

Nationaal Actieplan Sociale Insluiting 2003-2005

I N D I C A T O R E N

Actualisering april 2004

Inhoudstafel

A. Lijst van de indicatoren	3
B. De belangrijkste resultaten	15
I. Inkomen	16
II. Arbeid	45
III. Huisvesting	56
IV. Gezondheid	65
V. Onderwijs	82
VI. Maatschappelijke Integratie en Participatie	95

A. Lijst van de indicatoren

De indicatoren zijn ingedeeld in drie categorieën: primaire, secundaire en tertiaire indicatoren.

De primaire indicatoren zijn hoofdindicatoren die de brede terreinen bestrijken die worden beschouwd als de belangrijkste factoren die tot sociale uitsluiting leiden. Ze worden hieronder voorgesteld tegen een donker gearceerde achtergrond. Secundaire indicatoren ondersteunen deze hoofdindicatoren en beschrijven andere aspecten van het probleem. Zij worden voorgesteld tegen een licht gearceerde achtergrond. Primaire en secundaire indicatoren zijn gemeenschappelijke, Europese indicatoren.

Derde niveau of tertiaire indicatoren zijn dan nationale indicatoren die door de lidstaten aan de Europese indicatoren worden toegevoegd om de aandacht te vestigen op specifieke situaties of om de interpretatie van de primaire en secundaire indicatoren te vergemakkelijken. Deze indicatoren zijn niet geharmoniseerd op Europees niveau. Ze worden voorgesteld tegen een niet gearceerde achtergrond.

Wat de Europese gemeenschappelijke indicatoren betreft werd bij de actualisering rekening gehouden met de nieuwe lijst en de nieuwe definities opgenomen in het Gezamenlijk Verslag over de Sociale Insluiting 2003. Voor de tertiaire (nationale) indicatoren werd uitgegaan van de lijst en de definities van de indicatoren in het Nationaal Actieplan 2003-2005.

Voor elke indicator vindt men de benaming/beschrijving, een opsomming van de variabelen waarmee de indicator werd gekruist, de naam van het databestand waarop de indicator werd berekend en de naam van de instelling die de berekening heeft uitgevoerd.

Lijst van de afkortingen

<i>BMI:</i>	<i>Body Mass Index</i>
<i>CSB:</i>	<i>Centrum voor Sociaal Beleid</i>
<i>ECHP:</i>	<i>European Community Household Panel</i>
<i>FARES:</i>	<i>Fondation contre les Affections Respiratoires et pour l'Education à la Santé</i>
<i>FOD:</i>	<i>Federale Overheidsdienst</i>
<i>IALS:</i>	<i>International Adult Literacy Survey</i>
<i>ILO:</i>	<i>International Labour Organisation</i>
<i>ISCED:</i>	<i>International Standard Classification of Education</i>
<i>IWEPS:</i>	<i>Institut Wallon de l'Evaluation, de la Prospective et de la Statistique</i>
<i>KKP:</i>	<i>Koopkrachtpariteiten</i>
<i>LFS:</i>	<i>Labour Force Survey - Arbeidskrachtenenquête</i>
<i>LMP:</i>	<i>Labour Market Policies</i>
<i>NAP:</i>	<i>Nationaal Actieplan</i>
<i>NIS:</i>	<i>Nationaal Instituut voor de Statistiek</i>
<i>NUTS:</i>	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
<i>OASeS:</i>	<i>Onderzoeksgroep Armoede, Sociale uitsluiting en Stad</i>
<i>OESO:</i>	<i>Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling</i>
<i>PSBH:</i>	<i>Panel Studie van Belgische Huishoudens</i>
<i>STASIM:</i>	<i>Statisch Simulatiemodel</i>
<i>UCL:</i>	<i>Université Catholique de Louvain</i>
<i>VRGT:</i>	<i>Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding</i> v.z.w.

WAV: Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming
WHO: World Health Organization
WIV: Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid

Lidstaten van de Europese Unie

A: Oostenrijk
D: Duitsland
DK: Denemarken
L: Luxemburg
NL: Nederland
S: Zweden
IRL: Ierland
UK: Verenigd Koninkrijk
P: Portugal
FIN: Finland
EU15: Gemiddelde 15 lidstaten Europese Unie
F: Frankrijk
B: België
E: Spanje
EL: Griekenland
I: Italië

I. INKOMEN

1. Gelijkheid / ongelijkheid van de algemene inkomensverdeling

I.1 Inkomens quintiel verhouding S80/S20: verhouding van het totale inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het hoogste inkomen (hoogste quintiel) tot het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het laagste inkomen (laagste quintiel). Inkomen moet begrepen worden als equivalent beschikbaar inkomen.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

I.2 Gini-coëfficiënt: synthetische maat van het cumulatieve aandeel van het equivalent inkomen dat opgenomen wordt door de cumulatieve percentages van het aantal individuen. De waarde van de coëfficiënt varieert van 0% (volledige gelijkheid) tot 100% (volledige ongelijkheid).

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

2. Armoederisico

2.1 Armoederisico gemeten met een objectieve norm

2.1.1 Welk percentage van de bevolking wordt in één gegeven jaar geconfronteerd met het risico op armoede?

I.3 Armoederisicopercentage: percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 60% van het mediaan nationaal equivalent inkomen. Het equivalent inkomen wordt gedefinieerd als het totaal beschikbaar inkomen van het huishouden gedeeld door zijn 'equivalente omvang' om rekening te houden met de omvang en de samenstelling van het huishouden. Het wordt toegekend aan elk lid van het huishouden.

a) Naar leeftijd en geslacht;

b) Naar meest frequente activiteitsstatus (bevolking 16 jaar en ouder);

c) Naar type huishouden;

d) Naar eigendoms- of huurverhouding;

e) Naar werkintensiteit van het huishouden;

f) Illustratieve waarden van de armoederisicogrens.

Naar gewest, opleidingsniveau (personen 16 jaar en ouder) (p.m.) en belangrijkste inkomensbron van het huishouden.

ECHP – Eurostat / IWEPS

I.4 Spreiding rond de armoederisicogrens: percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 40%, 50%, 70% van het mediaan nationaal equivalent inkomen.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

I.5 Armoederisicopercentage gemeten met een in de tijd verankerde armoederisicogrens: in jaar 't', het percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen beneden de armoederisicogrens vastgesteld in jaar t-3 (1998) en aangepast in functie van de inflatie over de drie voorbije jaren.

Naar leeftijd en geslacht.

ECHP – Eurostat

2.1.2 Welk percentage van de bevolking wordt sinds meerdere jaren (blijvend) geconfronteerd met armoederisico?

I.6 Blijvend armoederisicopercentage (60% van de mediaan): percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 60% van het mediaan nationaal equivalent inkomen in het lopend jaar en in minstens twee van de drie voorafgaande jaren.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

I.7 Blijvend armoederisicopercentage (50% van de mediaan): percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 50% van het mediaan nationaal equivalent inkomen in het lopend jaar en in minstens twee van de drie voorafgaande jaren.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

2.1.3 In welke mate hebben mensen met armoederisico tekort aan inkomen (intensiteit van het armoederisico - armoederisicomaat is 60% van het mediaan inkomen)

I.8 Relatieve mediane armoederisicokloof: verschil tussen het mediaan equivalent inkomen van de personen onder de armoederisicogrens en de armoederisicogrens, uitgedrukt als een percentage van de armoederisicogrens.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

I.9 Totale armoederisicokloof als een percentage van het totale inkomen (in de steekproef), gedefinieerd als de verhouding tussen de totale armoederisicokloof van alle mensen met armoederisico en het totale inkomen van alle mensen.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

2.2 Armoederisico gemeten met een subjectieve norm

2.2.1 Welk percentage van de bevolking wordt geconfronteerd met armoederisico?

I.10 Percentage personen die leven in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) grote moeilijkheden heeft om rond te komen (making ends meet).

Naar gewest en geslacht.

ECHP – Eurostat / IWEPS

3. De sociale overdrachten als instrument in de strijd tegen armoederisico

3.1 Impact op het aantal mensen met armoederisico

I.11 Armoederisicopercentage vóór sociale overdrachten (uitkeringen): percentage mensen met armoederisico, waarbij het equivalent inkomen als volgt berekend wordt:

1. Inkomen exclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen);
2. Inkomen inclusief ouderdoms- en overlevingspensioenen en exclusief alle andere sociale overdrachten (uitkeringen);
3. Inkomen inclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen) (= indicator I.3).

Dezelfde armoederisicogrens, gedefinieerd als 60% van het nationaal mediaan equivalent beschikbaar inkomen (na sociale overdrachten / uitkeringen), wordt gebruikt voor de drie statistieken.

Naar leeftijd en geslacht.

Relatief impact in % na/voor overdrachten.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

3.2 Impact op de totale armoederisicokloof

I.12 Totale armoederisicokloof vóór sociale overdrachten (uitkeringen), waarbij het inkomen als volgt berekend wordt:

1. Inkomen exclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen);
2. Inkomen inclusief ouderdoms- en overlevingspensioenen en exclusief alle andere sociale overdrachten (uitkeringen);
3. Inkomen inclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen) (= indicator I.9).

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

3.3 Adequaatheid van de minimum sociale overdracht

I.13 Netto minimumuitkering (rustpensioen, werkloosheid, invaliditeitsuitkering, bestaansminimum) in procent van de armoederisicogrens (60% van het mediaaninkomen) voor een alleenstaande.

ECHP / STASIM – CSB

4. Het minimumloon als instrument in de strijd tegen armoederisico

4.1 Adequaatheid van het minimumloon

I.14 Netto minimumloon in procent van de armoederisicogrens (60% van het mediaaninkomen) voor een alleenstaande.

ECHP / STASIM – CSB

5. Mensen met afbetalingsmoeilijkheden

I.15 Aantal bij de Kredietcentrale voor Particulieren van de Nationale Bank geregistreerde personen in verhouding tot de meerderjarige bevolking (%).

Naar provincie en naar arrondissement.

Centrale voor Kredieten aan Particulieren - Nationale Bank van België

II. ARBEID

1. Werkloosheid

1.1 Op individueel niveau

II.1 Langdurige werkloosheidsgraad: langdurig werkloze bevolking (≥ 12 maanden - ILO-definitie) als percentage van de totale actieve bevolking van 15 jaar en ouder.

Naar geslacht.

Naar gewest.

LFS – Eurostat / NIS (NAP Werkgelegenheid 2003)

II.2 Aandeel langdurige werklozen: totale langdurig werkloze bevolking (≥ 12 maanden - ILO-definitie) als percentage van de totale werkloze bevolking van 15 jaar en ouder.

Naar geslacht.

LFS – Eurostat

II.3 Zeer langdurige werkloosheidsgraad: zeer langdurig werkloze bevolking (≥ 24 maanden - ILO-definitie) als percentage van de totale actieve bevolking van 15 jaar en ouder.

Naar geslacht.

LFS – Eurostat

II.4 Toegang van migranten tot de werkgelegenheid: verschil inzake werkzaamheids- en werkloosheidsgraad tussen de bevolking van vreemde, niet EU nationaliteit en de bevolking van EU nationaliteit.

Naar gewest en geslacht.

LFS – NIS / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

1.2 Op het niveau van het huishouden

II.5 Bevolking die leeft in huishoudens zonder betaald werk:

a) Kinderen: percentage kinderen (0 tot 17 jaar oud) die leven in een huishouden zonder betaald werk in verhouding tot alle kinderen.

b) Volwassenen op actieve leeftijd: percentage volwassenen (18 tot 59 jaar oud) die leven in een huishouden zonder betaald werk in verhouding tot alle volwassenen in die leeftijdscategorie. Studenten van 18 tot 24 jaar die leven in een huishouden dat alleen uit studenten bestaat worden noch in de teller, noch in de noemer geteld. Naar geslacht.

Naar gewest.

LFS - Eurostat

2. Arbeid en gebrek aan inkomen

II.6 Armoederisico van werkenden: percentage personen die als 'werkend' worden beschouwd volgens de meest frequente activiteitsstatus definitie (ind. I.3.b.) (werknemers en zelfstandigen) en die geconfronteerd worden met armoederisico.
Naar kenmerken van de persoon, de job en het huishouden.

ECHP – Eurostat

3. Inspanningen tot reïntegratie in de arbeidsmarkt

II.7 Activeringsgraad: aantal deelnemers aan programma's voor beroepsopleiding en andere beleidsmaatregelen inzake werkgelegenheidsbeleid in procent van de werkloze werkzoekenden.
Naar geslacht.

LMP – Eurostat (NAP Werkgelegenheid 2002)

4. Regionale cohesie

II.8 Regionale cohesie: variatiecoëfficiënt van de werkzaamheidsgraden op NUTS 2 niveau (provincies in België).
Naar geslacht.

Naar gewest.

LFS – Eurostat / IWEPS

III. HUISVESTING

1. Sociale huisvesting

III.1 Percentage van de bevolking dat leeft in een woning gehuurd van een overheids-, of gemeenschapsinstelling.
Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP - OASeS

III.2 Huishoudens op wachtlijsten voor een sociale huurwoning (verhuurd door de maatschappijen die erkend zijn door de 3 gewestelijke huisvestingsmaatschappijen) in verhouding tot het aanbod van zo'n woningen (p.m.).
Naar gewest.

Administratieve data - Gewesten

III.3 Percentage sociale huurwoningen (verhuurd door de maatschappijen die erkend zijn door de 3 gewestelijke huisvestingsmaatschappijen) in verhouding tot het aantal private huishoudens.
Naar gewest.

Administratieve data - Gewesten / Demografische statistieken - NIS

2. De kost van huisvesting

[III.4](#) Huurkosten in % van het beschikbaar inkomen: het percentage van de huishoudens met een inkomen beneden het mediaaninkomen die meer dan 33% van het gezinsbudget uitgeven aan huurgeld.

Gezinsbudgetenquête - NIS / CSB

3. De kwaliteit van huisvesting

[III.5](#) Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met één of meer van de volgende problemen:

- gebrek aan klein comfort;
- twee of meer huisvestingsproblemen;
- gebrek aan ruimte.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP – OASeS

[III.6](#) Percentage van de bevolking dat leeft in een woning waarin één van volgende drie kleine comfortelementen ontbreekt:

- een bad of douche;
- warm stromend water;
- een toilet met waterspoeling in de woning zelf.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP - OASeS

[III.7](#) Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met twee of meer van volgende huisvestingsproblemen:

- een lekkend dak;
- geen adequate verwarming;
- schimmel en vocht;
- rottende ramen en deuren.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP - OASeS

[III.8](#) Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met minder dan 1 kamer per lid van het huishouden (badkamer, toilet,... niet meegerekend).

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP - OASeS

4. Dak-/thuisloosheid (in ontwikkeling)

IV. GEZONDHEID

1. Risicofactoren

[IV.1](#) Body Mass Index: prevalentie van zwaarlijvigheid (BMI > 30) bij de volwassen bevolking van 18 jaar en ouder.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

[IV.2](#) Rookgedrag: percentage zware rokers (+20 sigaretten per dag) in de bevolking van 15 jaar en ouder.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

2. Gezondheidstoestand

[IV.3](#) **Levensverwachting: aantal jaren dat iemand naar verwachting zal leven, beginnend bij leeftijd 0, 1 en 60.**

Naar geslacht.

Demografische statistieken - Eurostat

[IV.4](#) Levensverwachting en levensverwachting in goede gezondheid op 25 jaar naar opleidingsniveau - verschil tussen het laagste en het hoogste opleidingsniveau (uitgedrukt in jaren).

Naar geslacht en naar gewest.

Volkstelling / Rijksregister / Gezondheidsenquête - WIV

[IV.5](#) Kindersterfte naar socio-professionele categorie van de vader (gehuwde koppels)

Statistieken burgerlijke stand - NIS / UCL

[IV.6](#) **Eigen gezondheidsbeleving naar inkomensniveau: percentage van de bevolking van 16 jaar en ouder in het laagste en het hoogste quintiel van de equivalente inkomensverdeling dat zijn gezondheidstoestand als slecht of zeer slecht bestempelt.**

Naar leeftijd en geslacht.

ECHP - Eurostat

[IV.7](#) Percentage van de bevolking dat als depressief gekwalificeerd wordt op basis van de SCL-90-R subschaal voor depressie (de aanwezigheid van depressie wordt bepaald op basis van de aanwezigheid van een bepaald aantal symptomen, 13 items (zelf verklaard)).

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - OASeS

[IV.8](#) Percentage mensen van 16 jaar en ouder die vanwege ziekte, aandoeningen of handicaps belemmerd worden in hun dagelijkse bezigheden.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP / PSBH - OASeS

[IV.9](#) Incidentie van tuberculose: het aantal nieuwe gevallen van actieve tuberculose (m.i.v. recidieven) per 100.000 inwoners.

Naar geslacht, nationaliteit, gewest, provincie en naar de grote steden.

Administratieve data - VRGT / FARES

3. Toegang tot gezondheidszorg - socio-economische gevolgen

[IV.10](#) Screening van kanker: percentage van de vrouwelijke bevolking van 15 jaar en ouder dat geen baarmoederhals-uitstrijkje liet uitvoeren in de afgelopen drie jaar.

Naar leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

[IV.11](#) Percentage mensen dat leeft in huishoudens waar de referentiepersoon en/of enig ander lid van het huishouden in het voorbije jaar gezondheidszorgen heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête – WIV

V. ONDERWIJS

[V.1](#) Vroegtijdige schoolverlaters die geen onderwijs of opleiding volgen: aandeel van de totale bevolking tussen 18 en 24 jaar dat ISCED-niveau 2 (lager secundair onderwijs) of lager heeft bereikt en geen onderwijs of opleiding heeft gevolgd in de vier weken vóór de Arbeidskrachtenenquête.

Naar geslacht.

Naar gewest, activiteitsstatus (ILO), nationaliteit.

LFS - Eurostat / NIS / Steunpunt WAV

[V.2](#) Percentage vroegtijdige schoolverlaters naargelang het hoogst bereikte onderwijsniveau van de ouders en verschil tussen het percentage vroegtijdige schoolverlaters onder de kinderen van hoog opgeleide versus kinderen van laag opgeleide ouders.

LFS - Eurostat

[V.3](#) Percentage personen met een laag opleidingsniveau - ISCED-2 (lager secundair onderwijs) of lager – in de bevolking van 25 jaar en ouder.

Naar leeftijd en geslacht.

Bevolking (20-64) naar geslacht, gewest, activiteitsstatus (ILO), nationaliteit.

LFS - Eurostat / NIS / Steunpunt WAV

[V.4](#) Percentage jongeren in het buitengewoon onderwijs.

Naar gemeenschap, geslacht en onderwijsniveau.

Administratieve data Franse Gemeenschap (Statistiques Rapides) en Vlaamse Gemeenschap (Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs)

[V.5](#) Percentage jongeren met twee of meer jaar schoolse vertraging.

Naar gemeenschap, naar onderwijsniveau, naar geslacht, naar nationaliteit.

Administratieve data Franse Gemeenschap (Statistiques Rapides) en Vlaamse Gemeenschap (Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs)

[V.6](#) Laaggeletterdheid: percentage functionele analfabeten, d.w.z. mensen die niveau 1 scoren op de 'prose literacy' schaal van de International Adult Literacy Survey in de bevolking van 16 tot 65 jaar.

International adult literacy survey (IALS) - OESO / Statistics Canada

[V.7](#) Deelname aan levenslang leren: percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête.

Naar geslacht, gewest, leeftijd, opleidingsniveau, activiteitsstatus (ILO), nationaliteit.

LFS – Eurostat / NIS / Steunpunt WAV

VI. MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN PARTICIPATIE

1. Netwerken van relaties

[VI.1](#) Frequentie van sociale contacten: percentage personen van 16 jaar en ouder die minder dan 1 keer per maand vrienden, kennissen of familieleden die niet bij hen inwonen ontmoeten. Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP - OASeS

[VI.2](#) Beperkte omvang van het sociaal netwerk: percentage personen van 15 jaar en ouder met minder dan drie vrienden of goede kennissen.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

[VI.3](#) Zwakke instrumentele sociale ondersteuning: percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen rekenen op burens, familie of vrienden om te helpen in geval van onverwachte nood, om een probleem op te lossen of indien ze nood hebben aan een gesprek.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

[VI.4](#) Zwakke functionele sociale ondersteuning: percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen genieten van een kwalitatief hoogstaande ondersteuning, d.w.z. een sociale omgeving die een geheel van rollen kan spelen: instrumentele (tastbare hulp), informele (raadgeving), emotionele (een luisterend oor, empathie), recreatieve (ontspannende, verstrooiende activiteiten) en/of affectieve rollen (liefde).

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

2. Deelname aan het sociale en culturele leven

[VI.5](#) Percentage personen van 16 jaar en ouder die in de loop van het vorig jaar geen enkele van volgende vrijetijdsactiviteiten ontplooiden:

- naar de bioscoop gaan;
- naar sportmanifestaties gaan;
- op café gaan;
- op restaurant gaan;
- naar een dancing of discotheek gaan;
- bowling/snooker spelen.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

PSBH - OASeS

[VI.6](#) Percentage personen van 16 jaar en ouder die in de loop van het vorig jaar geen enkele van volgende culturele activiteiten ontplooiden:

- naar concerten of muziekevenementen gaan;
- naar tentoonstellingen of musea gaan;
- naar lezingen of voordrachten gaan.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

PSBH - OASeS

[VI.7](#) Percentage personen in huishoudens die zich niet één week vakantie, weg van thuis kunnen veroorloven.

Naar gewest en naar inkomensniveau.

ECHP - Eurostat / IWEPS

3. Toegang tot nieuwe technologieën

[VI.8](#) Percentage huishoudens met een internetconnectie thuis.

Naar gewest.

Eurobarometer – Eurostat

VII. SOCIALE UITSLUITING – MULTIDIMENSIONELE INDEX (te ontwikkelen)

B. De belangrijkste resultaten

De indicatoren werden geactualiseerd met de gegevens die beschikbaar waren in april 2004. Niet alle indicatoren konden geactualiseerd worden. Vaak is dit te wijten aan het feit dat sinds midden vorig jaar gewoon geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn geworden (bvb. de indicatoren berekend op de Gezondheidsenquête of diverse indicatoren gebaseerd op éénmalige studies). In enkele gevallen kon niet geactualiseerd worden omdat er vragen gerezen zijn bij de basisdata en zich verder onderzoek opdringt vooraleer nieuwe gegevens kunnen worden gepubliceerd. In dat geval wordt de indicator voorlopig in de lijst behouden met de vermelding (p.m.). Dit is bijvoorbeeld het geval bij de kruising van de op het ECHP/PSBH gebaseerde indicatoren naar opleidingsniveau en bij de indicator met betrekking tot het aantal huishoudens op wachtlijsten voor een sociale woning in verhouding tot het aanbod van zo'n woningen (III.2).

Gezien de omvang van het verzamelde cijfermateriaal enerzijds en de gekozen voorstellingswijze door middel van grafieken anderzijds is het niet mogelijk alle resultaten in deze bijlage te publiceren. De beschrijving van de indicatoren geeft telkens aan welke resultaten berekend werden. Vaak wordt slechts een selectie ervan in grafiek weergegeven.

Voor een aantal indicatoren gebaseerd op de Arbeidskrachtenenquête is er een (meestal beperkt) verschil tussen de resultaten berekend door Eurostat en de resultaten voor België en de gewesten berekend door instellingen in België. Deze verschillen zijn over het algemeen te wijten aan het feit dat Eurostat resultaten berekent op basis van cijfers met betrekking tot het tweede kwartaal, terwijl in België met de jaargemiddelden wordt gewerkt.

I. INKOMEN

Inleidende commentaar in verband met de 'inkomensindicatoren', berekend op basis van het ECHP

Bron

De indicatoren die we hier voorstellen werden berekend op basis van de meest recente golf van het Europees Panel van de Huishoudens (ECHP), namelijk de achtste golf die betrekking heeft op de enquête georganiseerd in 2001. Het ECHP is een Europese enquête gebaseerd op een geharmoniseerde vragenlijst, die jaarlijks een representatief panel van huishoudens en personen in elk land bevaart. Ze bestrijkt een groot aantal onderwerpen : inkomen (inbegrepen sociale overdrachten), gezondheid, onderwijs, huisvesting, socio-demografische kenmerken waaronder arbeid enz. In België worden de gegevens verzameld door twee universiteiten (de universiteiten van Antwerpen en Luik). Ontbrekende inkomensgegevens worden geïmputeerd. Bovendien worden de data gewogen om de representativiteit van de resultaten te verzekeren.

Bij het gebruik van de resultaten moet rekening gehouden worden met bepaalde zwakheden van de databank:

(1) Op het niveau van de gewesten is de accuraatheid van de indicatoren kleiner dan op nationaal niveau, omwille van de kleinere steekproef. De resultaten voor Brussel in het bijzonder lijken ons niet betrouwbaar (de substeekproef m.b.t. Brussel is bijzonder klein). De resultaten voor dit gewest worden daarom niet gepubliceerd. De hiërarchie van de regionale armoede(risico)percentages verschilt overigens in de verschillende databanken in verband met het inkomen (fiscale gegevens, ECHP, Huishoudbudgetenquête).

(2) Ieder jaar wordt de oorspronkelijke steekproef aangetast door de verdwijning van een percentage huishoudens die niet langer willen deelnemen aan het panel. Deze attritiegraad verzwakt de representativiteit van het panel en maakt het steeds noodzakelijker dat de data gewogen worden met coëfficiënten die toelaten de representativiteit van de resultaten in verhouding tot de referentiebevolking te verzekeren. Het is trouwens vrij waarschijnlijk dat de bevolking die het panel verlaat niet op dezelfde wijze is samengesteld als het geheel van de bevolking. Waarschijnlijk zijn het vooral personen die getroffen werden door instabiliteit op verschillende vlakken (op persoonlijk of beroepsvlak) die het panel willen verlaten, wat de resultaten gebaseerd op de resterende respondenten en de evolutie in de tijd ervan kan vertekenen.

(3) Tenslotte, en misschien vooral, moet men in het achterhoofd houden dat de meeste databanken zeer grote moeilijkheden hebben om mensen in extreme armoede te betrekken (moeilijk te lokaliseren, te bevragen, jaar na jaar in het panel te houden).

In het licht van deze waarschuwingen moet men de getoonde resultaten dus heel voorzichtig benaderen.

Begrippen

Wat de gehanteerde begrippen betreft: het zijn de individuele personen die worden beschouwd als analyse-eenheden en niet de huishoudens waartoe ze behoren.

Aan elke individuele persoon wordt het inkomen van het huishouden (1) toegekend, gedeeld door een equivalentiefactor (2).

(1) Het totale beschikbare inkomen van een huishouden is het geheel van de netto monetaire inkomens die gedurende het kalenderjaar voorafgaand aan de enquête (2000 in het geval van de enquête 2001) door dit huishouden en de leden die er deel van uitmaken op het moment van het interview werden verworven. Het omvat het arbeidsinkomen (lonen en inkomen uit activiteit als zelfstandige), private inkomens (ontvangsten uit kapitaal en eigendom), pensioenen en de andere rechtstreeks ontvangen sociale overdrachten. Worden niet in aanmerking genomen: de onrechtstreekse sociale overdrachten (zoals de terugbetaling van medische kosten), de overdrachten aan andere huishoudens (maar wel de overdrachten ontvangen van andere huishoudens), de ontvangsten in natura en de geïmputeerde huur van woningen betrokken door de eigenaar.

(2) Het inkomen van het huishouden wordt gedeeld door een equivalentiefactor. De equivalentieschaal maakt het mogelijk het inkomen te vergelijken van huishoudens met een verschillende omvang doordat gebruik wordt gemaakt van een methode die de inkomens omzet in vergelijkbare eenheden. De schaal die gebruikt werd voor het berekenen van de verder getoonde resultaten is de 'gewijzigde OESO-schaal', die een gewicht van '1' toekent aan de eerste volwassene, '0,5' aan alle andere volwassenen (14 jaar en ouder) in het huishouden en '0,3' aan alle personen jonger dan 14 jaar. Dat betekent dat het inkomen van een koppel met twee kinderen (van minder dan 14 jaar) gedeeld wordt door een coëfficiënt van 2,1 ($1+0,5+0,3+0,3$) om het vergelijkbaar te maken met het inkomen van een alleenstaande.

Evolutie van de indicatoren in de tijd

Om lessen te kunnen trekken uit de evolutie van de armoede-indicatoren in de tijd zouden idealiter betrouwbaarheidsintervallen moeten worden berekend. Bij gebrek aan tijd en competentie op dit domein is het niet mogelijk gebleken deze intervallen tijdig te berekenen. We tonen daarom enkel de resultaten van de indicatoren voor het laatst beschikbare jaar, namelijk 2001.

Eerder dan een precieze meting geven de voorgestelde resultaten een grootte-orde aan. Ze vormen een basis voor discussie en analyse.

Kruising naar geslacht

Verder in dit document worden een groot aantal indicatoren gekruist naar geslacht. Met betrekking tot de monetaire indicatoren geeft deze kruising echter slechts gedeeltelijke informatie over de comparatieve situatie van mannen en vrouwen tegenover de armoede, in de mate dat het het totale inkomen van het huishouden is (som van alle individuele inkomens) dat in deze analyse wordt gebruikt. Bij dit type berekening is de onderliggende hypothese dus

dat elk lid van het huishouden een gelijke toegang heeft tot het inkomen van het huishouden. Al is deze hypothese niet onrealistisch (in de mate dat men ervan uit kan gaan dat de situatie van een individu tegenover de armoede inderdaad bepaald wordt door de inkomsten van haar/zijn huishouden), ze verdoezelt de verschillende situatie van mannen en vrouwen binnen het huishouden. De gepubliceerde armoede(risico)percentages naar geslacht geven slechts indirect informatie over man/vrouw welvaartsverschillen in de mate dat ze verschillend zullen zijn indien de situatie van mannen en vrouwen die alleen leven (of die leven in huishoudens die een ongelijke samenstelling man/vrouw hebben) verschillend is.

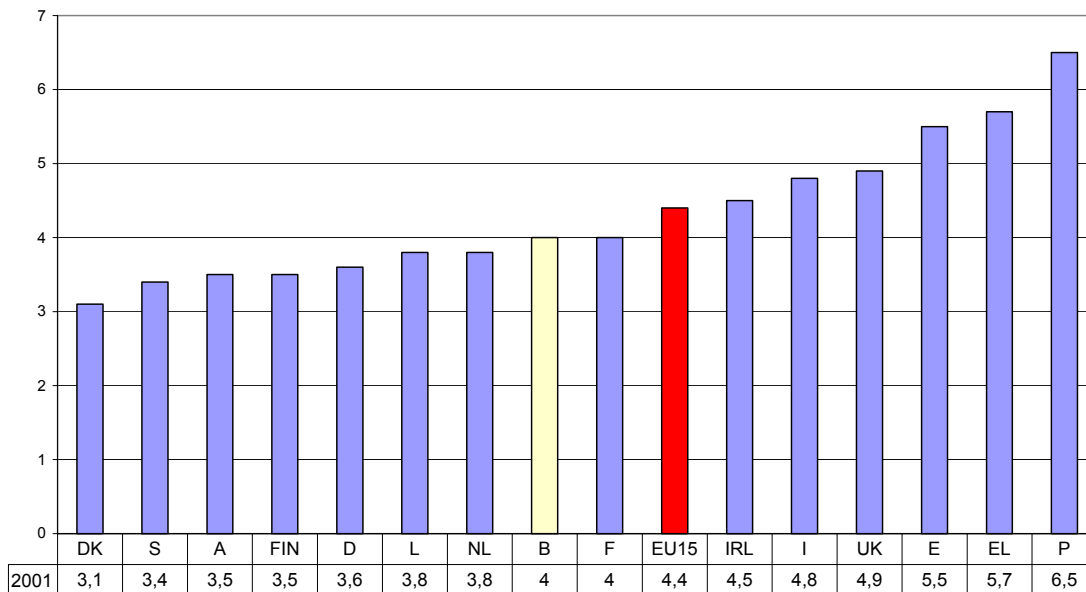
1. Gelijkheid / ongelijkheid van de algemene inkomensverdeling

I.1 Inkomens quintiel verhouding S80/S20: verhouding van het totale inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het hoogste inkomen (hoogste quintiel) tot het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het laagste inkomen (laagste quintiel). Inkomen moet begrepen worden als equivalent beschikbaar inkomen.

Naar gewest.

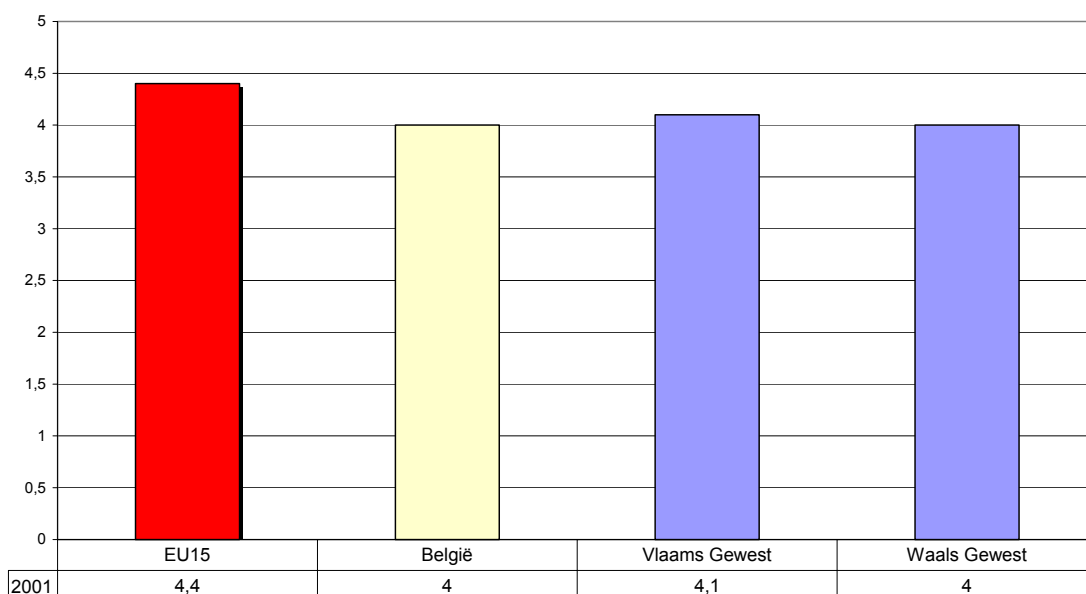
ECHP – Eurostat / IWEPS

S80/S20 Europese Unie 2001

GI.1

S80/S20 EU15, België en de gewesten 2001

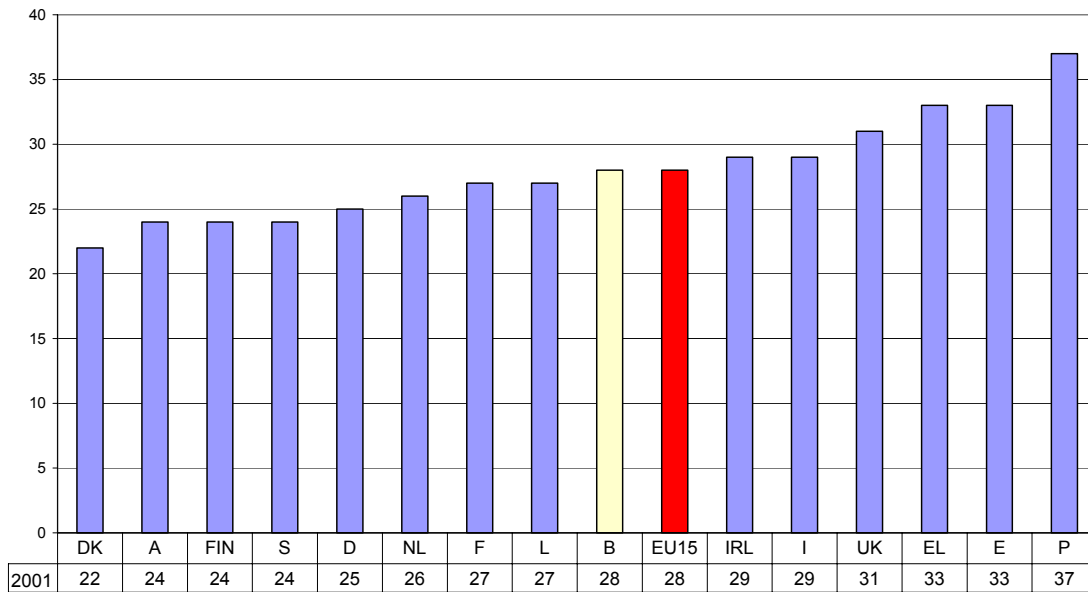
GI.2

I.2 Gini-coëfficiënt: synthetische maat van het cumulatieve aandeel van het equivalent inkomen dat opgenomen wordt door de cumulatieve percentages van het aantal individuen. De waarde van de coëfficiënt varieert van 0% (volledige gelijkheid) tot 100% (volledige ongelijkheid).

Naar gewest.

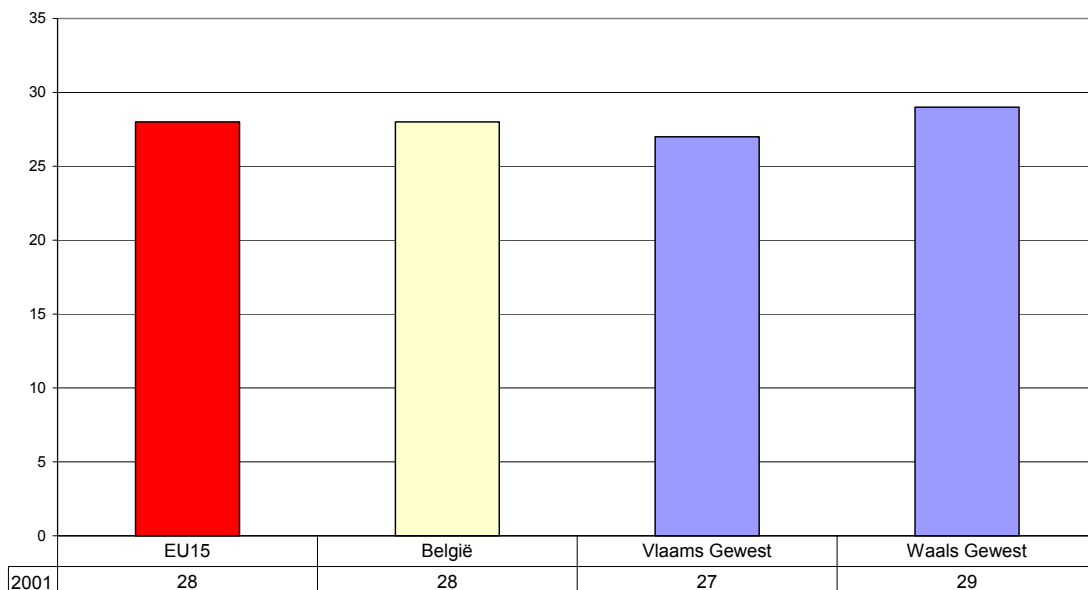
ECHP – Eurostat / IWEPS

Ginicoëfficiënt Europese Unie 2001

GI.3

Ginicoëfficiënt EU15, België en de gewesten 2001

GI.4

2. Armoederisico

2.1 Armoederisico gemeten met een objectieve norm

2.1.1 Welk percentage van de bevolking wordt in één gegeven jaar geconfronteerd met het risico op armoede?

I.3 Armoederisicopercentage: percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 60% van het mediaan nationaal equivalent inkomen. Het equivalent inkomen wordt gedefinieerd als het totaal beschikbaar inkomen van het huishouden gedeeld door zijn 'equivalente omvang' om rekening te houden met de omvang en de samenstelling van het huishouden. Het wordt toegekend aan elk lid van het huishouden.

a) Naar leeftijd en geslacht;

b) Naar meest frequente activiteitsstatus (bevolking 16 jaar en ouder);

c) Naar type huishouden;

d) Naar eigendoms- of huurverhouding;

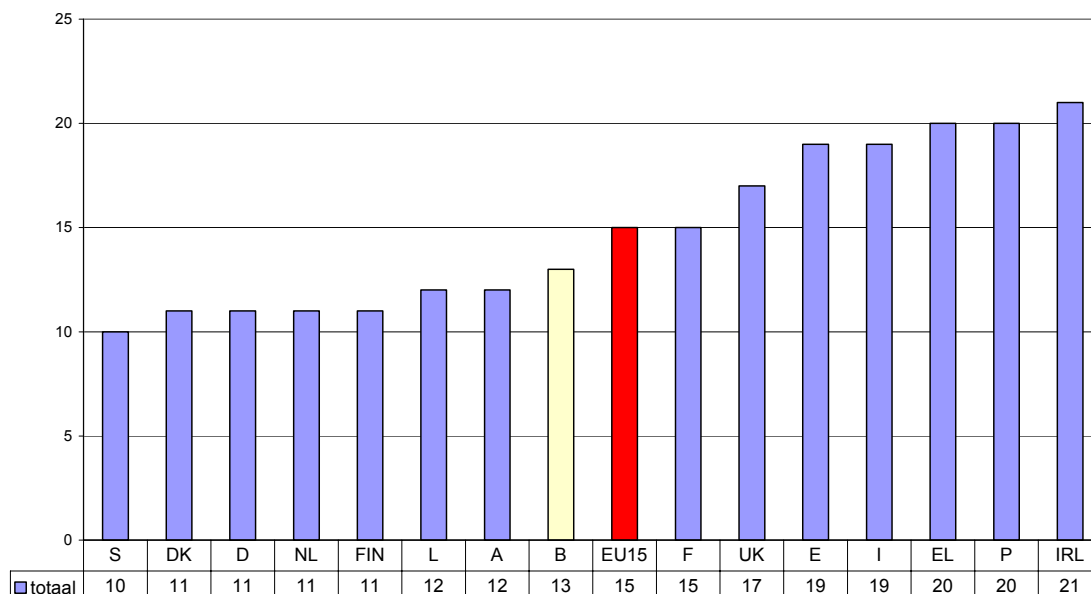
e) Naar werkintensiteit van het huishouden;

f) Illustratieve waarden van de armoederisicogrens.

Naar gewest, opleidingsniveau (personen 16 jaar en ouder) (p.m.) en belangrijkste inkomensbron van het huishouden.

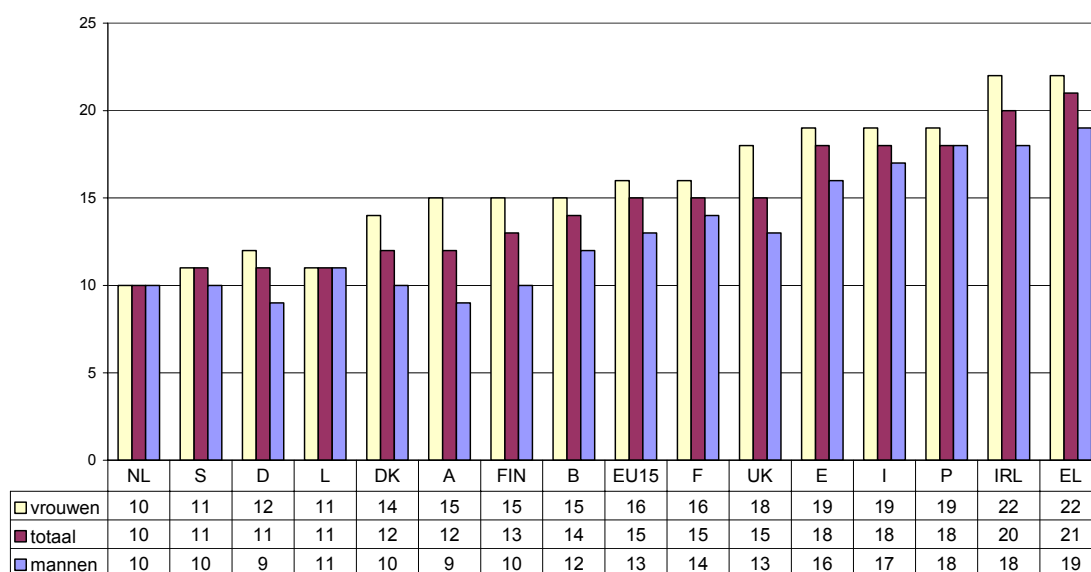
ECHP – Eurostat / IWEPS

Armoederisicopercentage Europese Unie 2001

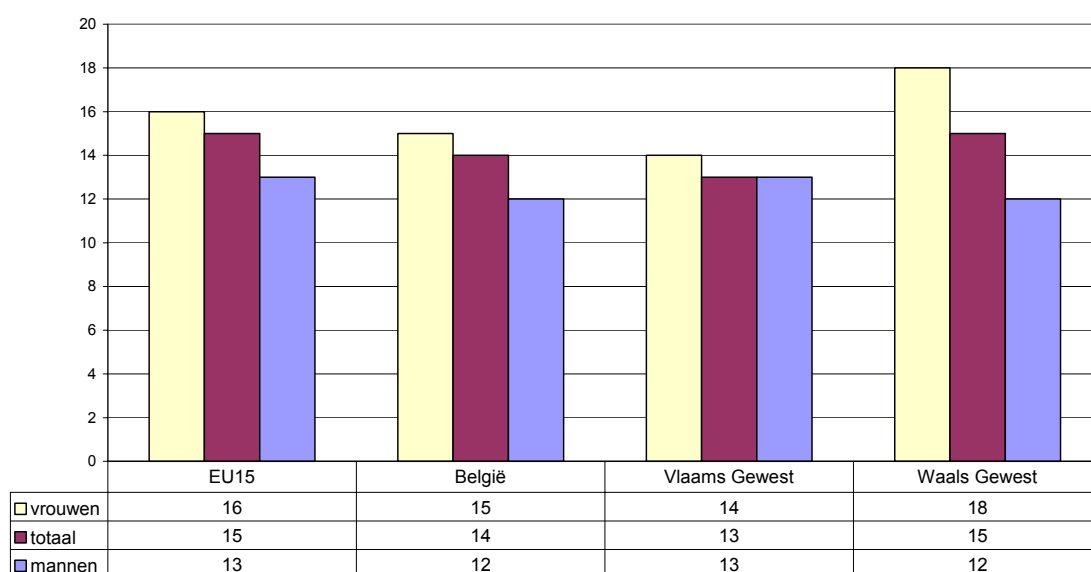
GI.5

Armoederisicopercentage naar geslacht (bevolking 16 jaar en ouder),
Europese Unie 2001

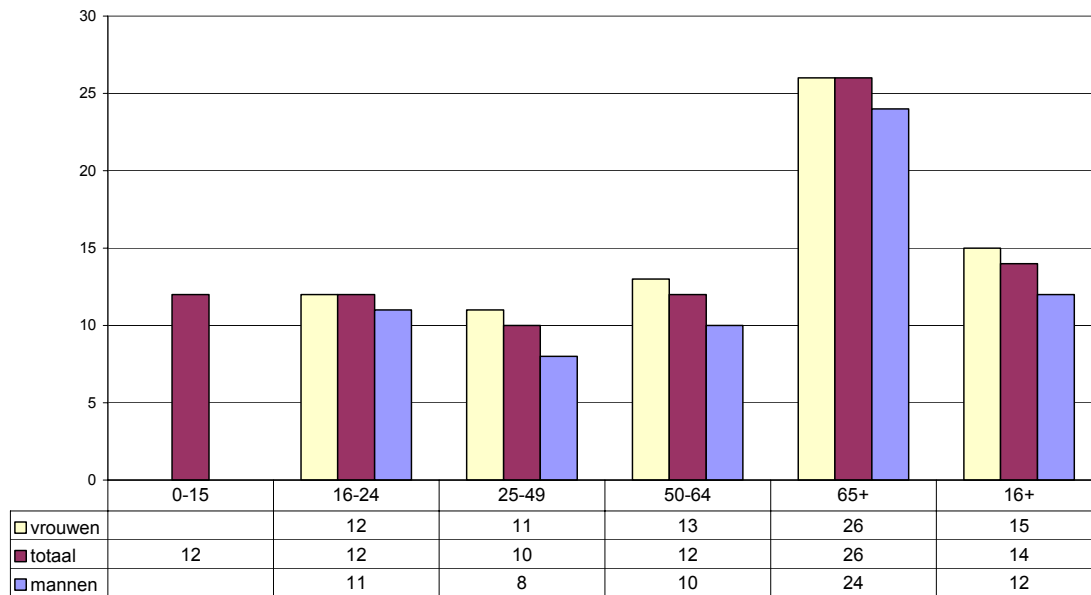
GI.6

Armoederisicopercentage naar geslacht (bevolking 16 jaar en ouder),
EU15, België en de gewesten 2001

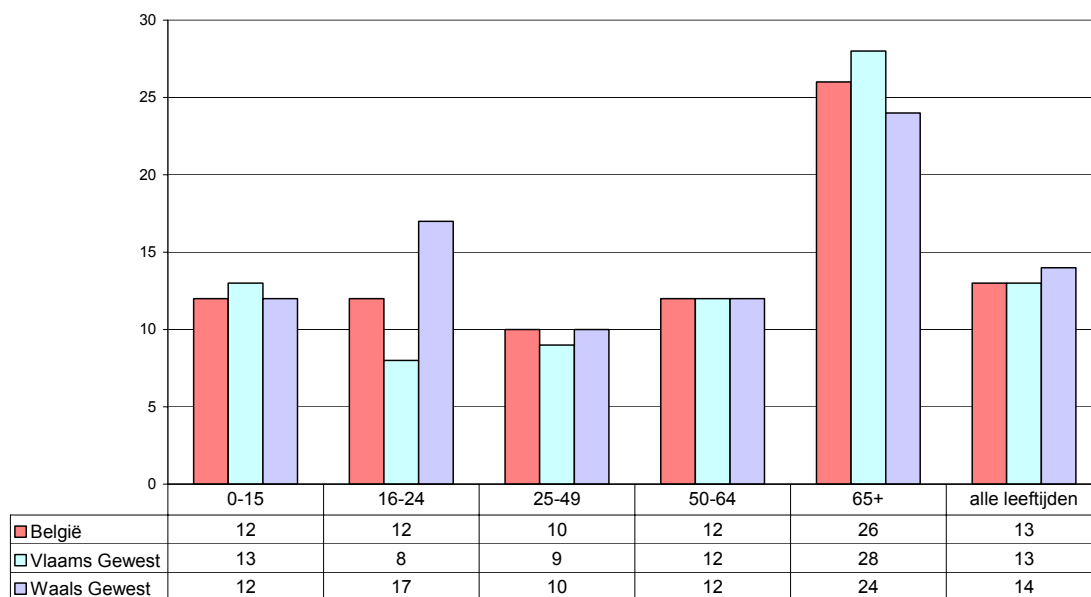
GI.7

Armoederisicopercentage naar leeftijd en geslacht, België 2001

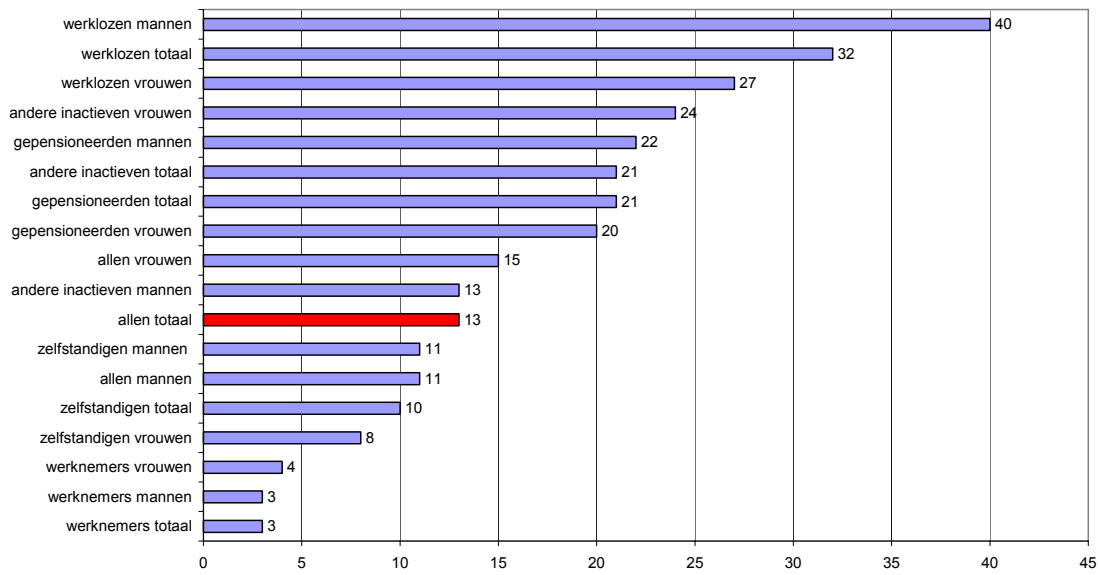
GI.8

Armoederisicopercentage naar leeftijd, België en de gewesten 2001

GI.9

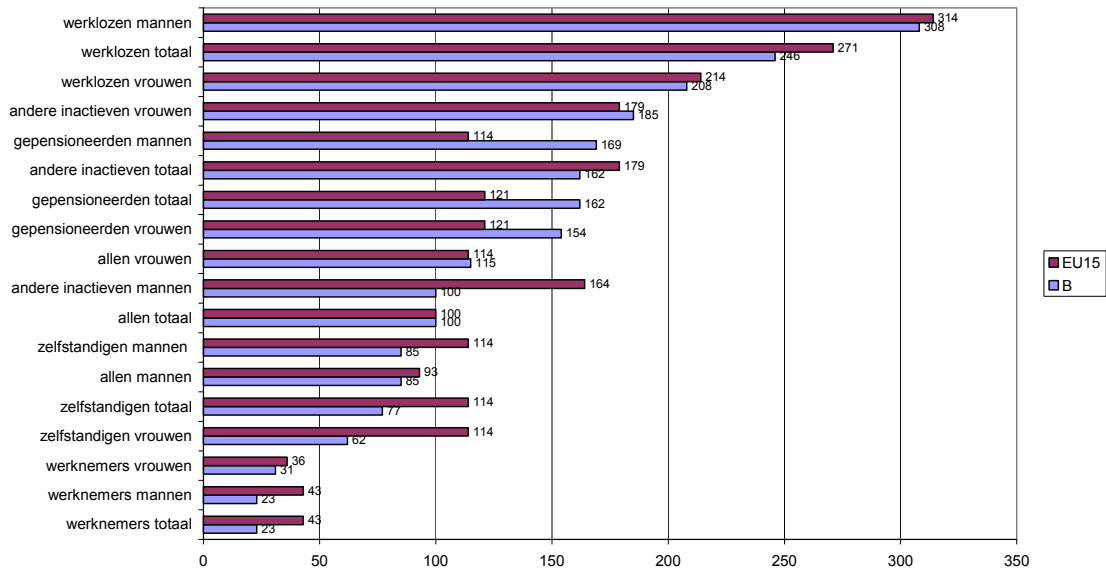
**Armoederisicopercentage (bevolking 16 jaar en ouder) naar meest frequente
activiteitsstatus * en geslacht, België 2001**

GI.10

(* De meest frequente activiteitsstatus is gedefinieerd als de status die mensen verklaren te hebben ingenomen gedurende meer dan de helft van het aantal maanden in het voorafgaand kalenderjaar.

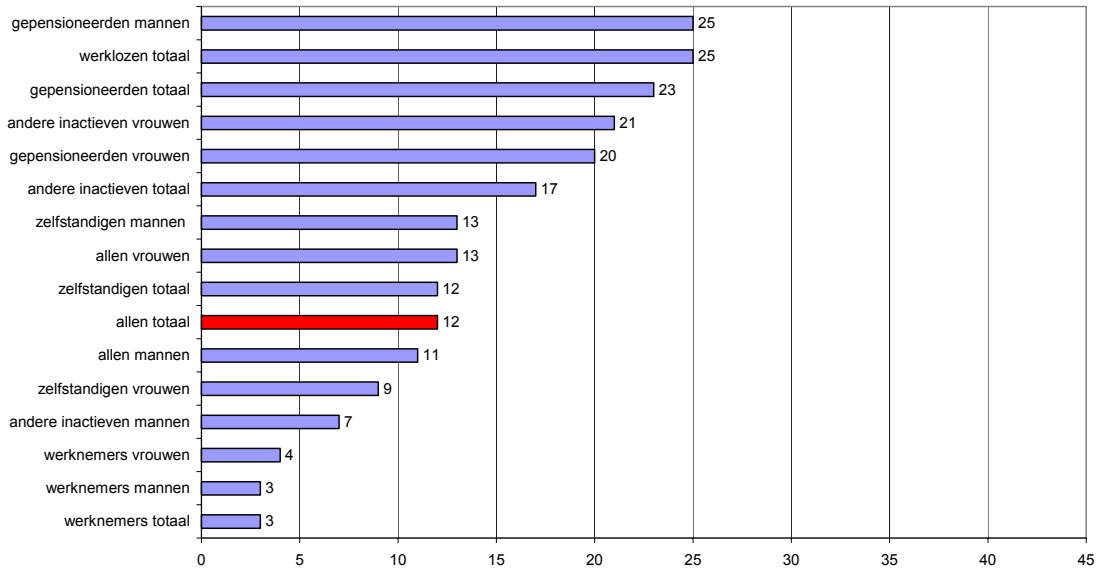
**Armoederisicopercentage (bevolking 16 jaar en ouder) naar meest frequente
activiteitsstatus en geslacht, België - EU15 2001 (index allen totaal = 100)**

GI.11

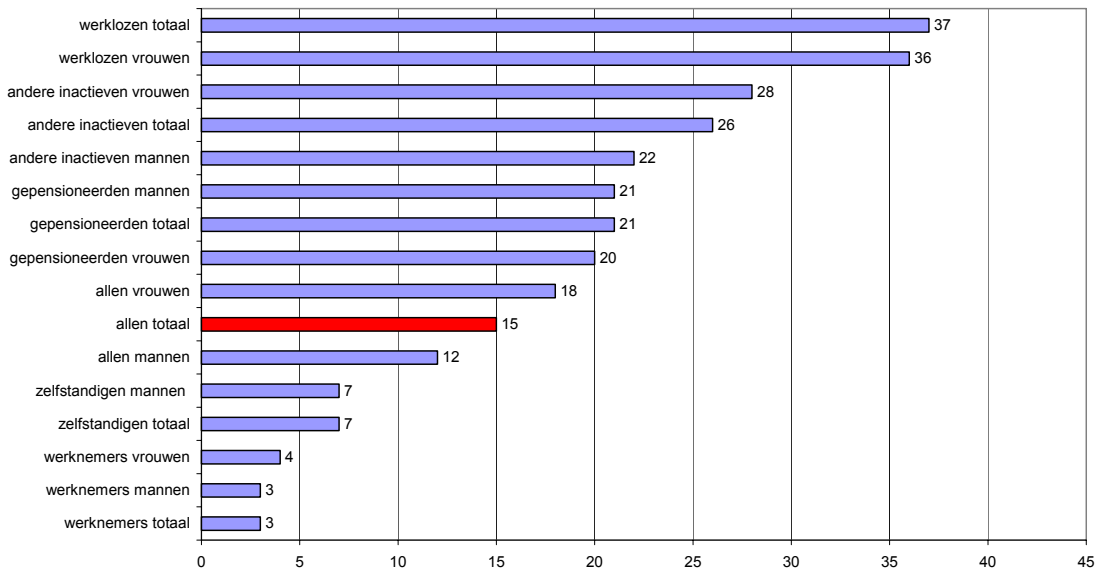

Armoederisicopercentage (bevolking 16 jaar en ouder) naar meest frequente activiteitsstatus en geslacht, Vlaams Gewest 2001

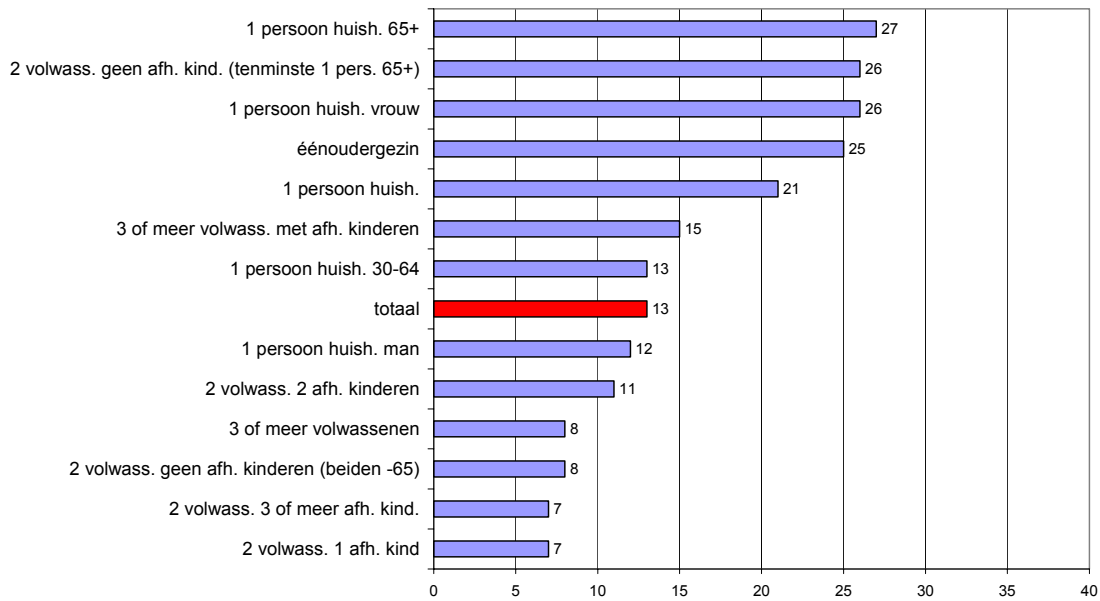
GI.12

Armoederisicopercentage (bevolking 16 jaar en ouder) naar meest frequente activiteitsstatus en geslacht, Waals Gewest 2001

GI.13

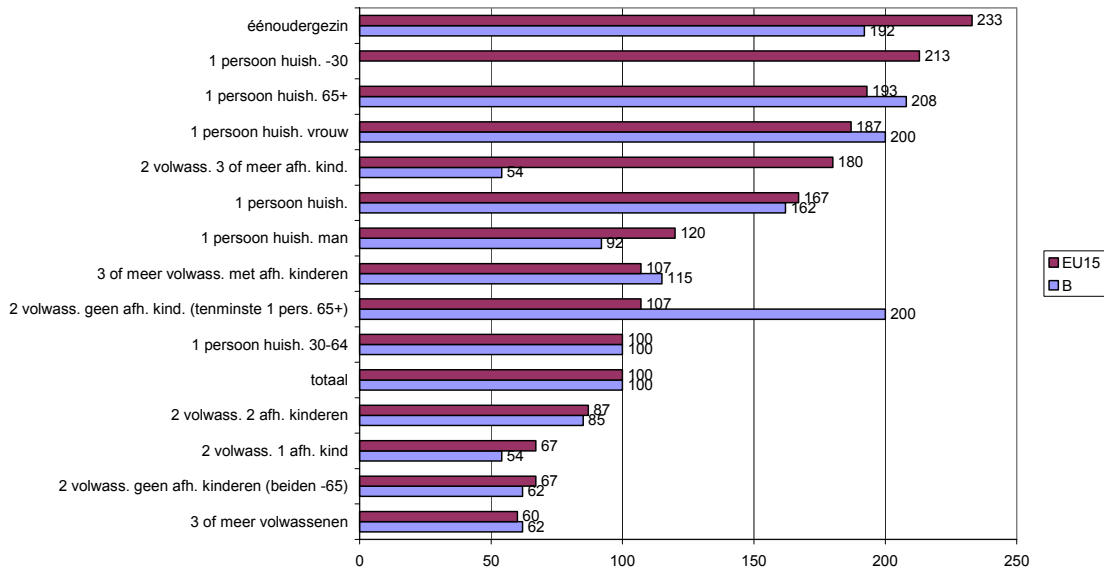
Armoederisicopercentage naar type huishouden *, België 2001

GI.14

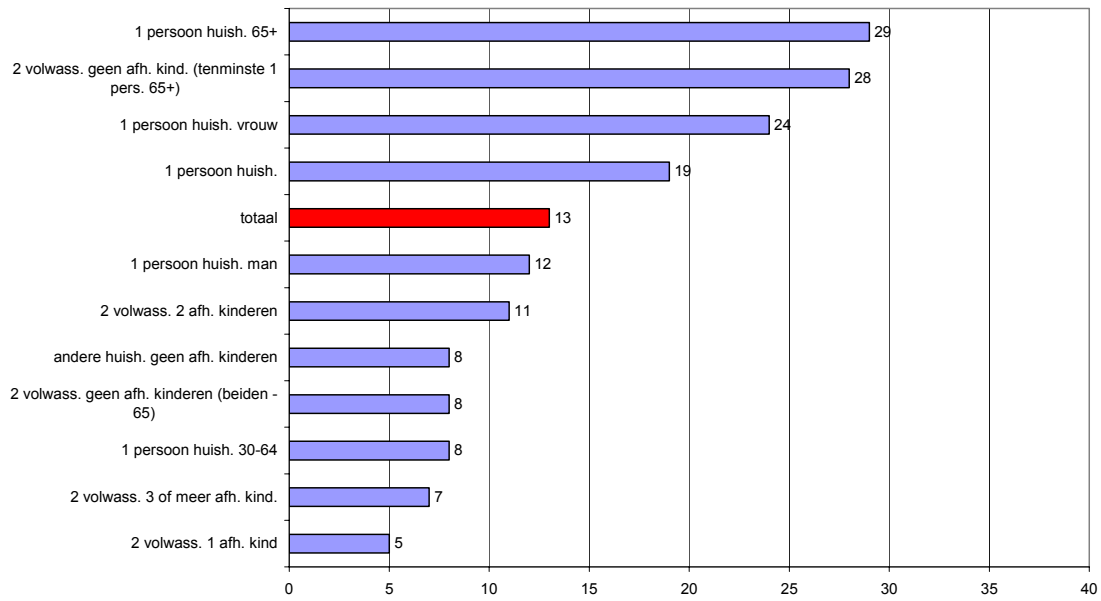
(*) *Afhankelijke kinderen worden gedefinieerd als mensen van 0 tot en met 15 jaar + mensen van 16 tot en met 24 jaar indien ze inactief zijn en inwonen bij tenminste één ouder.*

**Armoederisicopercentage naar type huishouden, België - EU15 2001
(index totaal = 100)**

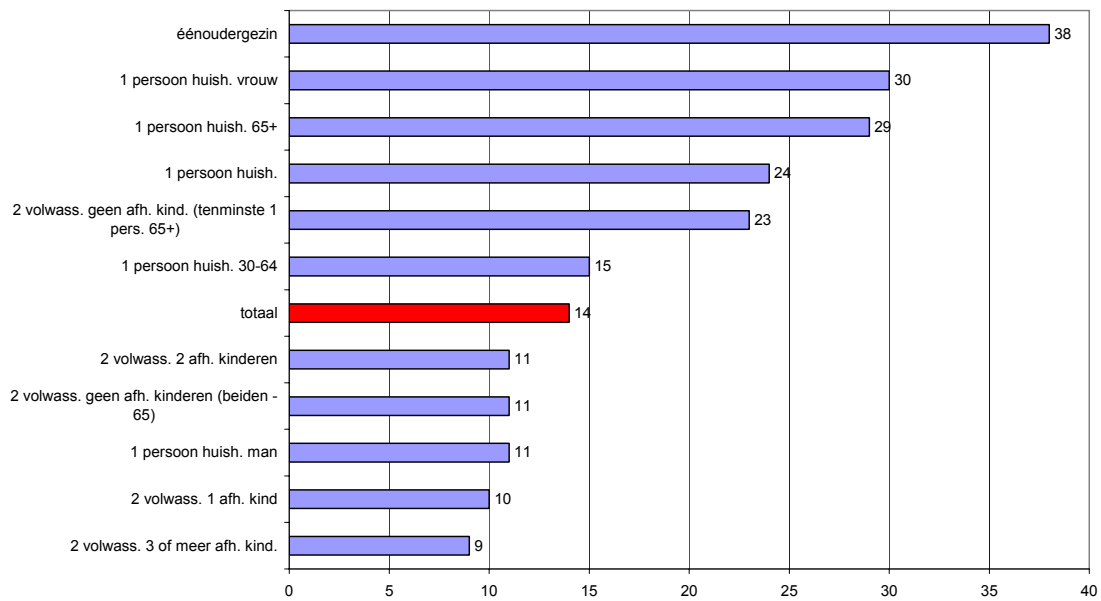
GI.15

Armoederisicopercentage naar type huishouden, Vlaams Gewest 2001

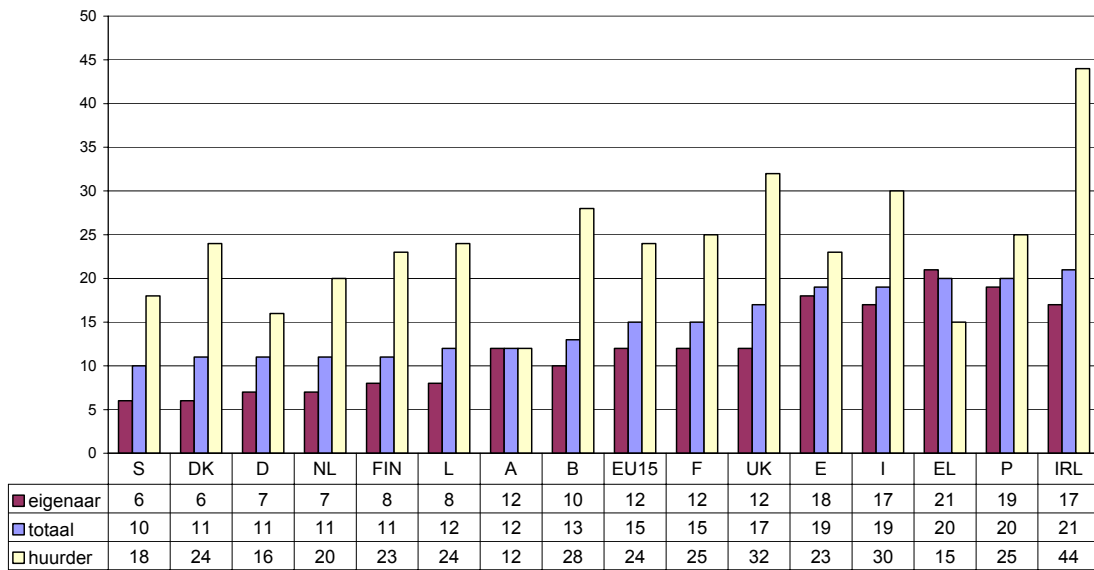
GI.16

Armoederisicopercentage naar type huishouden, Waals Gewest 2001

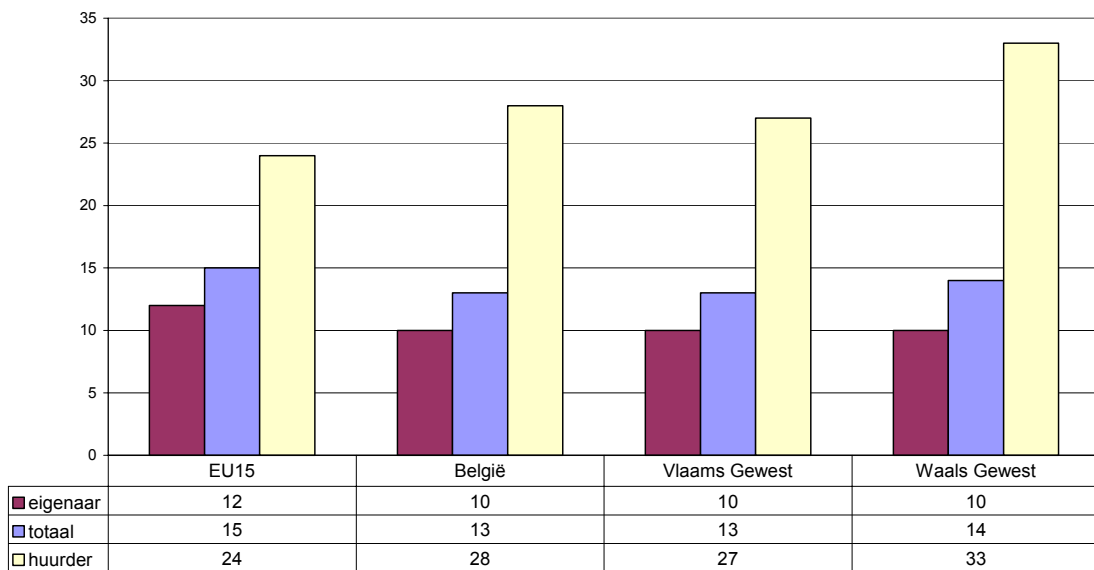
GI.17

Armoederisicopercentage naar eigenaar/huurder status van het huishouden, Europese Unie 2001

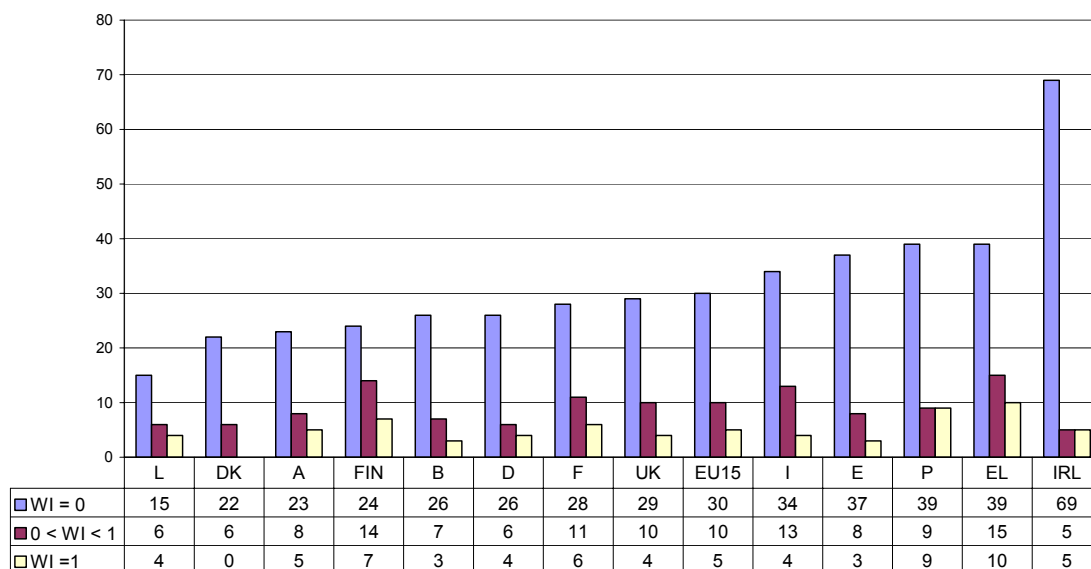
GI.18

Armoederisicopercentage naar eigenaar/huurder status van het huishouden, EU15, België en de gewesten 2001

GI.19

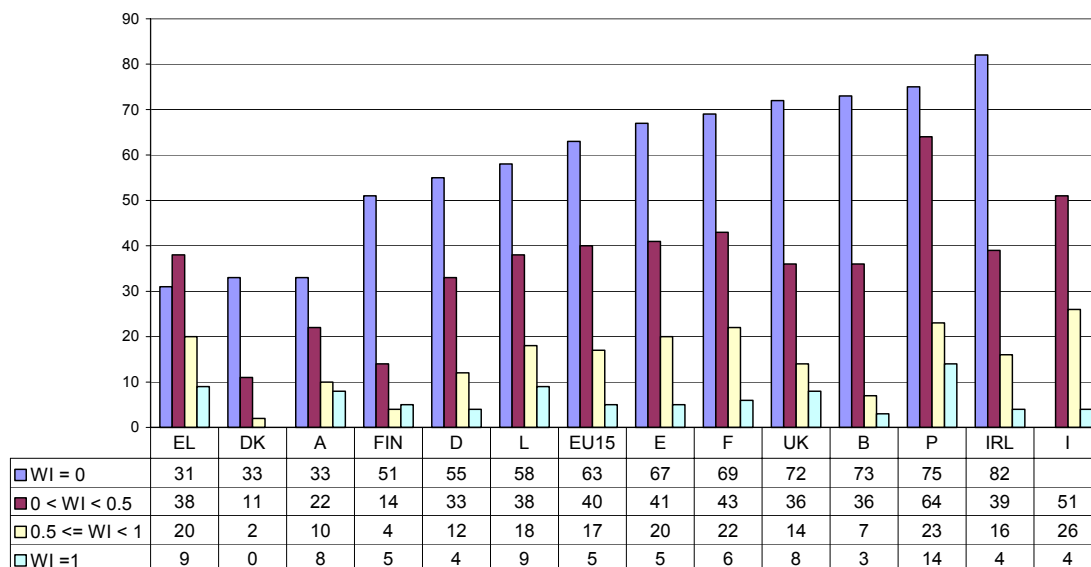
Armoederisicopercentage naar werkintensiteit van het huishouden *, huishoudens zonder afhankelijke kinderen, Europese Unie 2001

GI.20

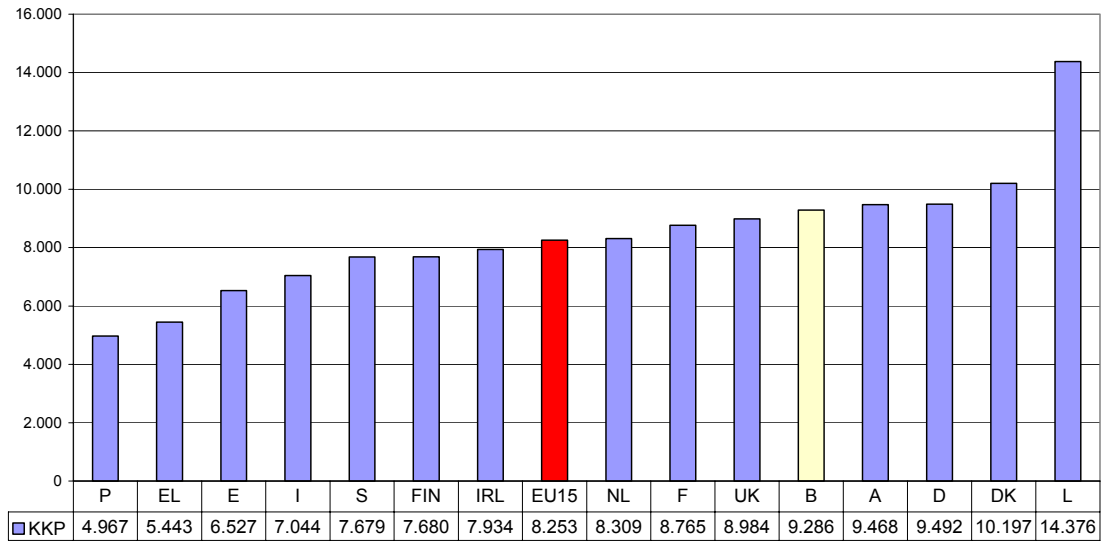
(*) De werkintensiteit van het huishouden verwijst naar het aantal maanden dat alle leden van het huishouden op arbeidsleeftijd gewerkt hebben gedurende het referentie inkomensjaar als proportie van het totaal aantal maanden dat theoretisch door hen gewerkt kon worden. Personen worden geklasseerd in categorieën van werkintensiteit die gaan van WI=0 (huishoudens zonder betaald werk) tot WI=1 (volledige werkintensiteit).

Armoederisicopercentage naar werkintensiteit van het huishouden, huishoudens met afhankelijke kinderen, Europese Unie 2001

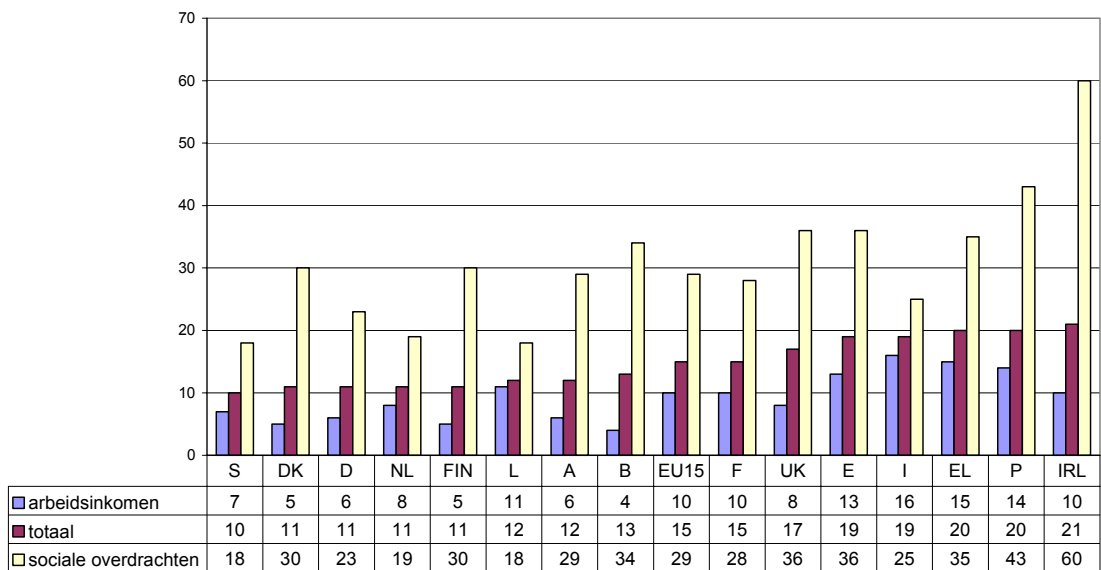
GI.21

Waarde van de armoederisicogrens (60% van het mediaaninkomen) voor een huishouden bestaande uit 1 volwassene (in koopkrachtpariteiten), Europese Unie 2001

GI.22

Armoederisicopercentage naar belangrijkste inkomensbron van het huishouden, Europese Unie 2001

GI.23

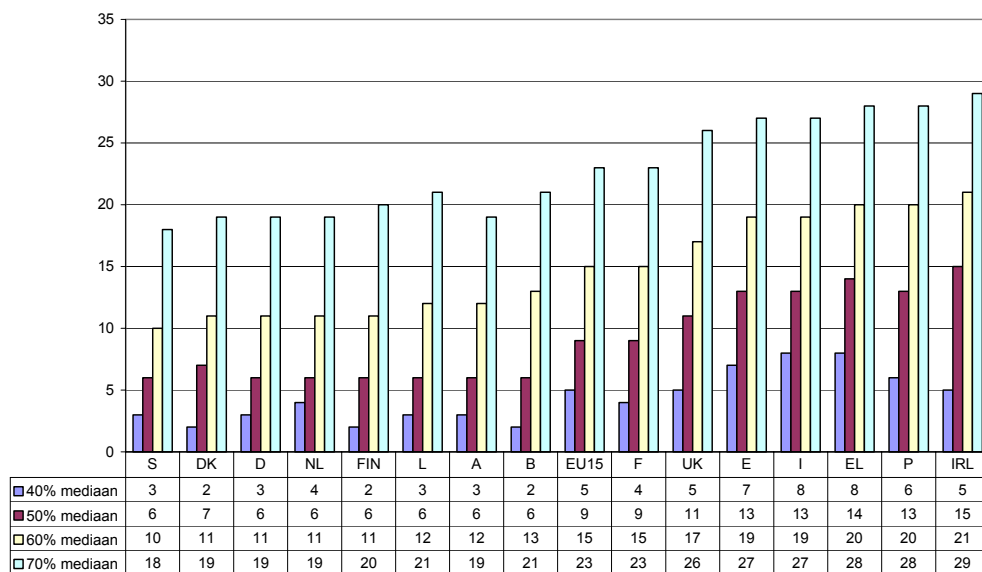
I.4 Spreiding rond de armoederisicogrens: percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 40%, 50%, 70% van het mediaan nationaal equivalent inkomen.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

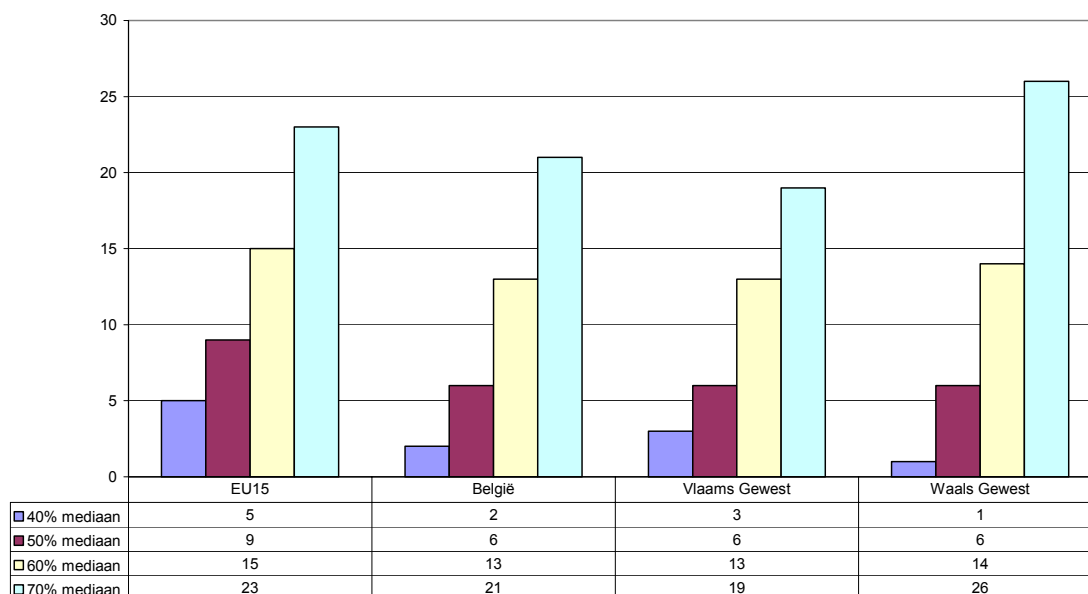
ECHP – Eurostat / IWEPS

Spreiding rond de armoederisicogrens, Europese Unie 2001

GI.24

Spreiding rond de armoederisicogrens, EU15, België en de gewesten 2001

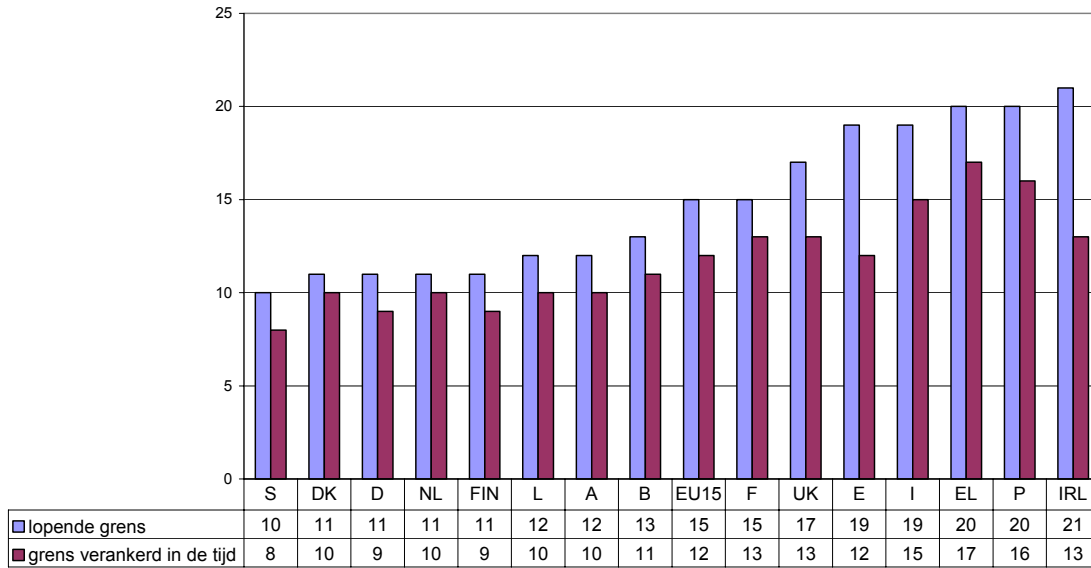

GI.25

I.5 Armoederisicopercentage gemeten met een in de tijd verankerde armoederisicogrens: in jaar 't', het percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen beneden de armoederisicogrens vastgesteld in jaar t-3 (1998) en aangepast in functie van de inflatie over de drie voorbije jaren.
 Naar leeftijd en geslacht.

ECHP – Eurostat

Armoederisicopercentage, gemeten met een armoederisicogrens verankerd op een bepaald tijdstip (1998), Europese Unie 2001

GI.26

2.1.2 Welk percentage van de bevolking wordt sinds meerdere jaren (blijvend) geconfronteerd met armoederisico?

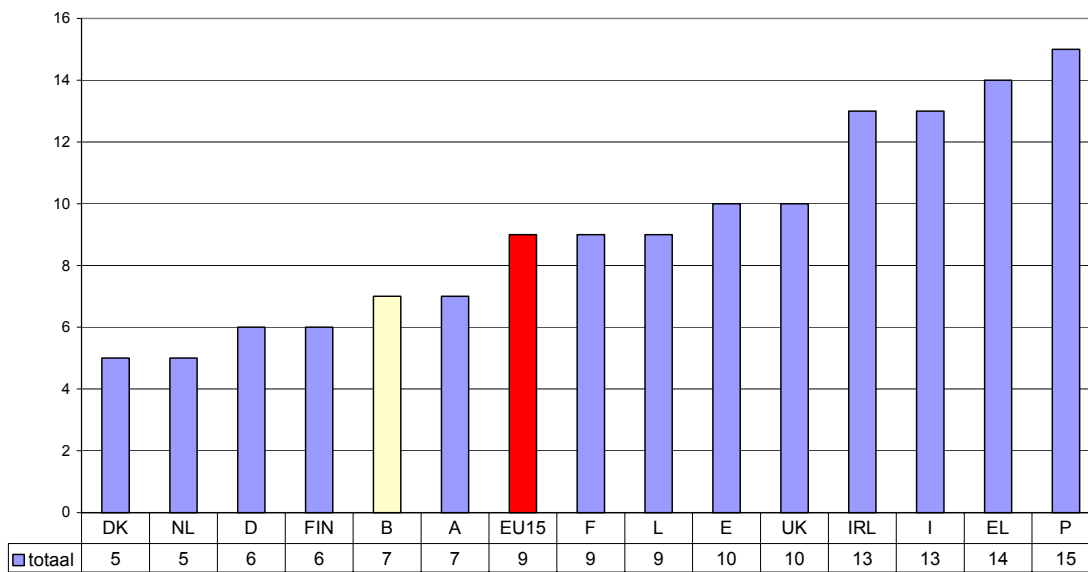
I.6 Blijvend armoederisicopercentage (60% van de mediaan): percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 60% van het mediaan nationaal equivalent inkomen in het lopend jaar en in minstens twee van de drie voorafgaande jaren.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

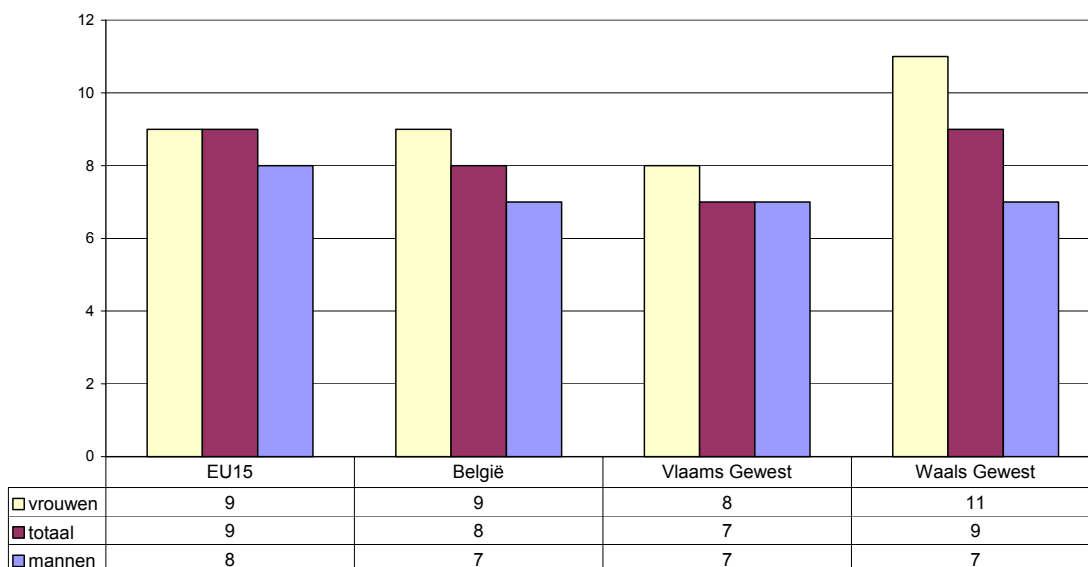
ECHP – Eurostat / IWEPS

**Blijvend armoederisicopercentage (grens 60% van de mediaan),
Europese Unie 2001**

GI.27

**Blijvend armoederisicopercentage (grens 60% van de mediaan) naar geslacht
(bevolking 16 jaar en ouder), EU15, België en de gewesten 2001**

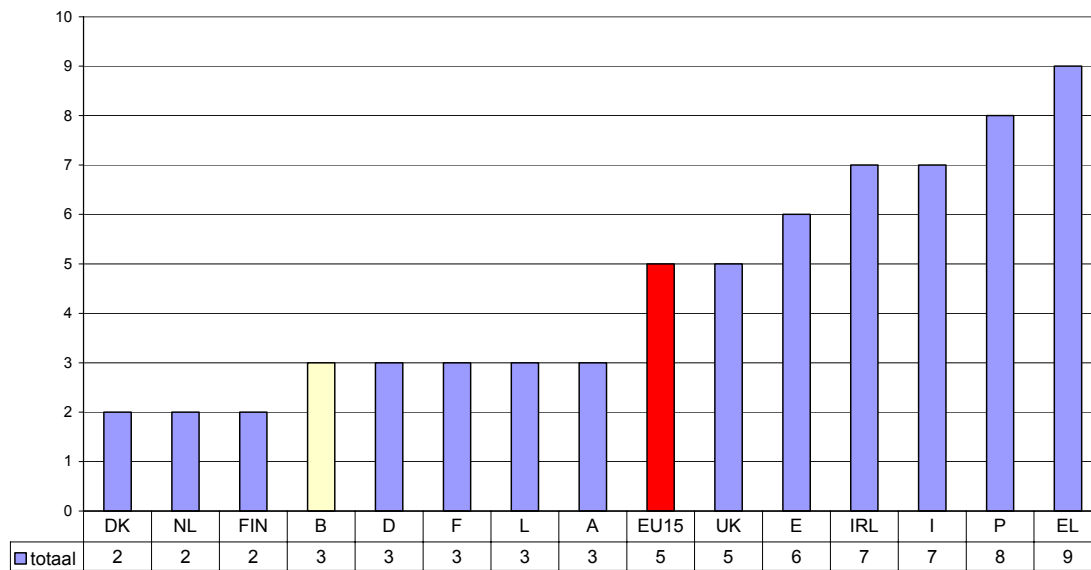
GI.28

I.7 Blijvend armoederisicopercentage (50% mediaan): percentage personen met een equivalent beschikbaar inkomen lager dan 50% van het mediaan nationaal equivalent inkomen in het lopend jaar en in minstens twee van de drie voorafgaande jaren.
 Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

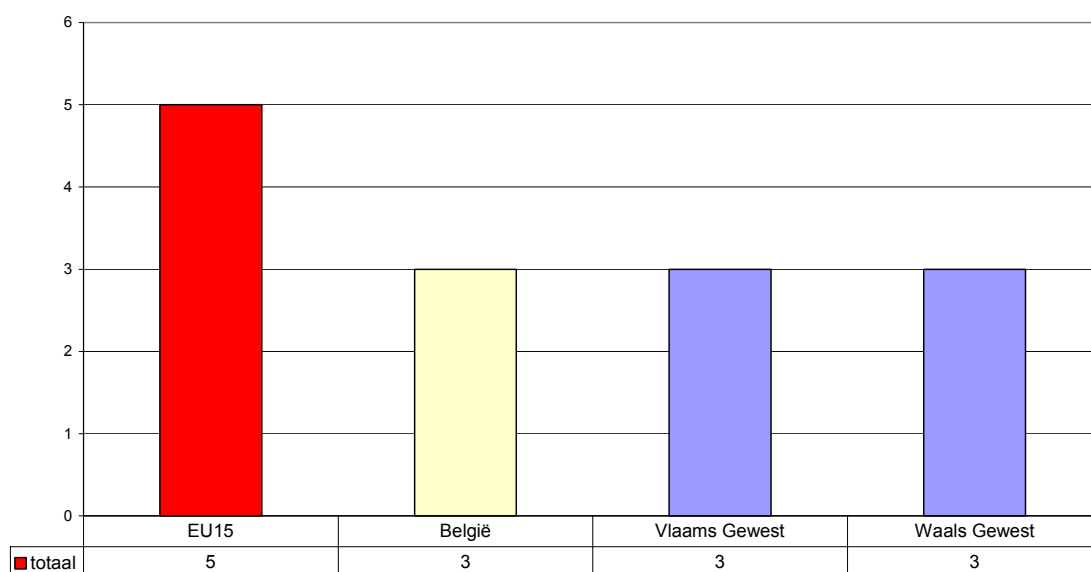
ECHP – Eurostat / IWEPS

**Blijvend armoederisicopercentage (grens 50% van de mediaan),
 Europese Unie 2001**

GI.29

**Blijvend armoederisicopercentage (grens 50% van de mediaan), EU15, België en de
 gewesten 2001**

GI.30

2.1.3 In welke mate hebben mensen met armoederisico tekort aan inkomen (intensiteit van het armoederisico - armoederisicogrens is 60% van het mediaan inkomen)

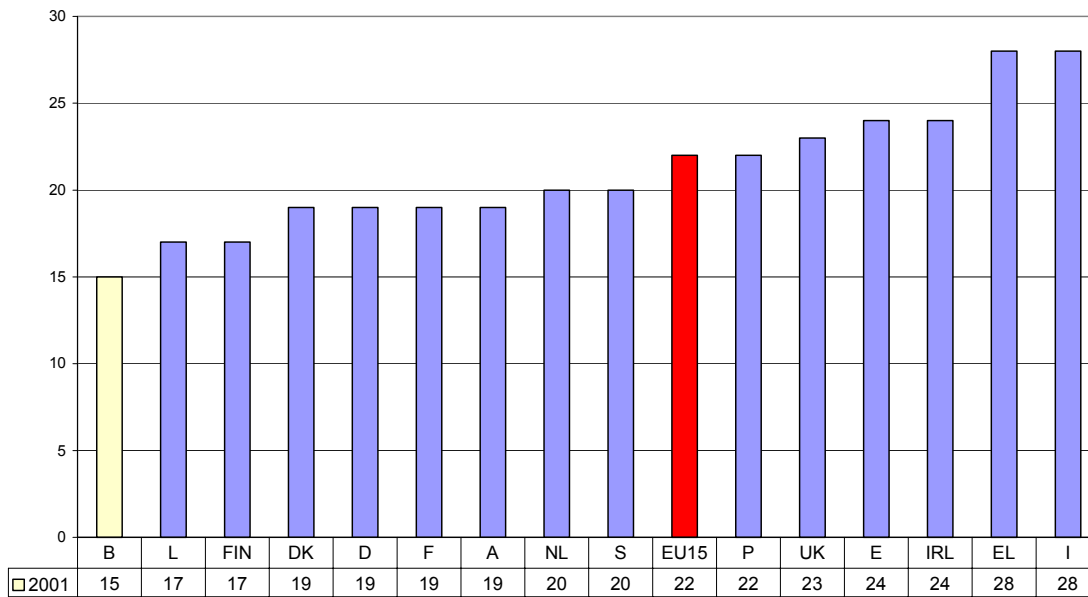
I.8 Relatieve mediane armoederisicokloof: verschil tussen het mediaan equivalent inkomen van de personen onder de armoederisicogrens en de armoederisicogrens, uitgedrukt als een percentage van de armoederisicogrens.

Naar leeftijd en geslacht.

Naar gewest.

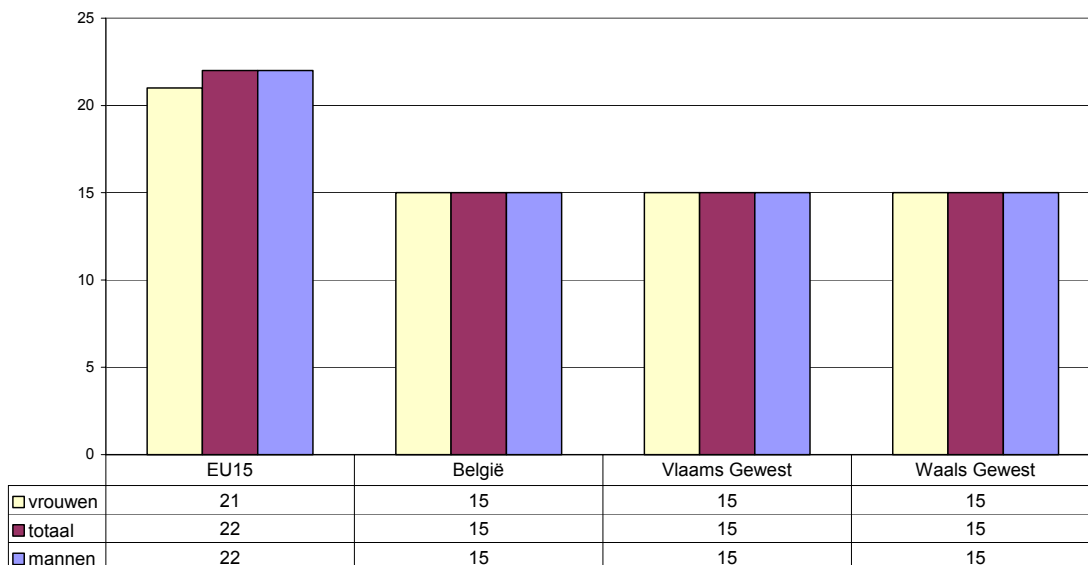
ECHP – Eurostat / IWEPS

Relatieve mediane armoederisicokloof, Europese Unie 2001

GI.31

Relatieve mediane armoederisicokloof naar geslacht (bevolking 16 jaar en ouder), EU15, België en de gewesten 2001

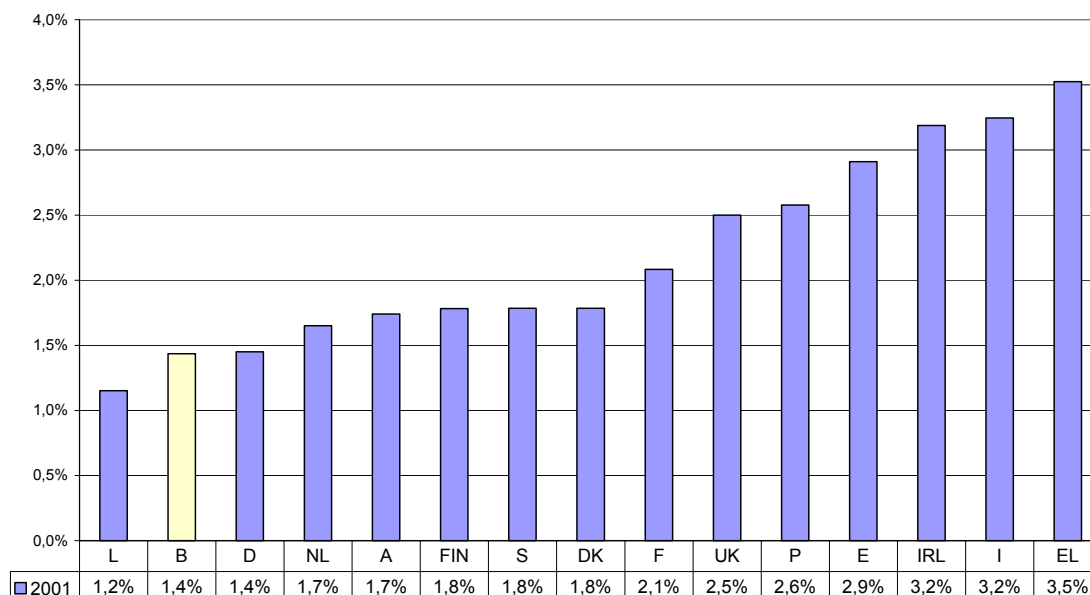
GI.32

I.9 Totale armoederisicokloof als een percentage van het totale inkomen (in de steekproef), gedefinieerd als de verhouding tussen de totale armoederisicokloof van alle mensen met armoederisico en het totale inkomen van alle mensen.

Naar gewest.

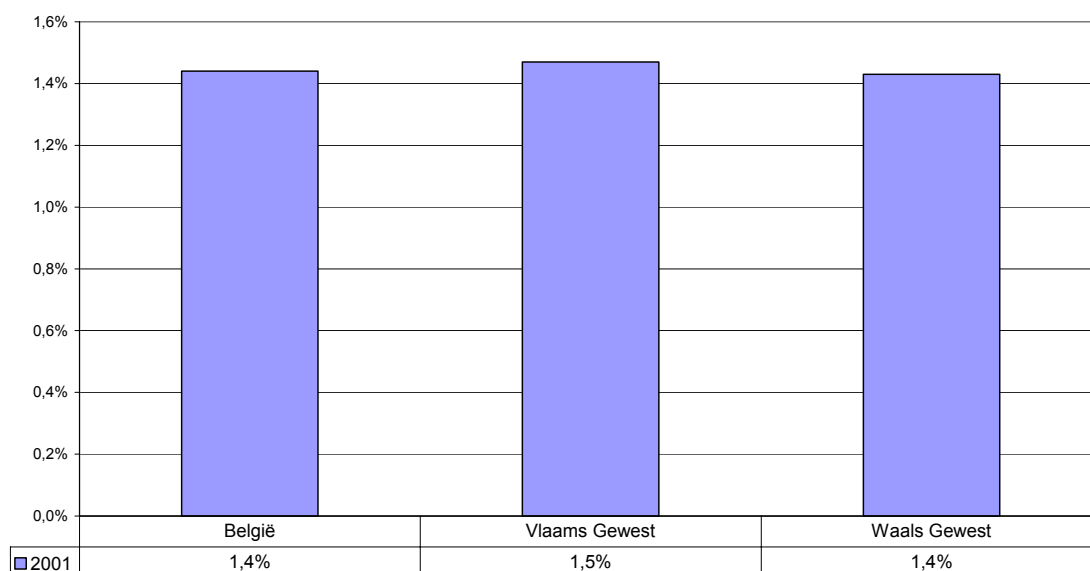
ECHP – Eurostat / IWEPS

Totale armoederisicokloof in procent van het totaal inkomen, Europese Unie 2001

GI.33

Totale armoederisicokloof in procent van het totaal inkomen, België en de gewesten 2001

GI.34

2.2 Armoederisico gemeten met een subjectieve norm

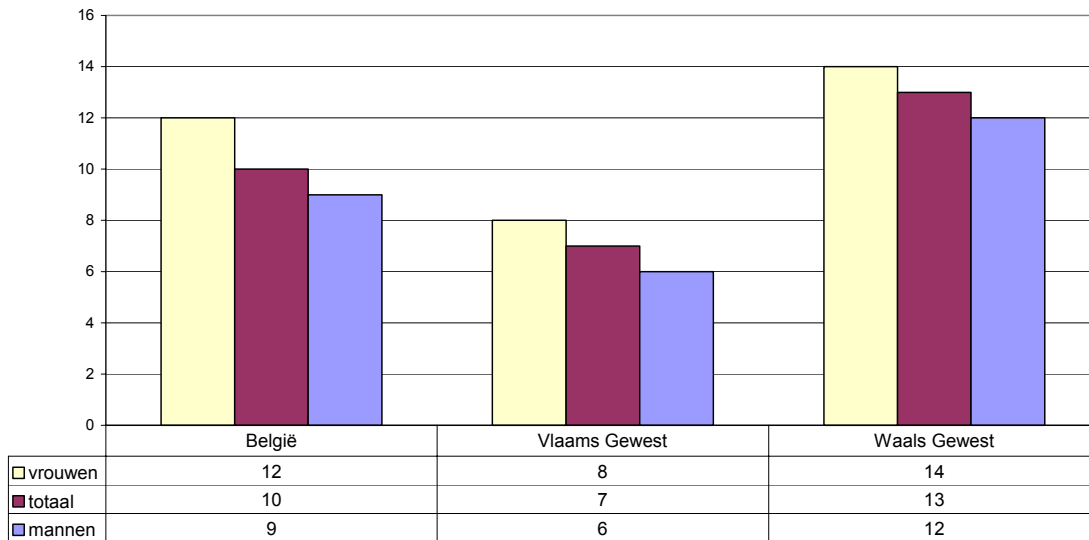
2.2.1 Welk percentage van de bevolking wordt geconfronteerd met armoederisico?

I.10 Percentage personen die leven in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) grote moeilijkheden heeft om rond te komen (making ends meet).

Naar gewest en geslacht.

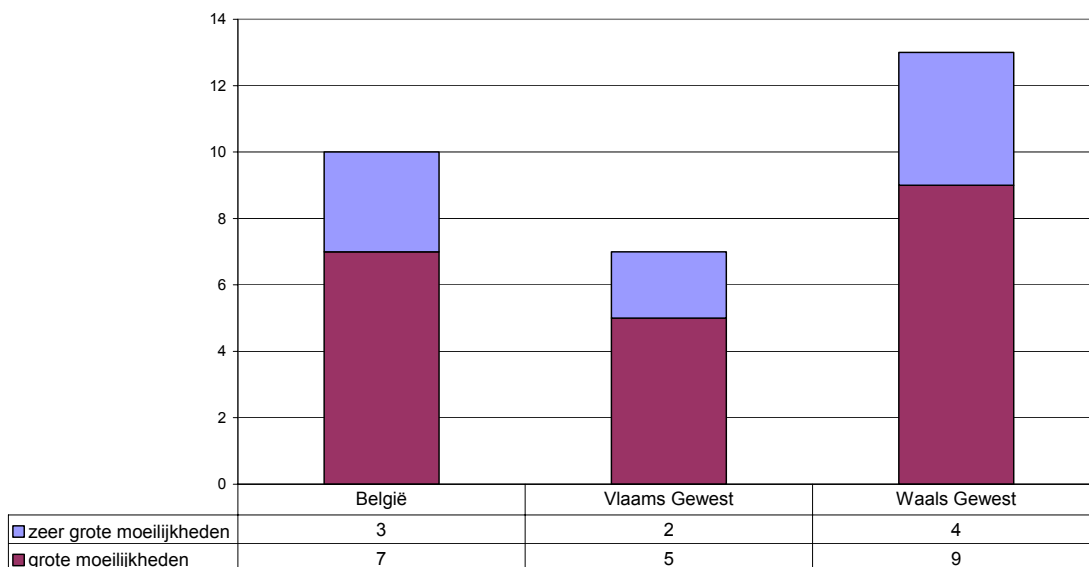
ECHP – Eurostat / IWEPS

Percentage personen die leven in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) grote moeilijkheden heeft om rond te komen naar geslacht, België en de gewesten 2001

GI.35

Percentage personen die leven in een huishouden dat volgens de referentiepersoon grote/zeer grote moeilijkheden heeft om rond te komen, België en de gewesten 2001

GI.36

3. De sociale overdrachten als instrument in de strijd tegen armoederisico

3.1 Impact op het aantal mensen met armoederisico

I.11 Armoederisicopercentage vóór sociale overdrachten (uitkeringen): percentage mensen met armoederisico, waarbij het equivalent inkomen als volgt berekend wordt:

1. Inkomen exclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen);
2. Inkomen inclusief ouderdoms- en overlevingspensioenen en exclusief alle andere sociale overdrachten (uitkeringen);
3. Inkomen inclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen) (= indicator I.3).

Dezelfde armoederisicogrens, gedefinieerd als 60% van het nationaal mediaan equivalent beschikbaar inkomen (na sociale overdrachten / uitkeringen) wordt gebruikt voor de drie statistieken.

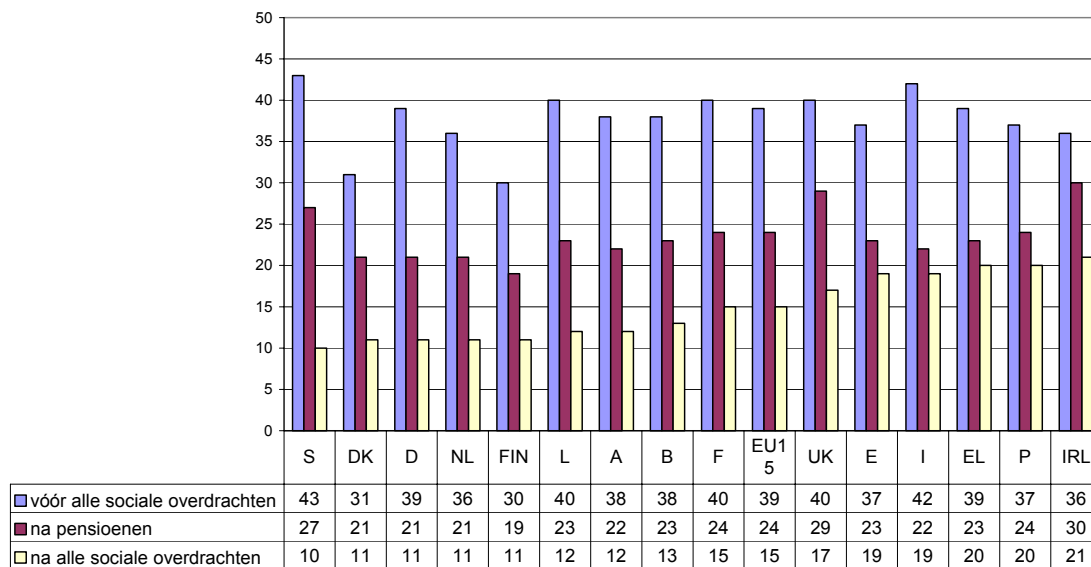
Naar leeftijd en geslacht.

Relatief impact in % na/voor overdrachten.

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

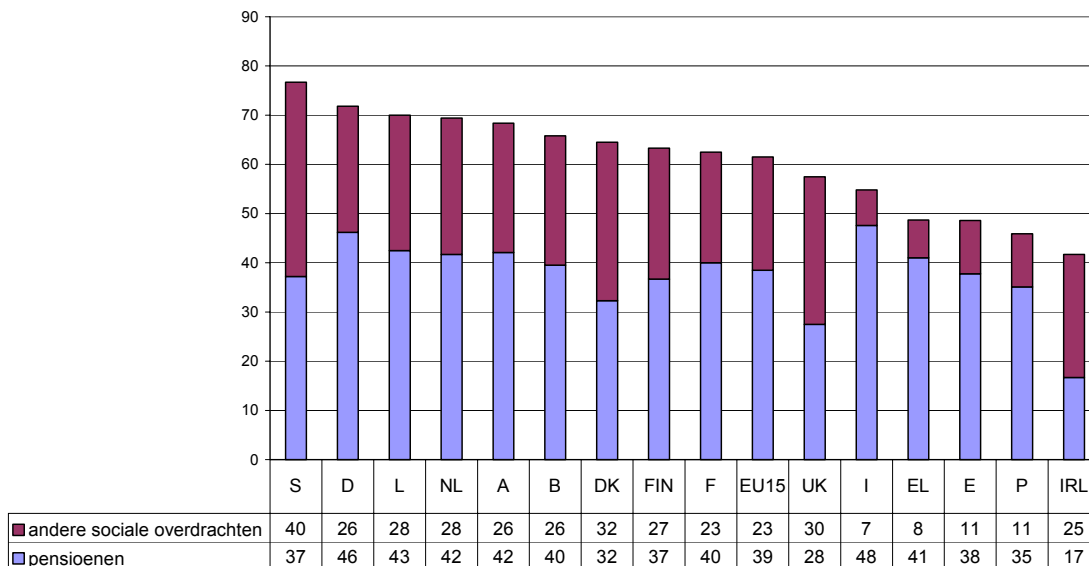
Armoederisicopercentage vóór alle sociale overdrachten, na pensioenen en na alle sociale overdrachten, Europese Unie 2001

GI.37

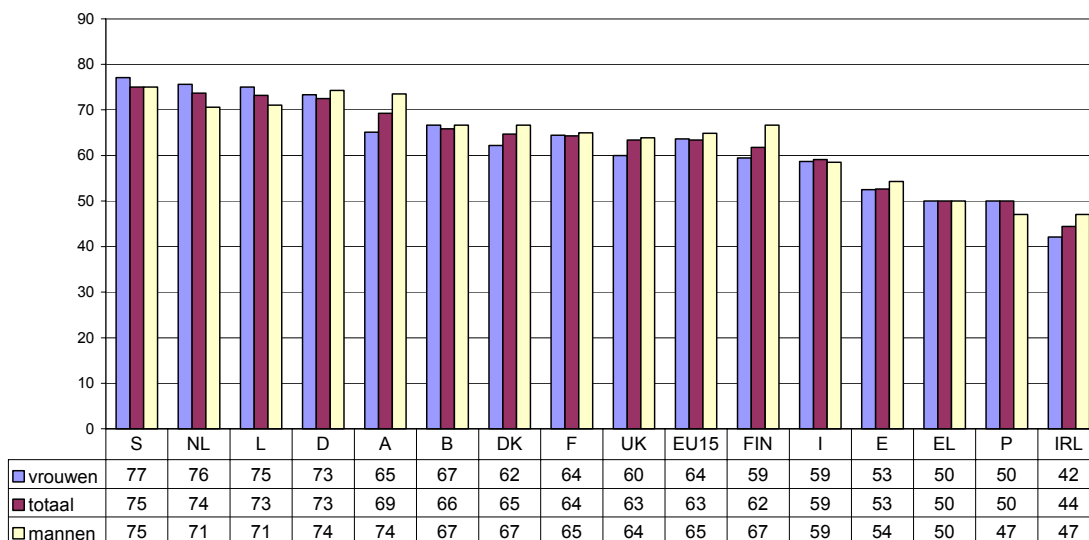
1. Relatief impact in vergelijking met de situatie vóór sociale overdrachten (uitkeringen) waarbij pensioenen worden beschouwd als sociale overdrachten (inkomensdefinitie 1).

Reductie (in %) van het armoederisicopercentage door de sociale overdrachten (pensioenen en andere sociale overdrachten), Europese Unie 2001

GI.38

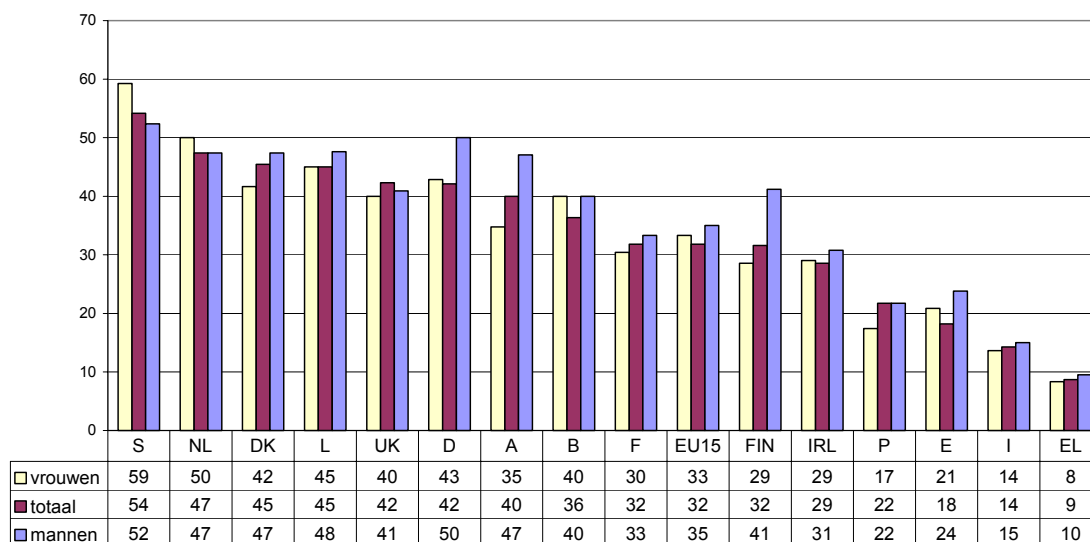
Reductie (in %) van het armoederisicopercentage door de sociale overdrachten (pensioenen worden beschouwd als sociale overdrachten) naar geslacht (bevolking 16 jaar en ouder), Europese Unie 2001

GI.39

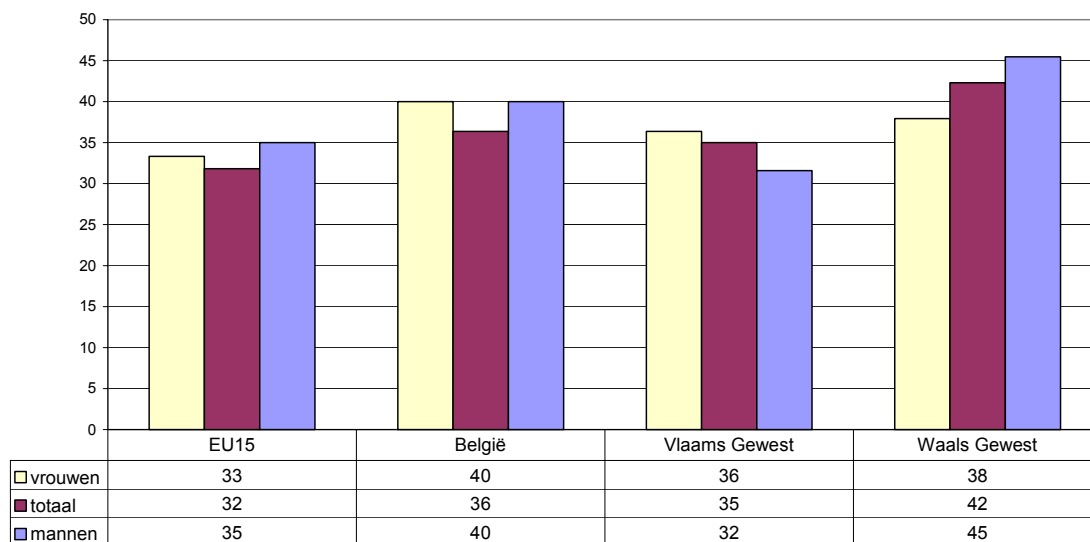
2. Relatief impact in vergelijking met de situatie vóór sociale overdrachten (uitkeringen) waarbij pensioenen niet als sociale overdrachten worden beschouwd (inkomensdefinitie 2).

Reductie (in %) van het armoederisicopercentage door de sociale overdrachten (pensioenen worden niet beschouwd als sociale overdrachten) naar geslacht (bevolking 16 jaar en ouder), Europese Unie 2001

GI.40

Reductie (in %) van het armoederisicopercentage door de sociale overdrachten (pensioenen worden niet beschouwd als sociale overdrachten) naar geslacht (bevolking 16 jaar en ouder), EU15, België en de gewesten 2001

GI.41

3.2 Impact op de totale armoederisicokloof

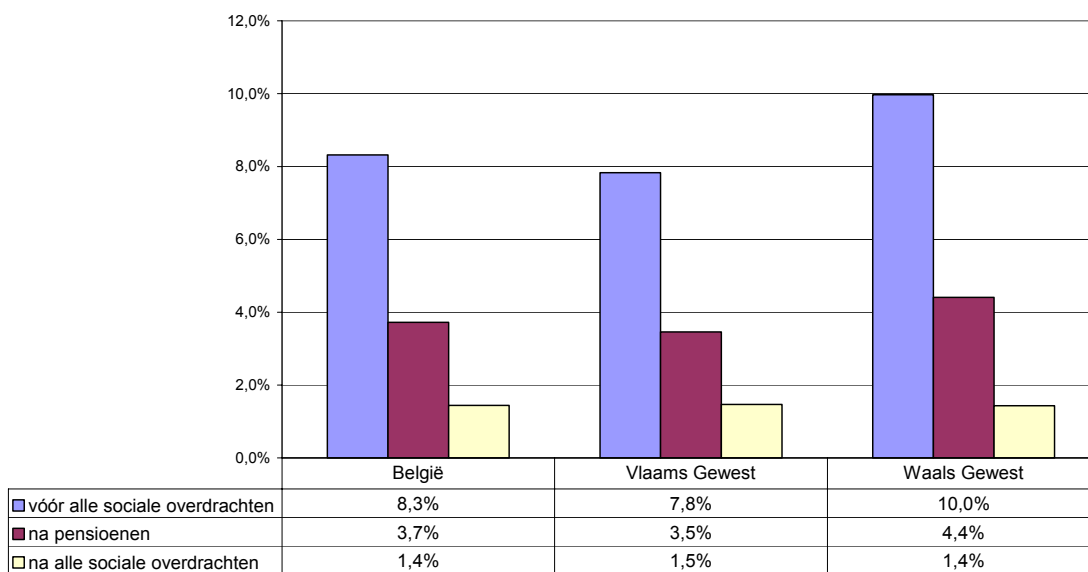
I.12 Totale armoederisicokloof vóór sociale overdrachten (uitkeringen), waarbij het inkomen als volgt berekend wordt:

1. Inkomen exclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen);
2. Inkomen inclusief ouderdoms- en overlevingspensioenen en exclusief alle andere sociale overdrachten (uitkeringen);
3. Inkomen inclusief alle sociale overdrachten (uitkeringen) (= indicator I.9).

Naar gewest.

ECHP – Eurostat / IWEPS

Totale armoederisicokloof vóór alle sociale overdrachten, na pensioenen, en na alle sociale overdrachten, België en de gewesten 2001

GI.42

3.3 Adequaatheid van de minimum sociale overdracht

I.13 Netto minimumuitkering (rustpensioen, werkloosheid, invaliditeitsuitkering, bestaansminimum) in procent van de armoederisicogrens (60% van het mediaaninkomen) voor een alleenstaande.

ECHP / STASIM – CSB

De resultaten met betrekking tot indicatoren I.13 en I.14 worden samen voorgesteld in onderstaande grafiek.

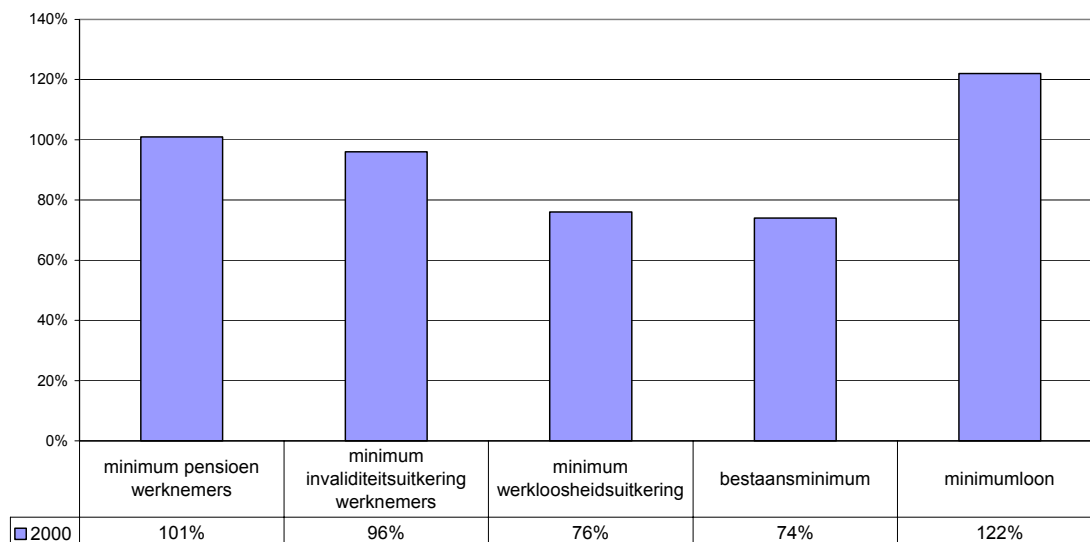
4. Het minimumloon als instrument in de strijd tegen armoederisico

4.1 Adequaatheid van het minimumloon

I.14 Netto minimumloon in procent van de armoederisicogrens (60% van het mediaaninkomen) voor een alleenstaande.

ECHP / STASIM – CSB

Netto minimumloon en minimumuitkeringen (werknemers en sociale bijstand) als percentage van de armoederisicogrens voor een alleenstaande, België 2000 (ECHP 2001)

GI.43

Pensioen: volledige loopbaan.

Werkloosheidsuitkering na 6 maanden.

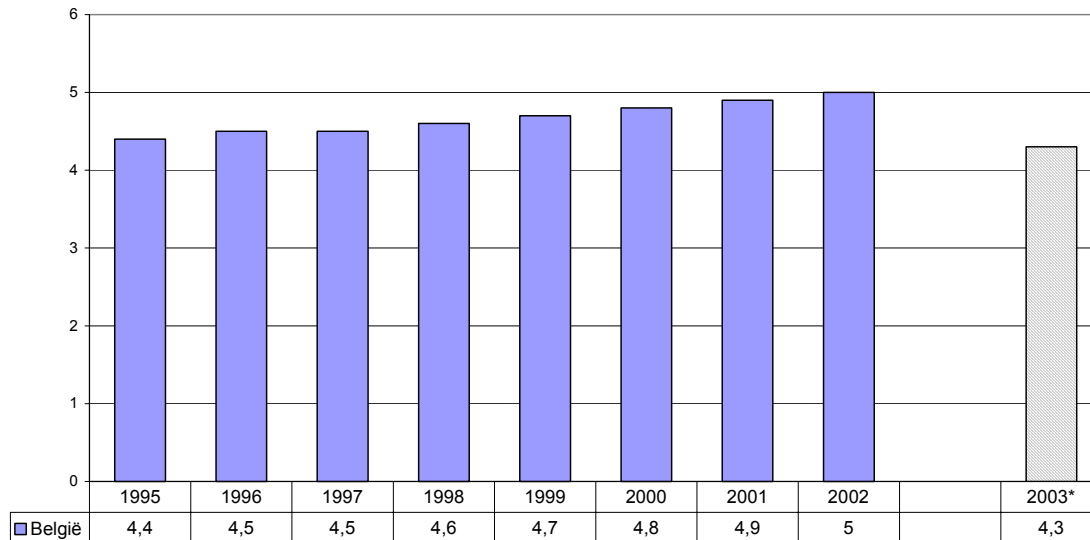
5. Mensen met afbetalingsmoeilijkheden

I.15 Aantal bij de Kredietcentrale voor Particulieren van de Nationale Bank geregistreerde personen in verhouding tot de meerderjarige bevolking (%).

Naar provincie en naar arrondissement.

Centrale voor Kredieten aan Particulieren - Nationale Bank van België

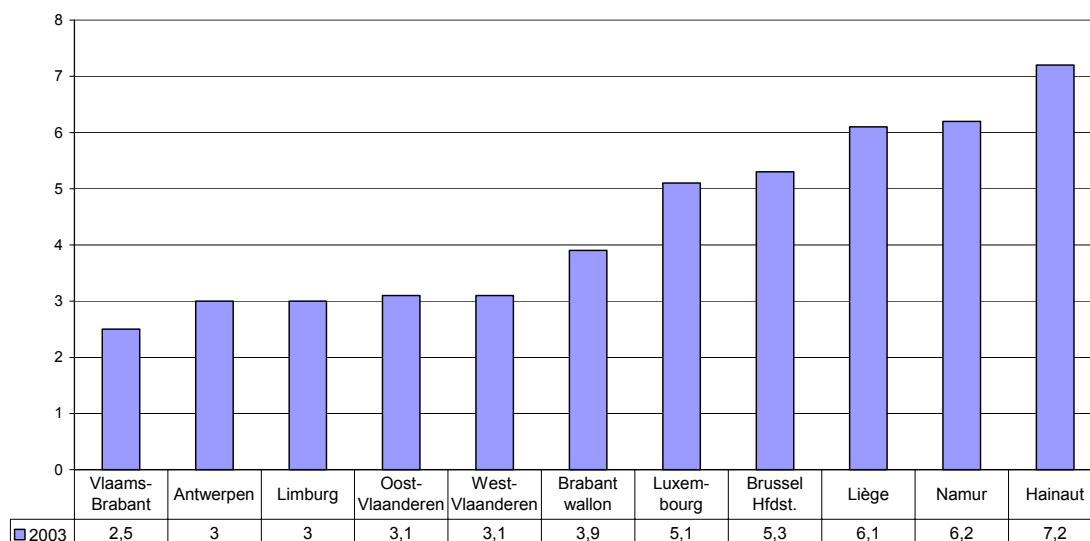
Aantal mensen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd door de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank als percentage van de volwassen bevolking, België

GI.44

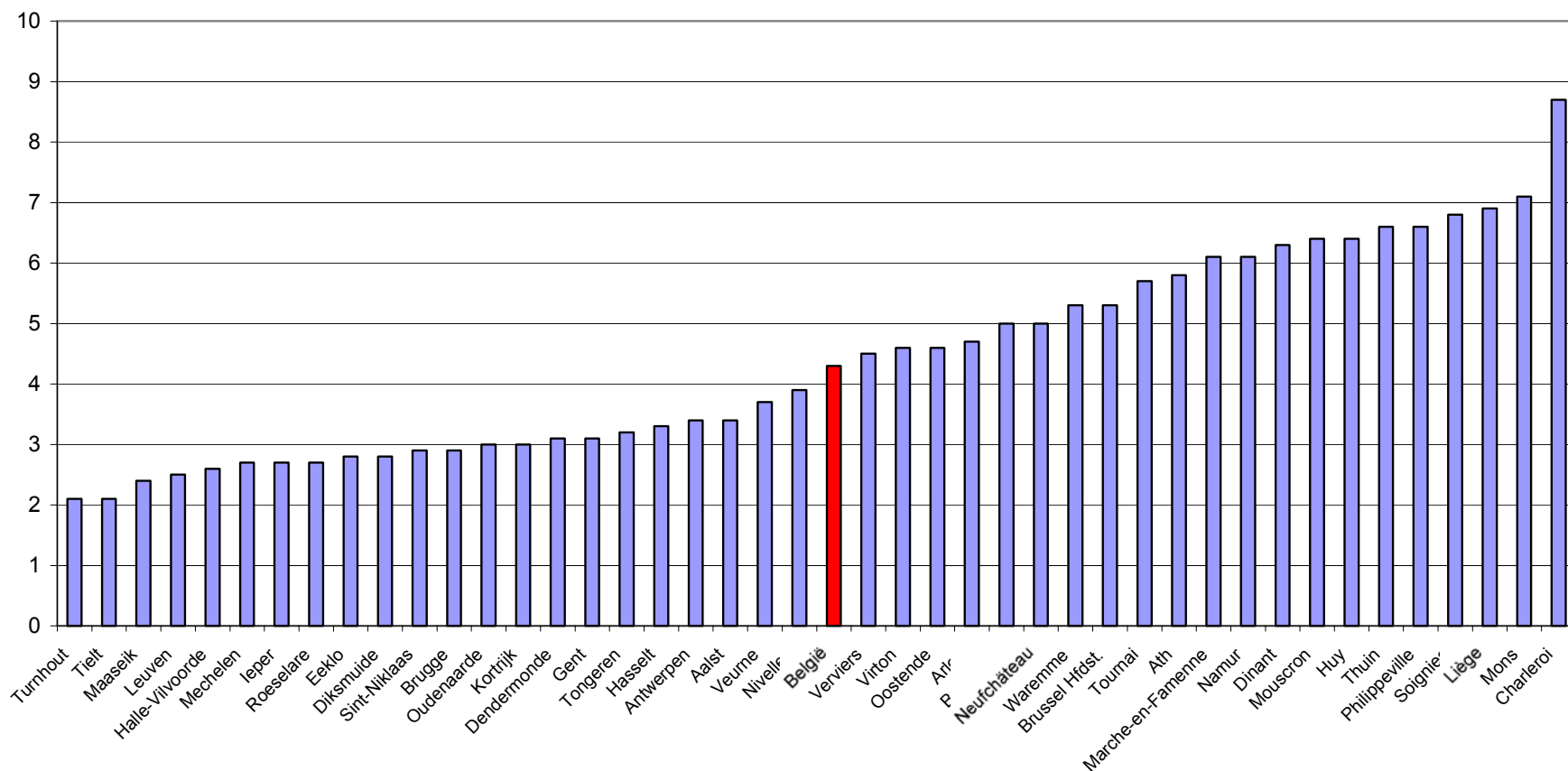
(*) Breuk in de serie ingevolge een wijziging van de wetgeving.

Aantal mensen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd door de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank als percentage van de volwassen bevolking naar provincie, 2003

GI.45

Aantal mensen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd door de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank als percentage van de volwassen bevolking naar arrondissement, 2003

GI.46

II. ARBEID

1. Werkloosheid

1.1 Op individueel niveau

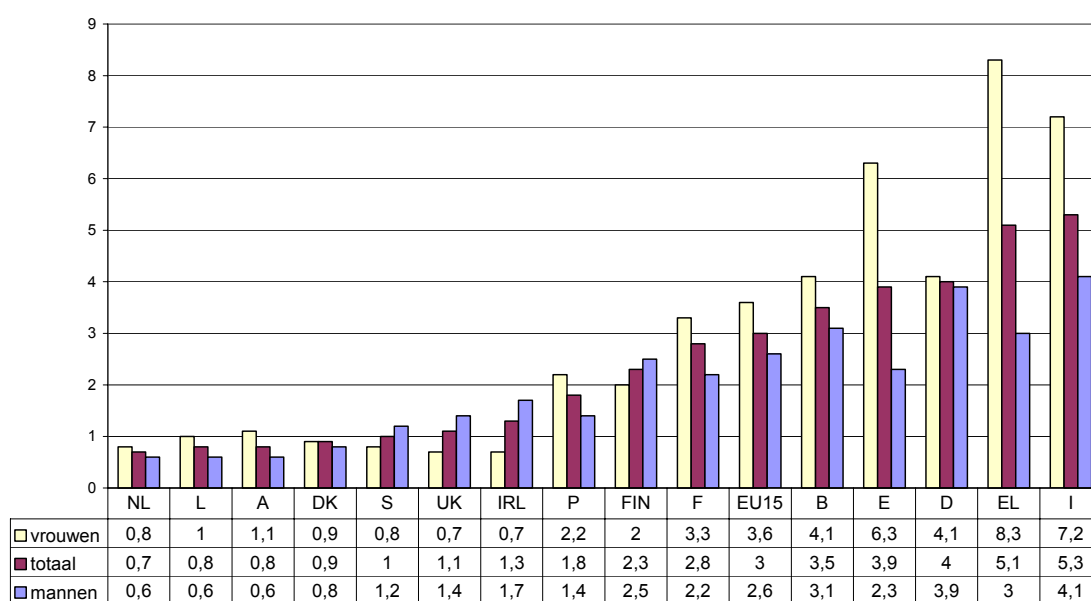
II.1 Langdurige werkloosheidsgraad: langdurig werkloze bevolking (≥ 12 maanden - ILO-definitie) als percentage van de totale actieve bevolking van 15 jaar en ouder.

Naar geslacht.

Naar gewest.

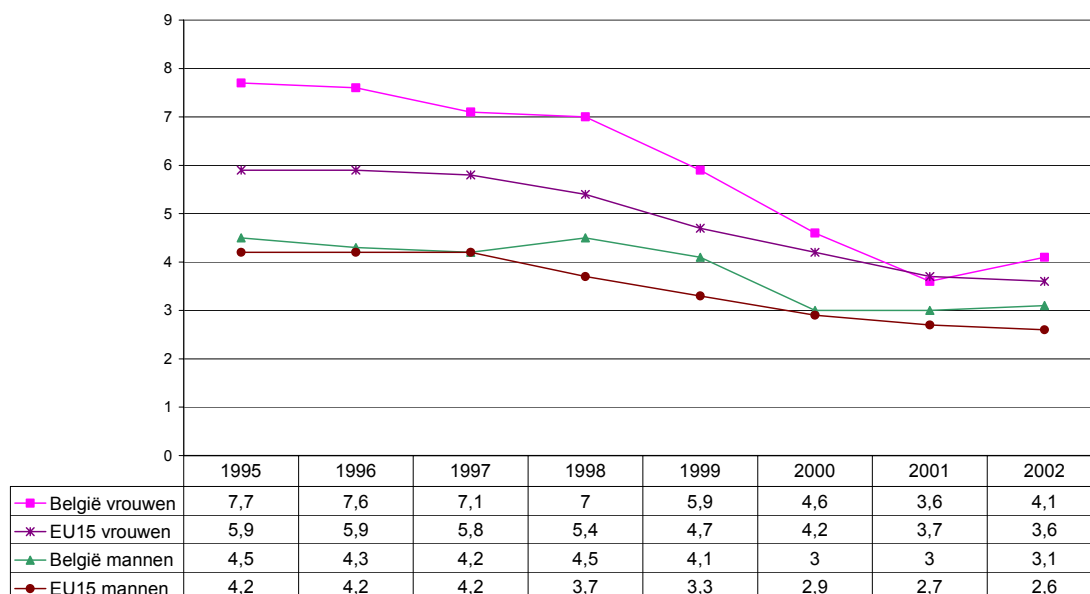
LFS – Eurostat

Langdurige werkloosheidsgraad naar geslacht, Europese Unie 2002

GII.1

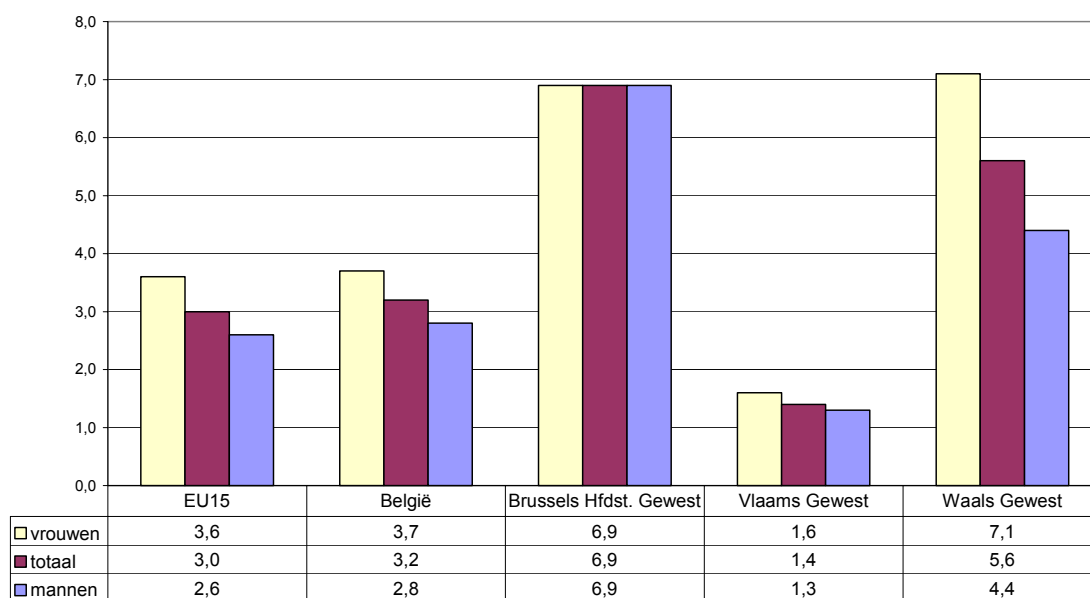
Langdurige werkloosheidsgraad naar geslacht, EU15 en België

GII.2

LFS – NIS (NAP Werkgelegenheid 2003)

Langdurige werkloosheidsgraad naar geslacht, EU15, België en de gewesten 2002

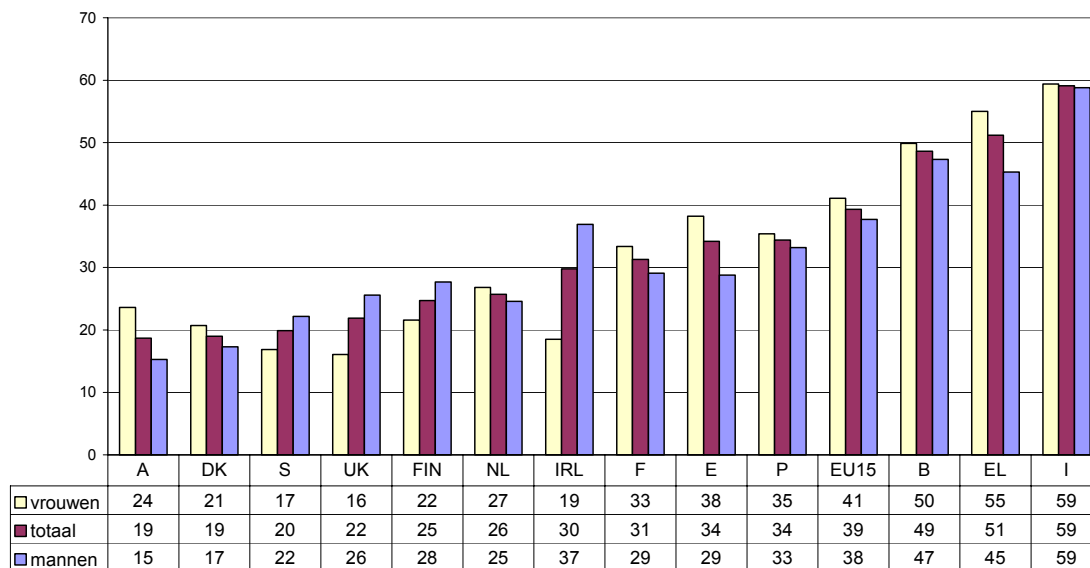

GII.3

II.2 Aandeel langdurige werklozen: totale langdurig werkloze bevolking (≥ 12 maanden - ILO-definitie) als percentage van de totale werkloze bevolking van 15 jaar en ouder. Naar geslacht.

LFS – Eurostat

Aandeel langdurig werklozen in de totale werkloze bevolking naar geslacht, Europese Unie 2002

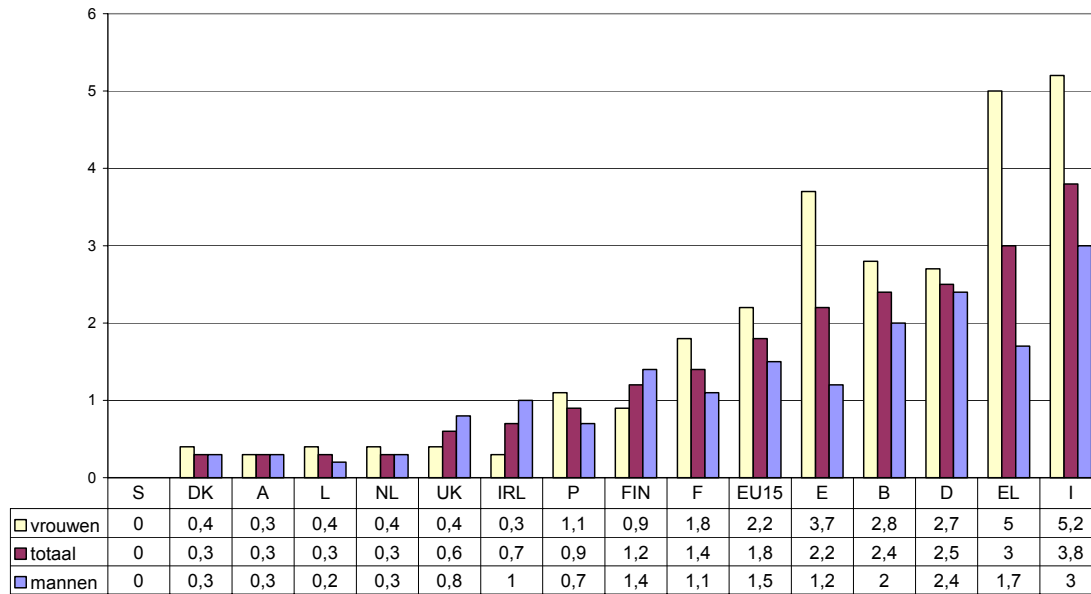

GII.4

II.3 Zeer langdurige werkloosheidsgraad: zeer langdurig werkloze bevolking (≥ 24 maanden - ILO-definitie) als percentage van de totale actieve bevolking van 15 jaar en ouder.
Naar geslacht.

LFS – Eurostat

Zeer langdurige werkloosheidsgraad naar geslacht, Europese Unie 2002

GII.5

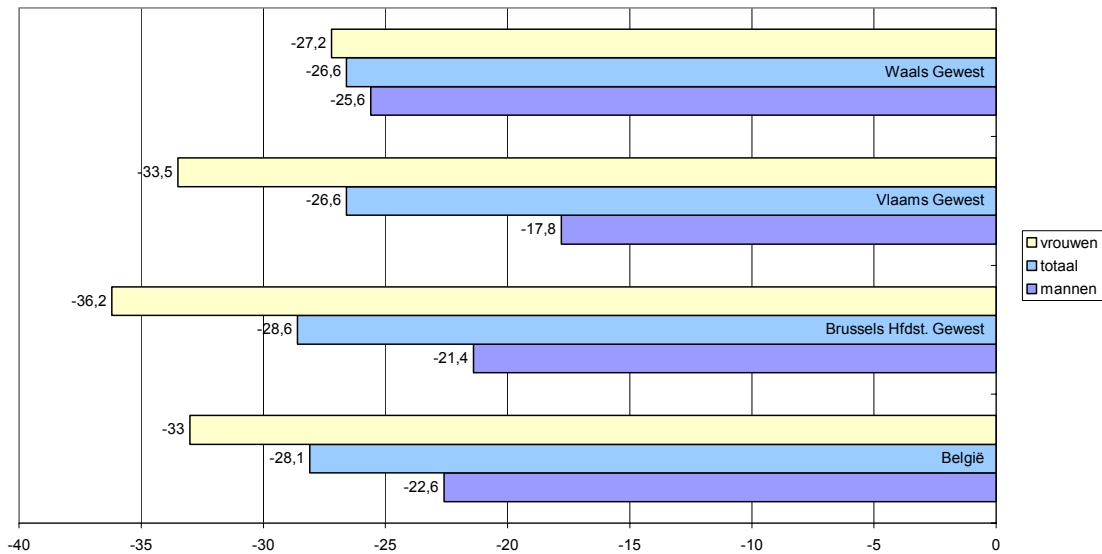

II.4 Toegang van migranten tot de werkgelegenheid: verschil inzake werkzaamheids- en werkloosheidsgraad tussen de bevolking van vreemde, niet EU nationaliteit en de bevolking van EU nationaliteit.

Naar gewest en geslacht.

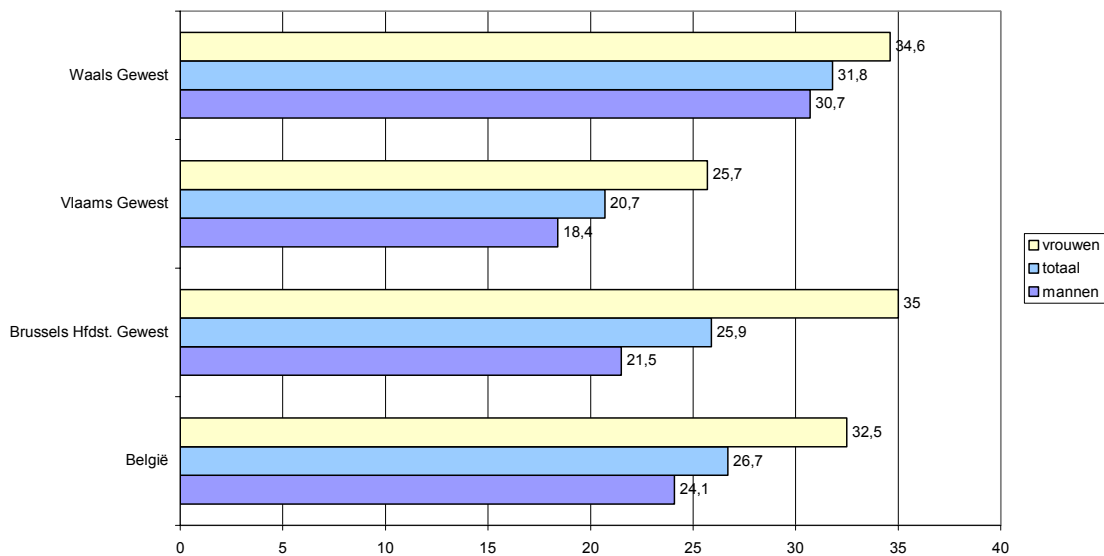
LFS – NIS / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Vershil in werkzaamheidsgraad tussen de bevolking van vreemde, niet EU nationaliteit en de bevolking van EU nationaliteit, naar geslacht, België en de gewesten 2002

GII.6

Vershil in werkloosheidsgraad tussen de bevolking van vreemde, niet EU nationaliteit en de bevolking van EU nationaliteit, naar geslacht, België en de gewesten 2002

GII.7

1.2 Op het niveau van het huishouden

II.5 Bevolking die leeft in huishoudens zonder betaald werk:

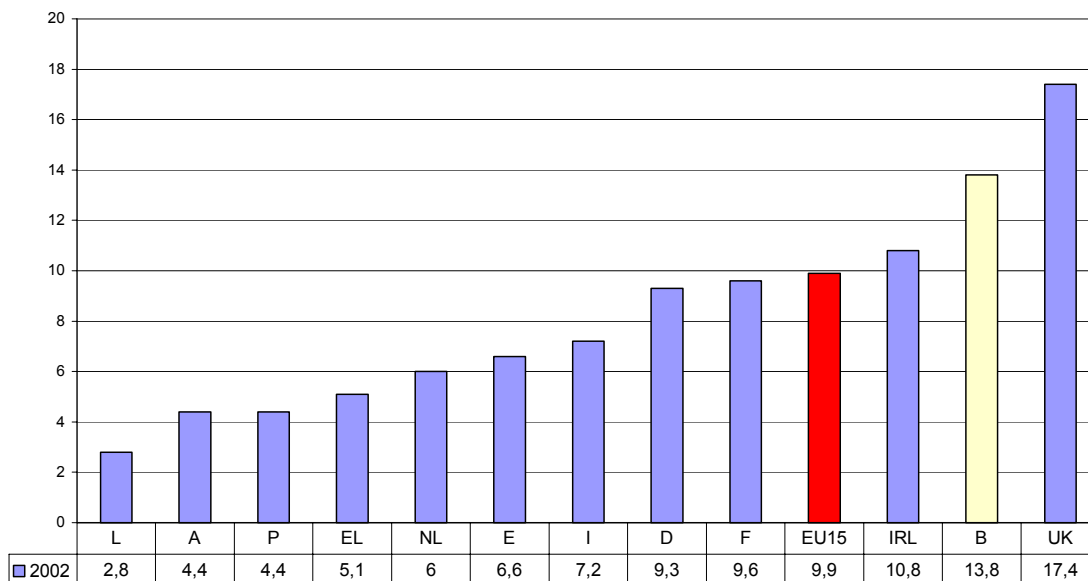
a) Kinderen: percentage kinderen (0 tot 17 jaar oud) die leven in een huishouden zonder betaald werk in verhouding tot alle kinderen.

b) Volwassenen op actieve leeftijd: percentage volwassenen (18 tot 59 jaar oud) die leven in een huishouden zonder betaald werk in verhouding tot alle volwassenen in die leeftijdscategorie. Studenten van 18 tot 24 jaar die leven in een huishouden dat alleen uit studenten bestaat worden noch in de teller, noch in de noemer geteld. Naar geslacht.

Naar gewest.

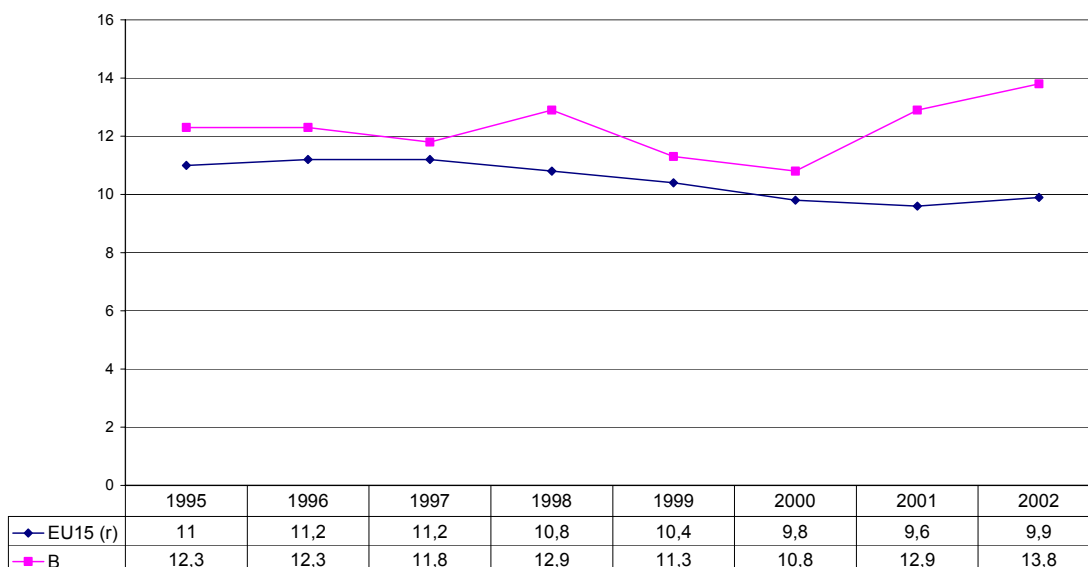
LFS - Eurostat

Percentage kinderen (0-17) die leven in huishoudens zonder betaald werk, Europese Unie 2002

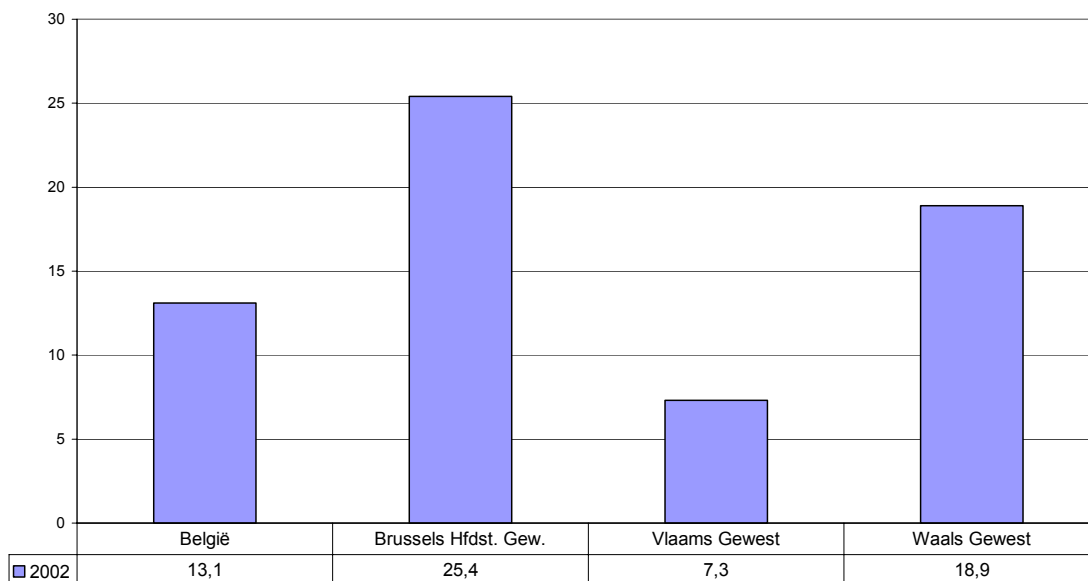
GII.8

Percentage kinderen (0-17) die leven in huishoudens zonder betaald werk, België en EU15

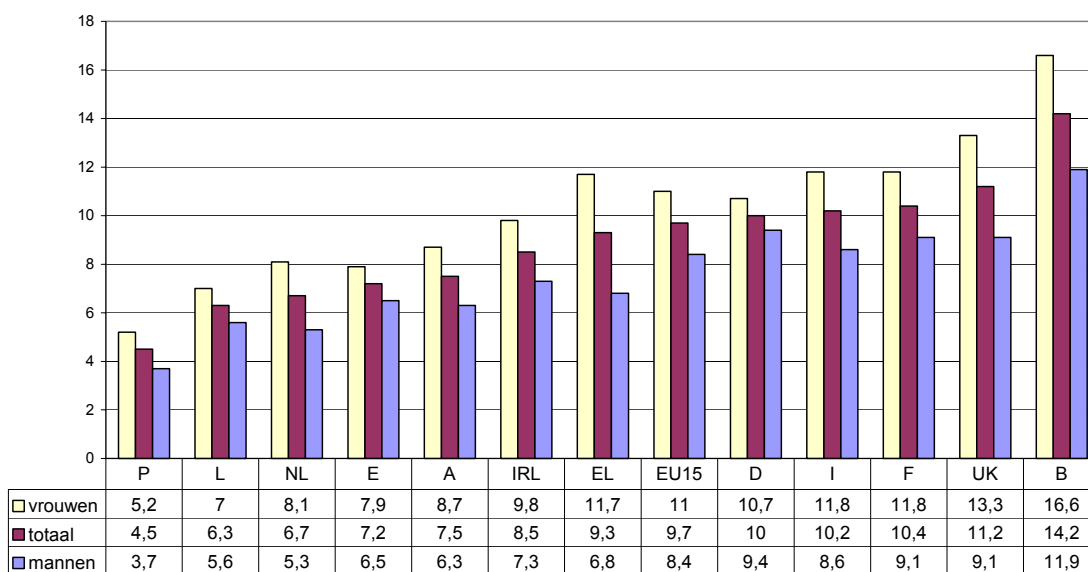
GII.9

Percentage kinderen (0-17) die leven in huishoudens zonder betaald werk, België en de gewesten 2002

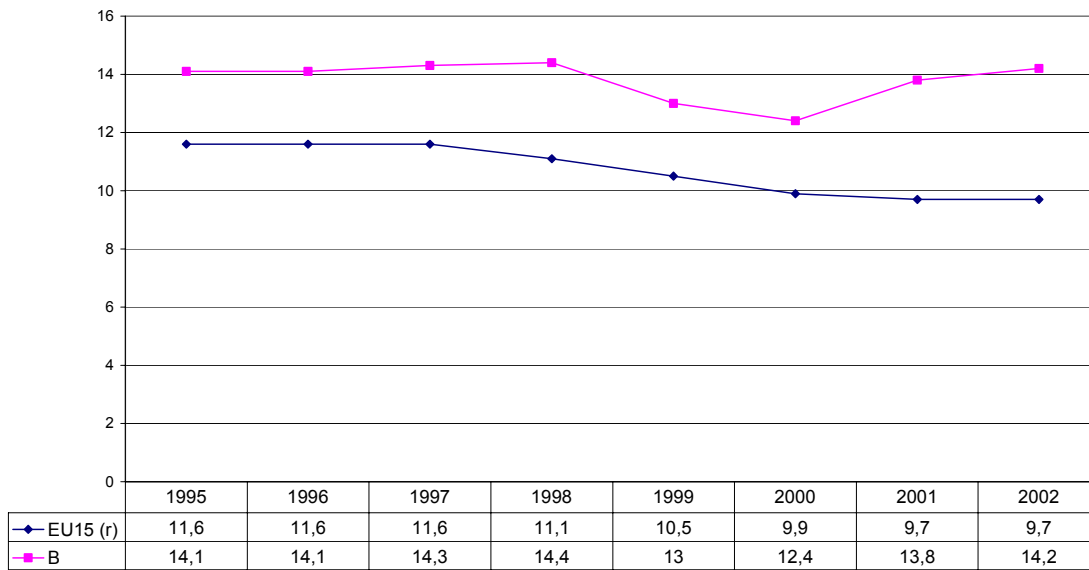
GII.10

Percentage volwassenen (18-59) die leven in huishoudens zonder betaald werk naar geslacht, Europese Unie 2002

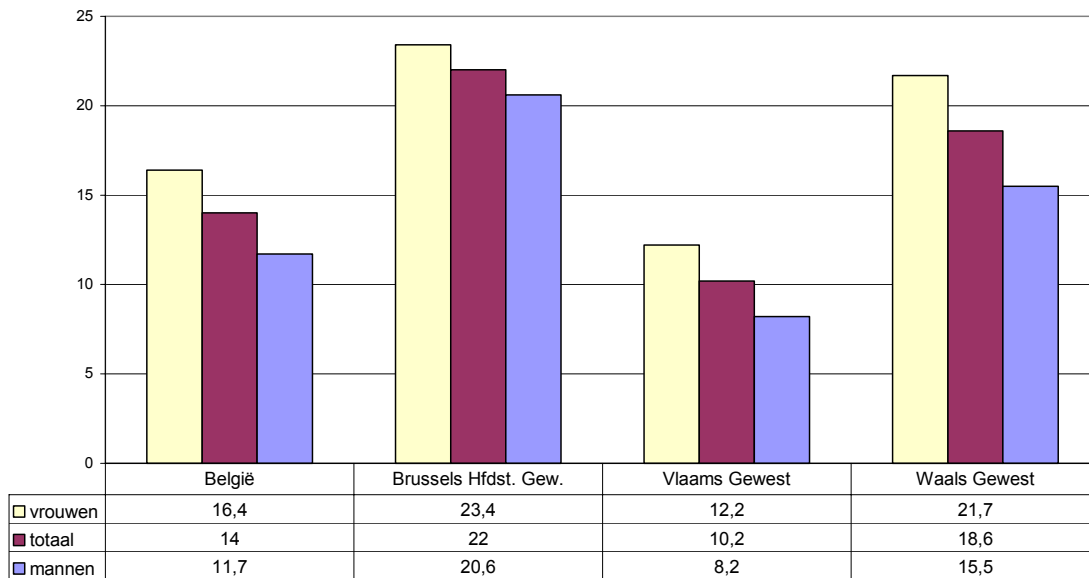
GII.11

Percentage volwassenen (18-59) die leven in huishoudens zonder betaald werk, België en EU15

GII.12

Percentage volwassenen (18-59) die leven in huishoudens zonder betaald werk naar geslacht, België en de gewesten 2002

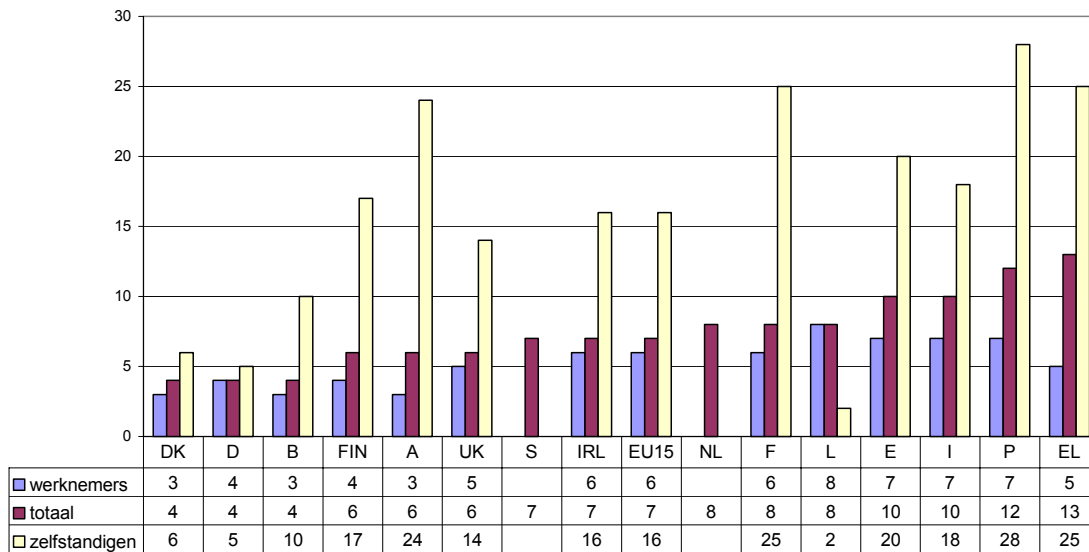
GII.13

2. Arbeid en gebrek aan inkomen

II.6 Armoederisico van werkenden: percentage personen die als 'werkend' worden beschouwd volgens de meest frequente activiteitsstatus definitie (ind. I.3.b.) (werknemers en zelfstandigen) en die geconfronteerd worden met armoederisico. Naar kenmerken van de persoon, de job en het huishouden.

ECHP – Eurostat

Percentage personen die als 'werkend' worden beschouwd volgens de meest frequente activiteitsstatus definitie (ind. I.3.b.) (werknemers en zelfstandigen) en die geconfronteerd worden met armoederisico, Europese Unie 2001

GII.14

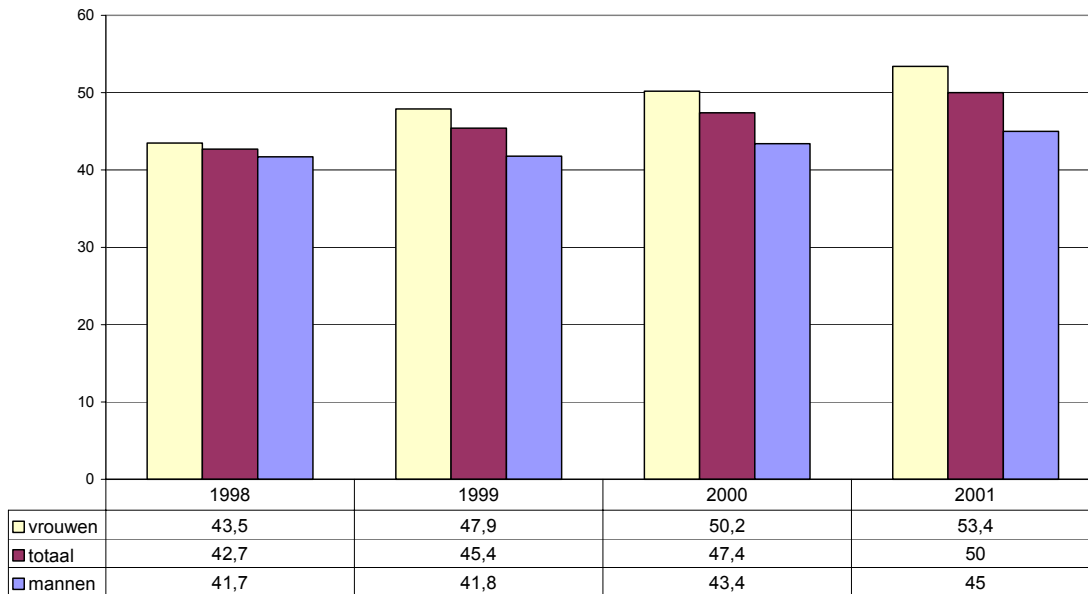
3. Inspanningen tot reïntegratie in de arbeidsmarkt

II.7 Activeringsgraad: aantal deelnemers aan programma's voor beroepsopleiding en andere beleidsmaatregelen inzake werkgelegenheidsbeleid¹ in procent van de werkloze werkzoekenden.

Naar geslacht.

LMP – Eurostat (NAP Werkgelegenheid 2002)

Activeringsgraad (%) naar geslacht, België 1998-2001

GII.15

¹ Beroepsopleiding, jobrotatie en jobdelen, tewerkstellingsstimuli, inschakeling van personen met een handicap, rechtstreekse jobcreatie, stimuli inzake het oprichten van een eigen onderneming.

4. Regionale cohesie

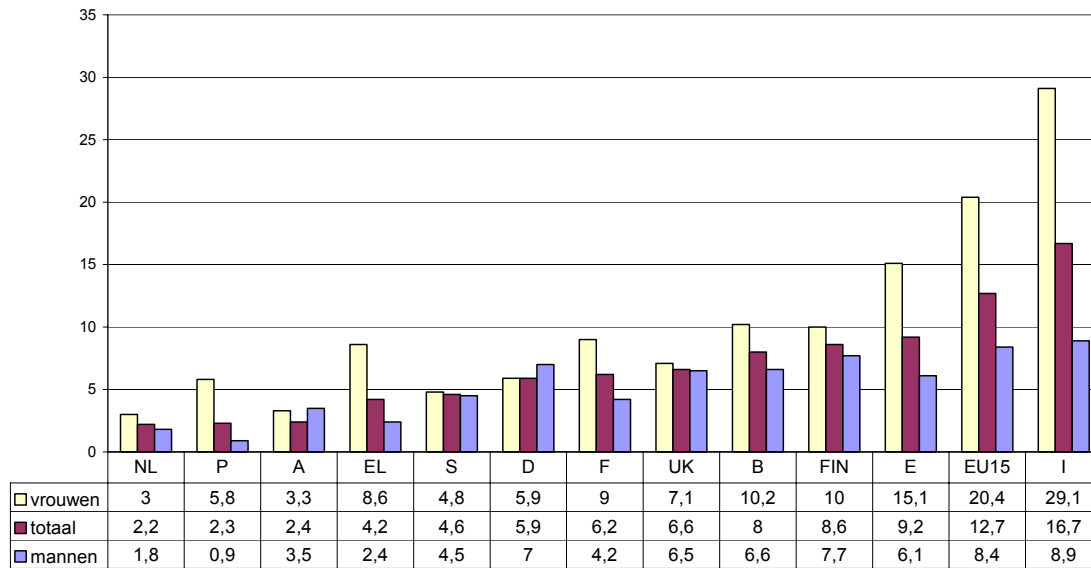
II.8 Regionale cohesie: variatiecoëfficiënt van de werkzaamheidsgraden op NUTS 2 niveau (provincies in België).

Naar geslacht.

Naar gewest.

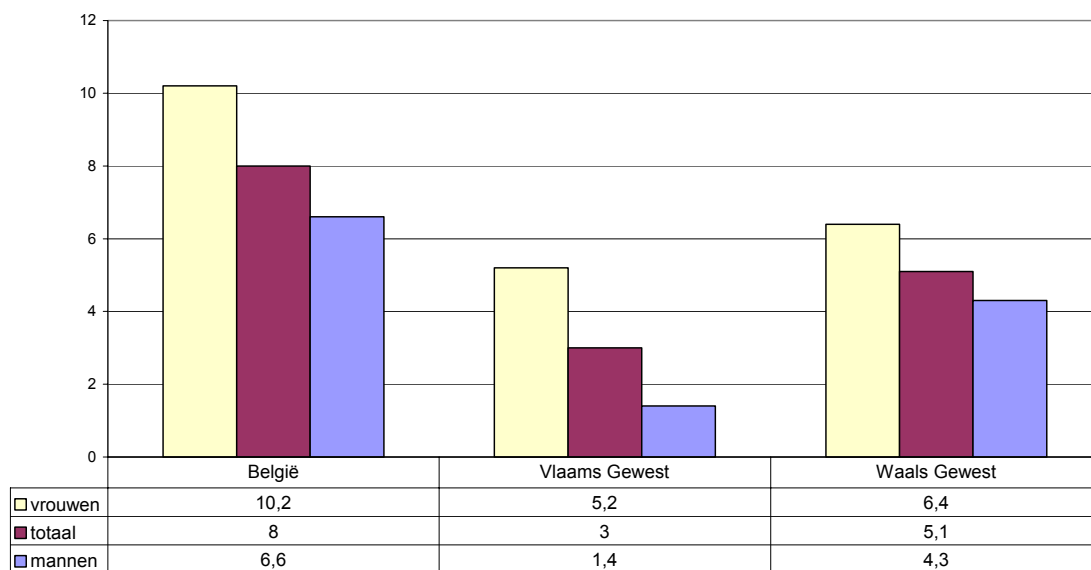
LFS – Eurostat / IWEPS

Regionale cohesie: variatiecoëfficiënt van de werkzaamheidsgraad op NUTS 2 niveau (provincies in België) naar geslacht, Europese Unie 2002

GII.16

Regionale cohesie: variatiecoëfficiënt van de werkzaamheidsgraad op NUTS 2 niveau (provincies in België) naar geslacht, België en de gewesten 2002

GII.17

III. HUISVESTING

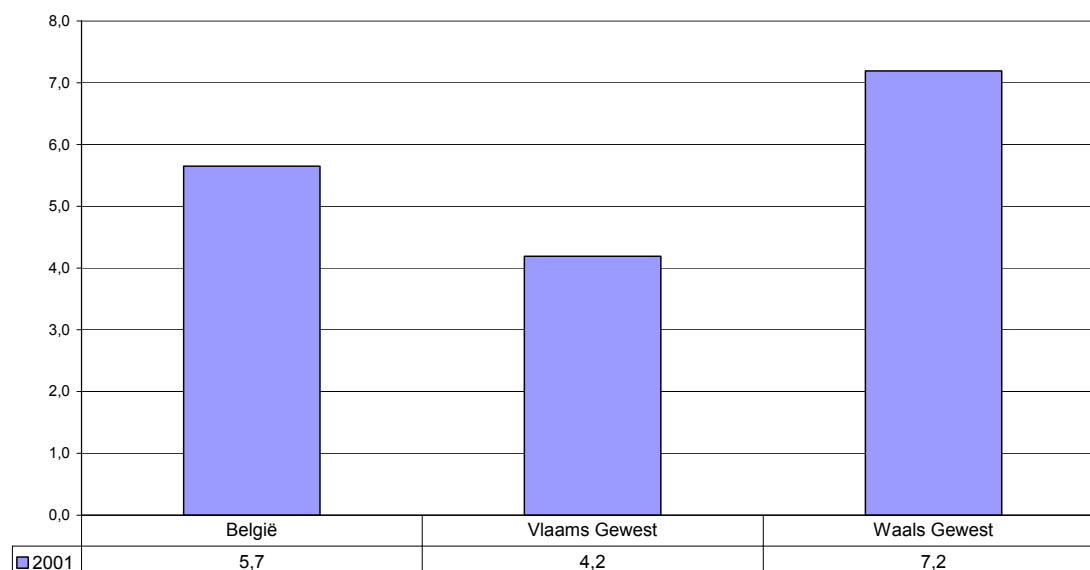
1. Sociale huisvesting

III.1 Percentage van de bevolking dat leeft in een woning gehuurd van een overheids-, of gemeenschapsinstelling².

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP - OASeS

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning gehuurd van een overheids-, of gemeenschapsinstelling, België en de gewesten 2001

GIII.1

² Omwille van de te beperkte steekproefomvang van het ECHP voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden hier geen resultaten voor Brussel getoond. De Socio-economische enquête van het NIS (2001) is een alternatieve bron die wel cijfers voor Brussel oplevert.

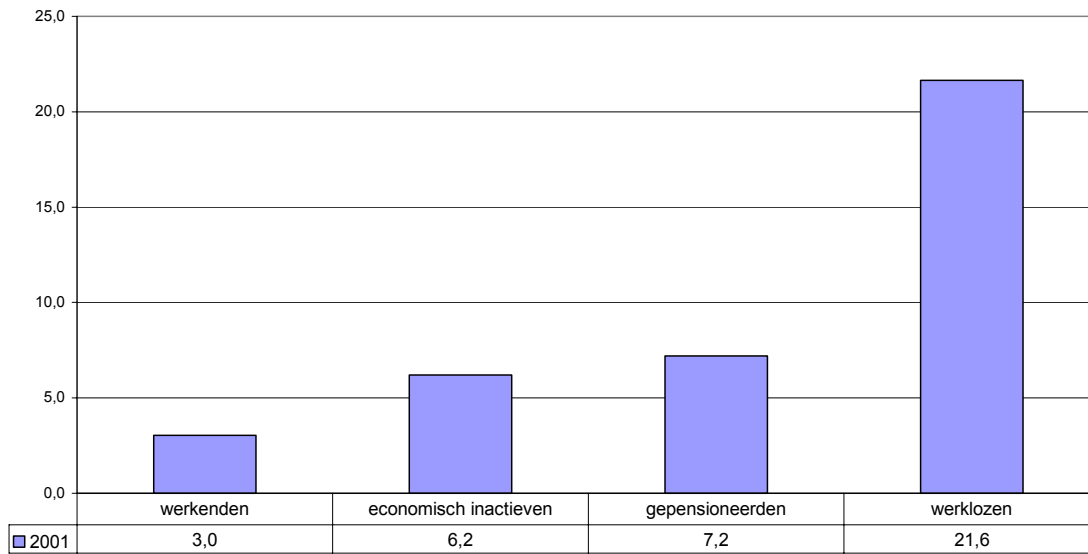
Percentage personen die leven in een woning, gehuurd van:

	Brussel-Hoofdstad	Vlaams Gewest	Waals Gewest	België
Een maatschappij voor sociale woningen	8,3%	4,5%	6,5%	5,5%
Een andere openbare instelling (OCMW, gemeente...)	1,8%	0,7%	0,7%	0,8%
Totaal	10,1%	5,2%	7,2%	6,3%

Bron: NIS Socio-economische Enquête 2001.

Percentage van de bevolking (16 jaar en ouder) dat leeft in een woning gehuurd van een overheids-, of gemeenschapsinstelling naar activiteitsstatus, België 2001

GIII.2

III.2 Huishoudens op wachtlijsten voor een sociale huurwoning (verhuurd door de maatschappijen die erkend zijn door de 3 gewestelijke huisvestingsmaatschappijen) in verhouding tot het aanbod van zo'n woningen.

Naar gewest.

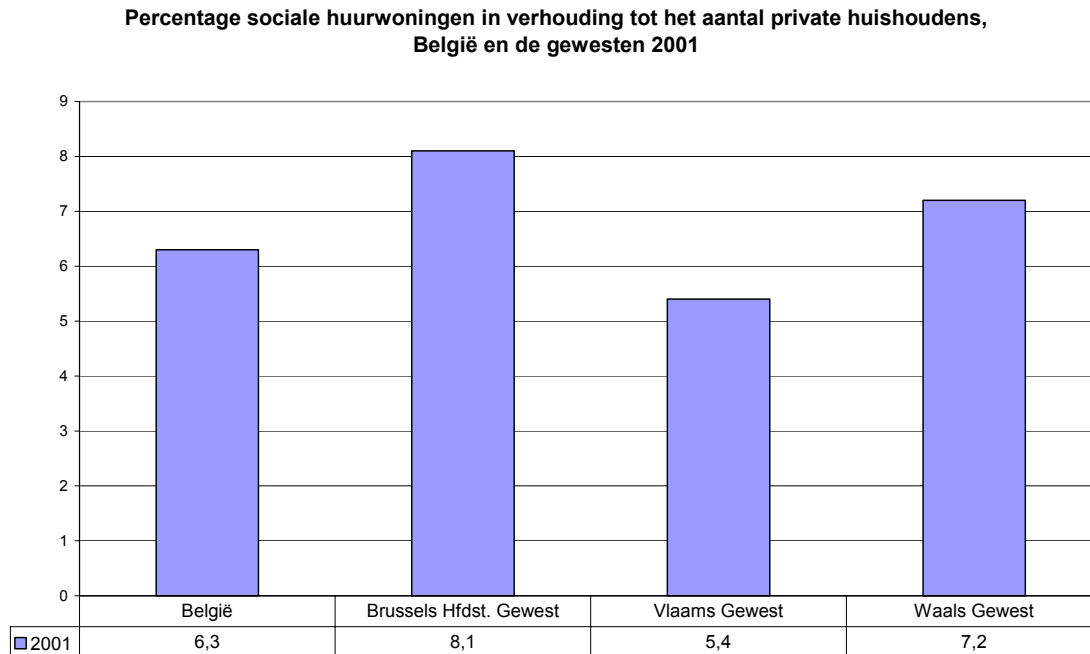
Administratieve data - Gewesten

p.m.

III.3 Percentage sociale huurwoningen (verhuurd door de maatschappijen die erkend zijn door de 3 gewestelijke huisvestingsmaatschappijen) in verhouding tot het aantal private huishoudens.

Naar gewest.

Administratieve data - Gewesten / Demografische statistieken - NIS

GIII.3

2. De kost van huisvesting

III.4 Huurkosten in % van het beschikbaar inkomen: het percentage van de huishoudens met een inkomen beneden het mediaaninkomen die meer dan 33% van het gezinsbudget uitgeven aan huurgeld.

Gezinsbudgetenquête - NIS / CSB

Dit percentage is voor 2000: 13,7%. DIII.4

3. De kwaliteit van huisvesting

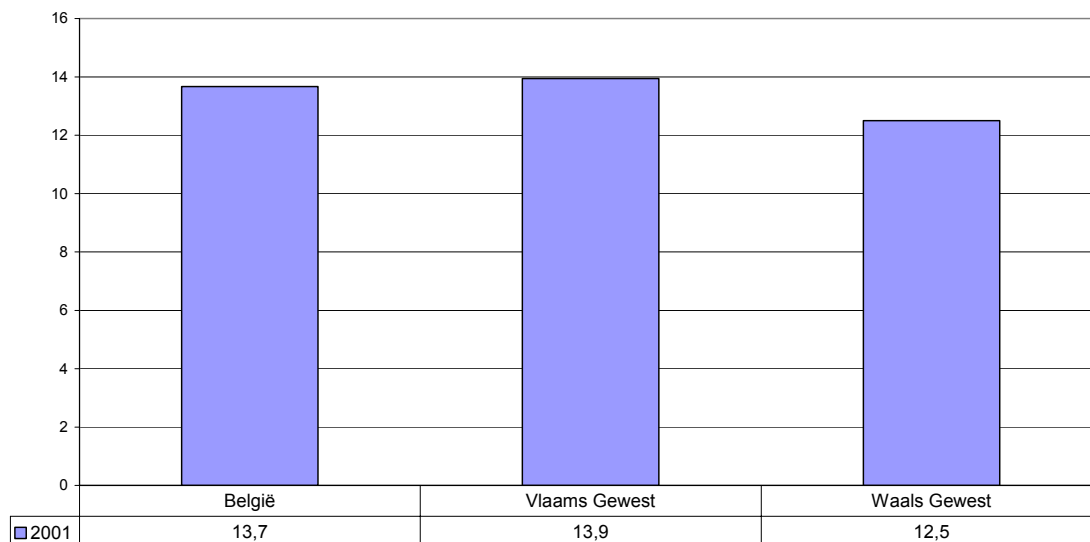
III.5 Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met één of meer van de volgende problemen:

- gebrek aan klein comfort;
- twee of meer huisvestingsproblemen;
- gebrek aan ruimte³.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

ECHP – OASeS

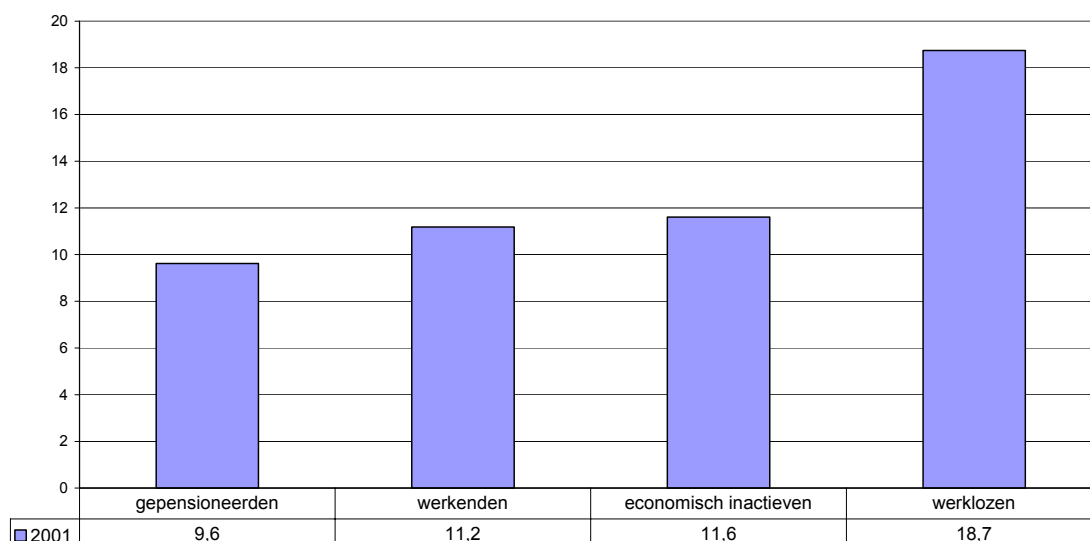
Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met één of meer van de volgende problemen: gebrek aan klein comfort, twee of meer huisvestingsproblemen, gebrek aan ruimte, België en de gewesten 2001

GIII.5

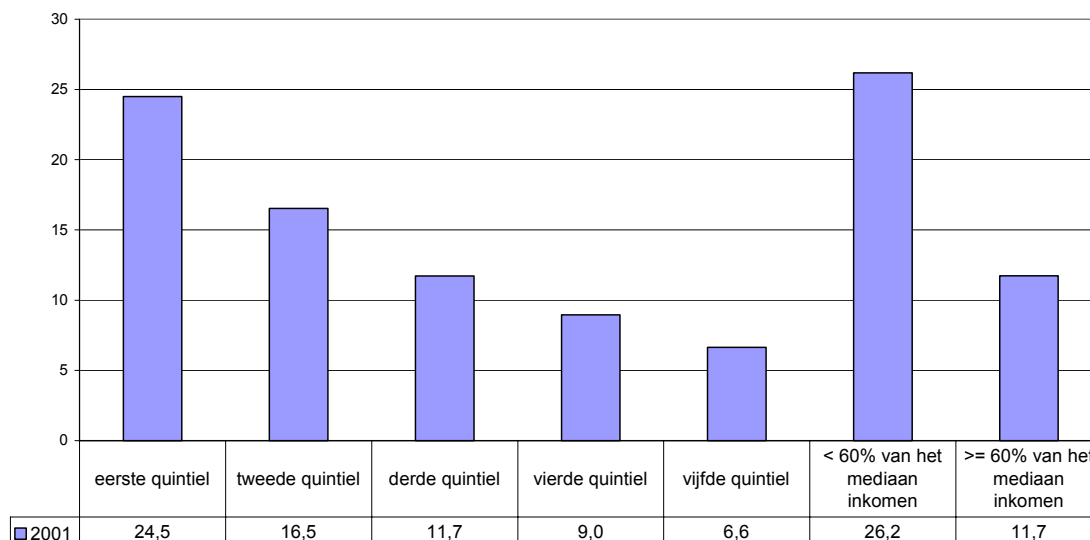
³ Synthetische indicator gebaseerd op indicatoren III.6, III.7 en III.8.

Percentage van de bevolking (16 jaar en ouder) dat leeft in een woning met één of meer van de volgende problemen: gebrek aan klein comfort, twee of meer huisvestingsproblemen, gebrek aan ruimte, naar activiteitsstatus, België 2001

GIII.6

Percentage van de bevolking (16 jaar en ouder) dat leeft in een woning met één of meer van de volgende problemen: gebrek aan klein comfort, twee of meer huisvestingsproblemen, gebrek aan ruimte, naar inkomensniveau België 2001

GIII.7

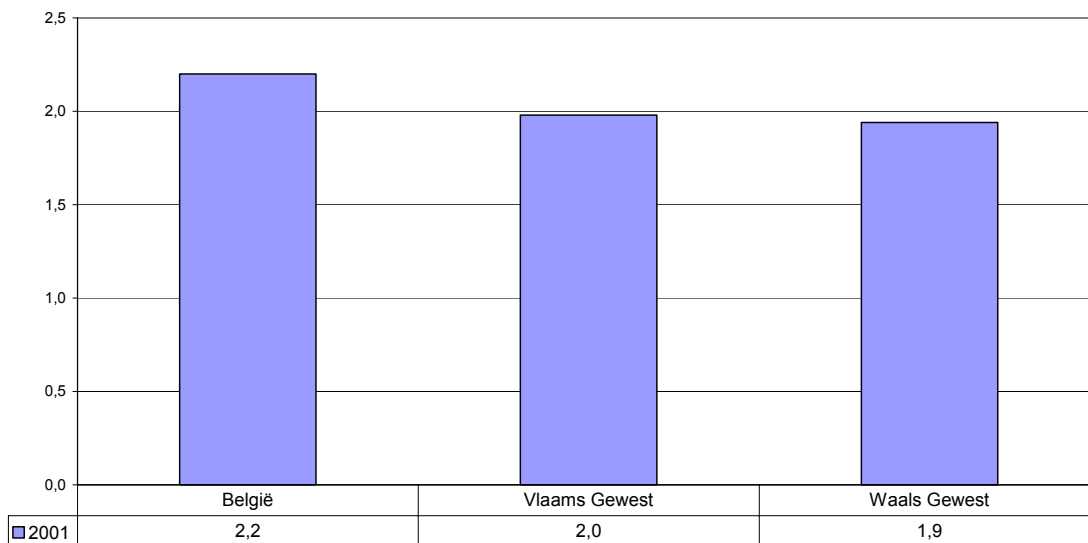
III.6 Percentage van de bevolking dat leeft in een woning waarin één van volgende drie kleine comfortelementen ontbreekt:

- een bad of douche;
- warm stromend water;
- een toilet met waterspoeling in de woning zelf.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

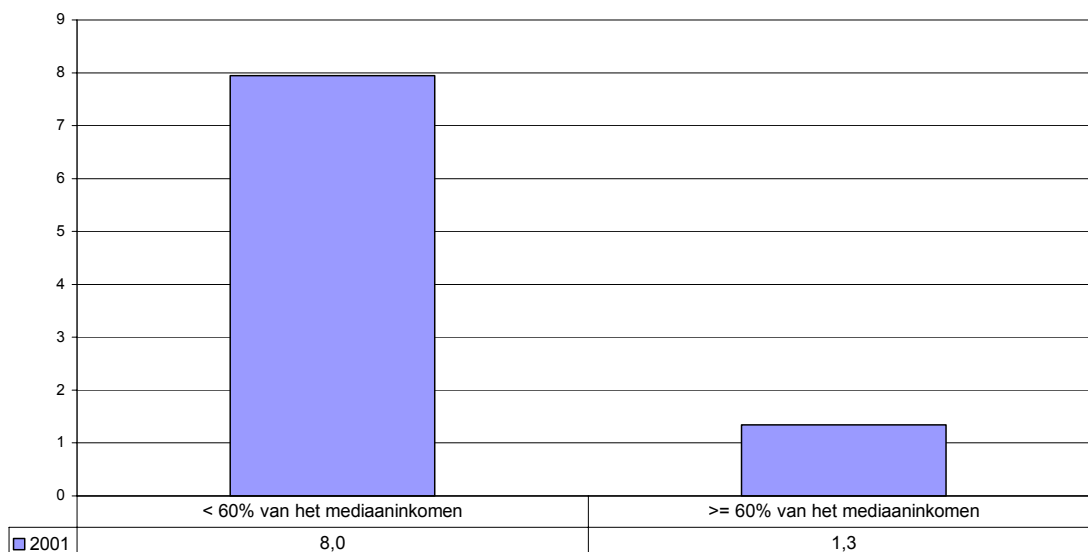
ECHP - OASeS

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning waarin één van volgende drie kleine comfortelementen ontbreekt: een bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf, België en de gewesten 2001

GIII.8

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning waarin één van volgende drie kleine comfortelementen ontbreekt: een bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf naar inkomensniveau, België 2001

GIII.9

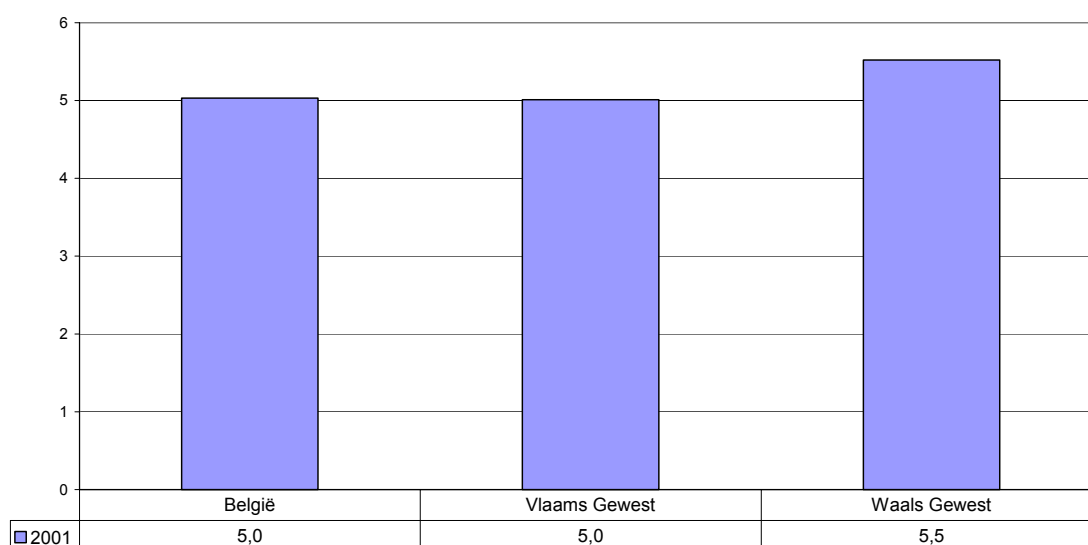
III.7 Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met twee of meer van volgende huisvestingsproblemen:

- een lekkend dak;
- geen adequate verwarming;
- schimmel en vocht;
- rottende ramen en deuren.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

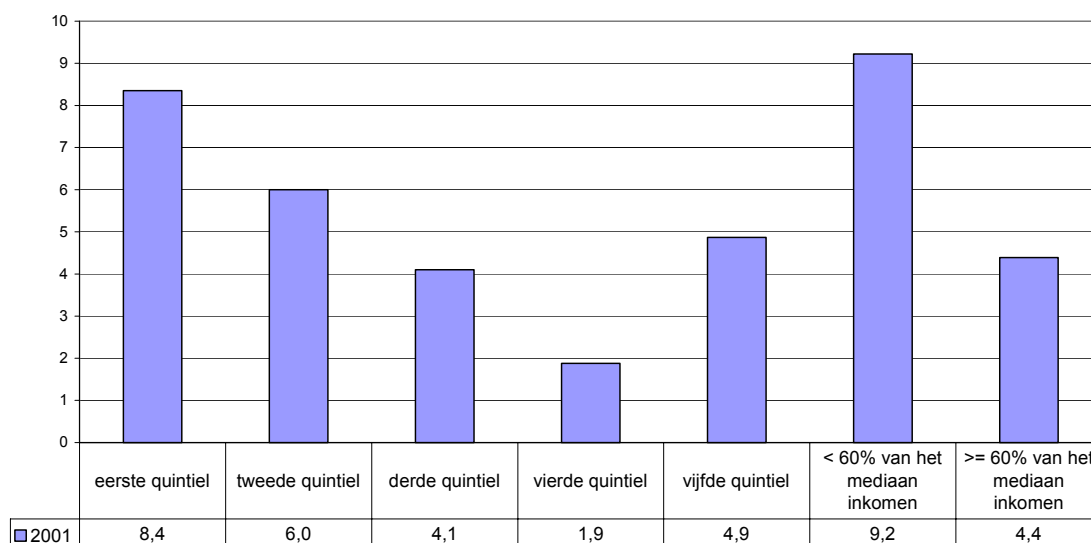
ECHP - OASeS

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met twee of meer van volgende huisvestingsproblemen: een lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren, België en de gewesten 2001

GIII.10

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met twee of meer van volgende huisvestingsproblemen: een lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren naar inkomensniveau, België 2001

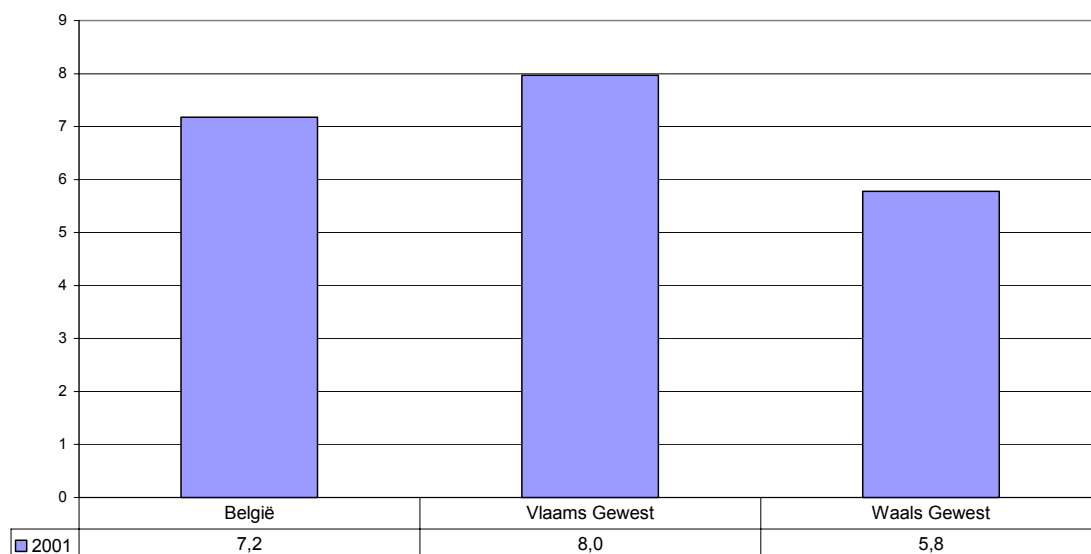
GIII.11

III.8 Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met minder dan 1 kamer per lid van het huishouden (badkamer, toilet,... niet meegerekend).

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

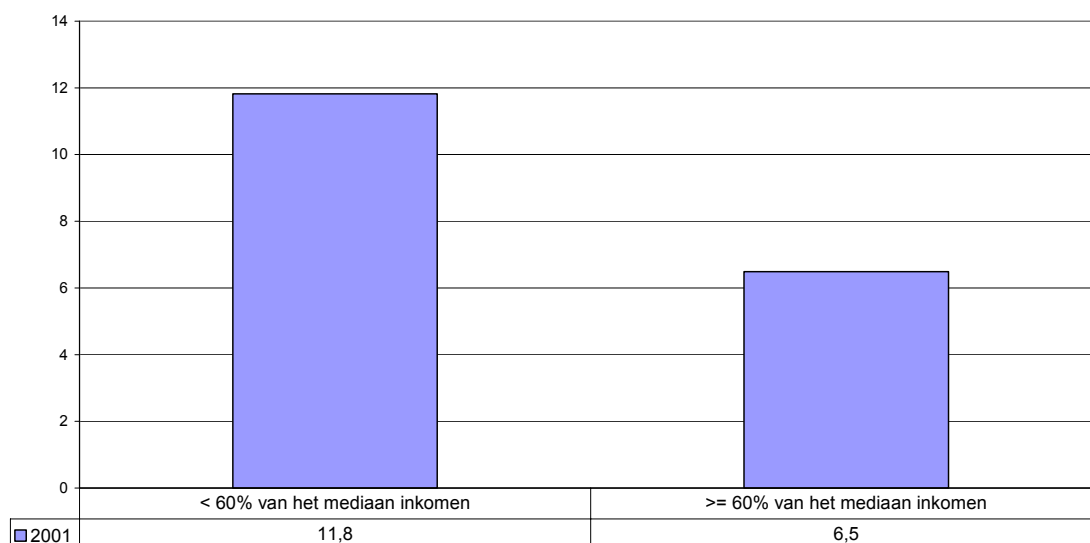
ECHP - OASeS

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met minder dan 1 kamer per lid van het huishouden (badkamer, toilet,... niet meegerekend), België en de gewesten 2001

GIII.12

Percentage van de bevolking dat leeft in een woning met minder dan 1 kamer per lid van het huishouden (badkamer, toilet,... niet meegerekend) naar inkomensniveau, België 2001

GIII.13

IV. GEZONDHEID

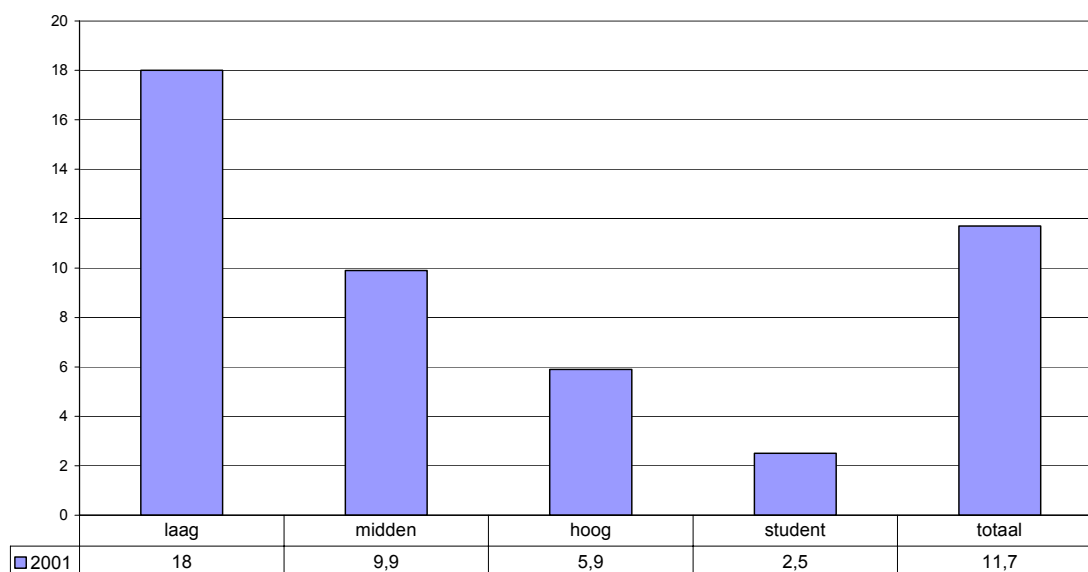
1. Risicofactoren

IV.1 Body Mass Index: prevalentie van zwaarlijvigheid (BMI > 30) bij de volwassen bevolking van 18 jaar en ouder.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

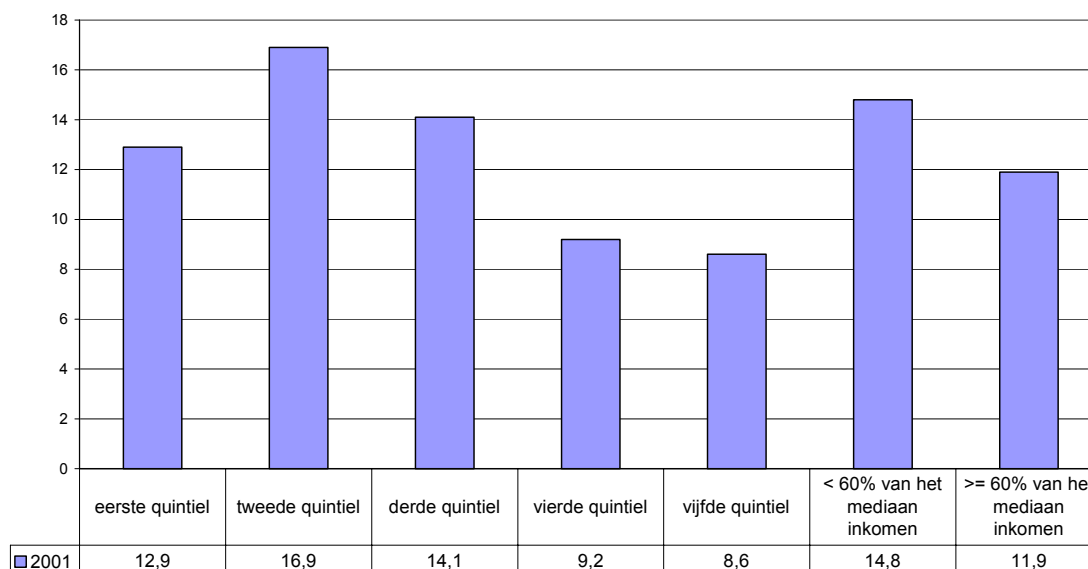
Gezondheidsenquête - WIV

Prevalentie van zwaarlijvigheid (BMI 30+) bij de volwassen bevolking (18 jaar en ouder) (%) naar opleidingsniveau, België 2001

GIV.1

Prevalentie van zwaarlijvigheid (BMI 30+) bij de volwassen bevolking (18 jaar en ouder) (%) naar inkomensniveau, België 2001

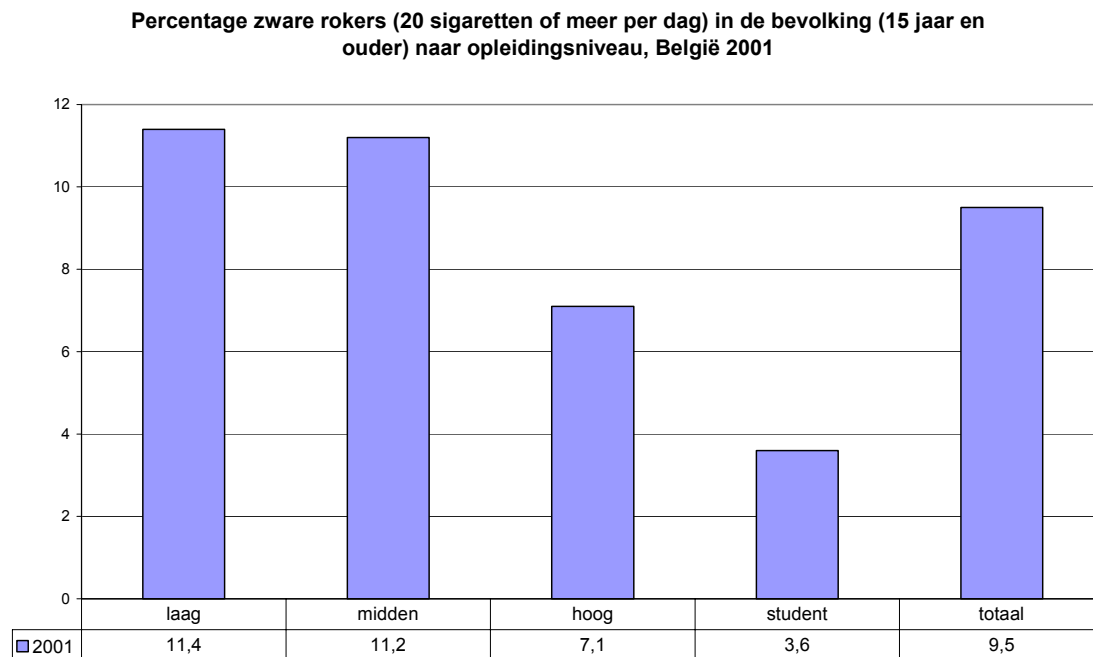

GIV.2

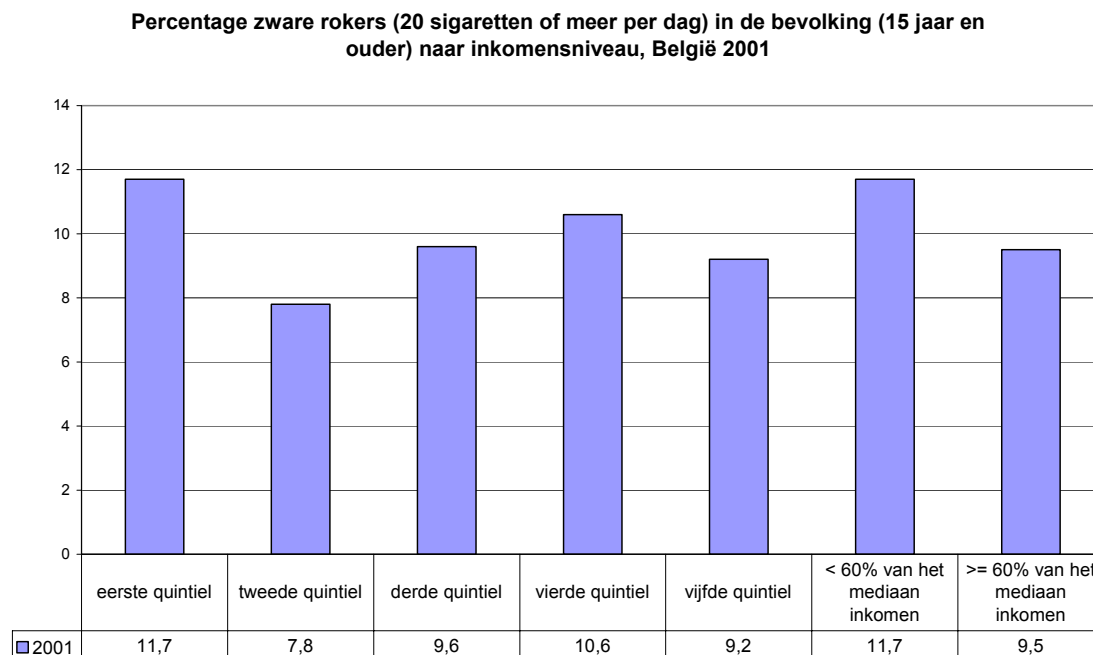
IV.2 Rookgedrag: percentage zware rokers (+20 sigaretten per dag) in de bevolking van 15 jaar en ouder.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

GIV.3

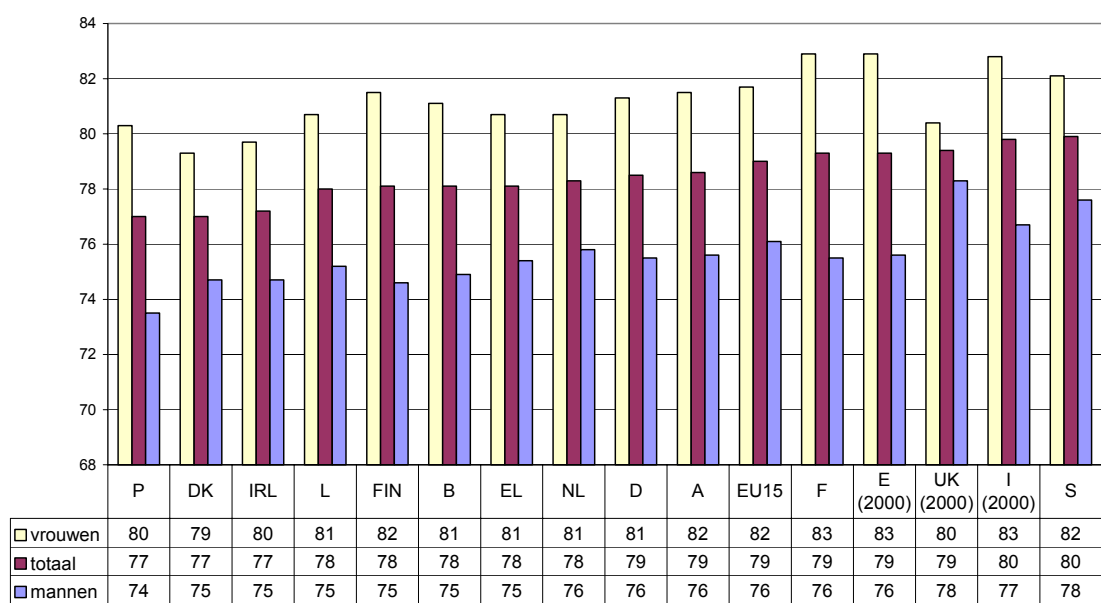
GIV.4

2. Gezondheidstoestand

IV.3 Levensverwachting: aantal jaren dat iemand naar verwachting zal leven, beginnend bij leeftijd 0, 1 en 60. Naar geslacht.

Demografische statistieken - Eurostat

Levensverwachting bij de geboorte naar geslacht, Europese Unie 2001

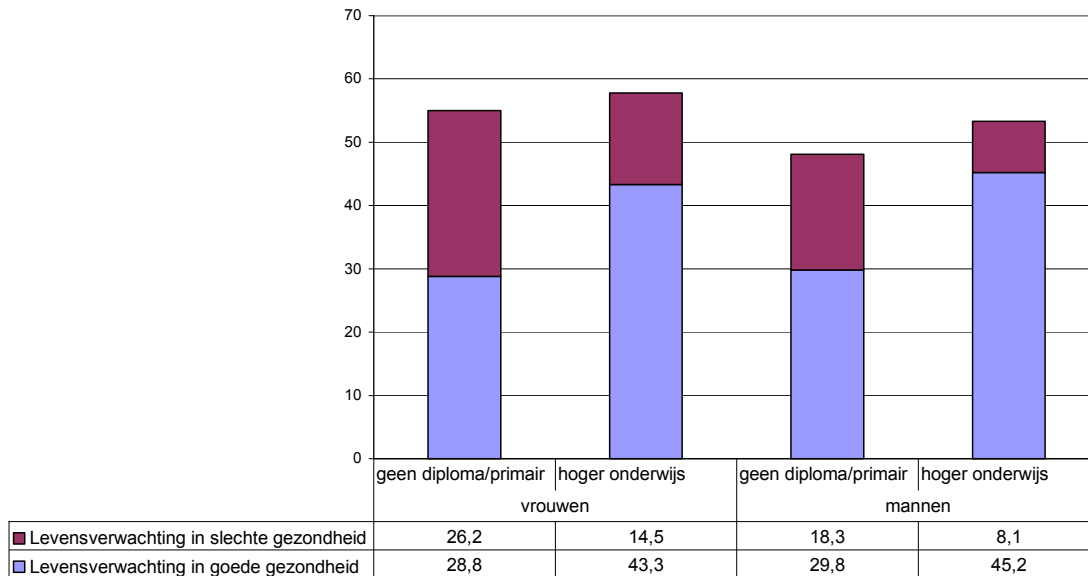
GIV.5

IV.4 Levensverwachting en levensverwachting in goede gezondheid op 25 jaar naar opleidingsniveau - verschil tussen het laagste en het hoogste opleidingsniveau (uitgedrukt in jaren).

Naar geslacht en naar gewest.

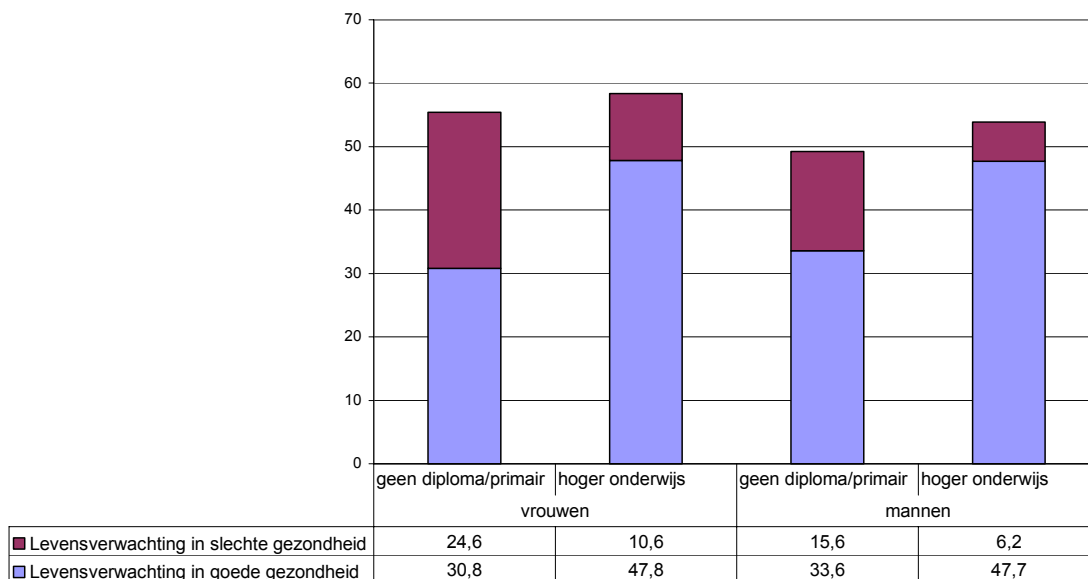
Volkstelling / Rijksregister / Gezondheidsenquête - WIV

Levensverwachting in goede en slechte gezondheid op 25 jaar naar geslacht en opleidingsniveau, België 1991-1996/1997

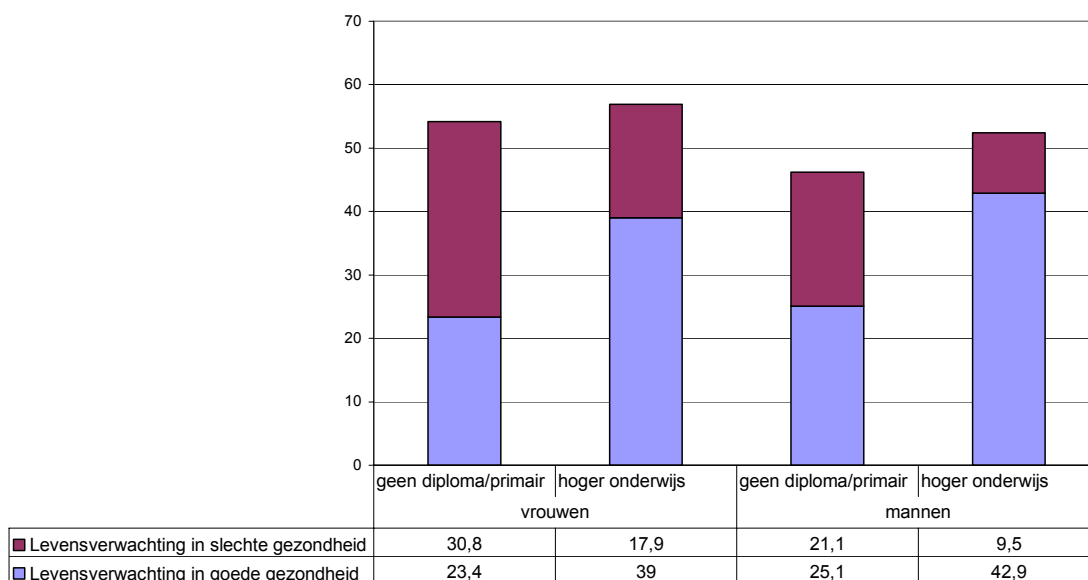
GIV.6

Levensverwachting in goede en slechte gezondheid op 25 jaar naar geslacht en opleidingsniveau, Vlaams Gewest 1991-1996/1997

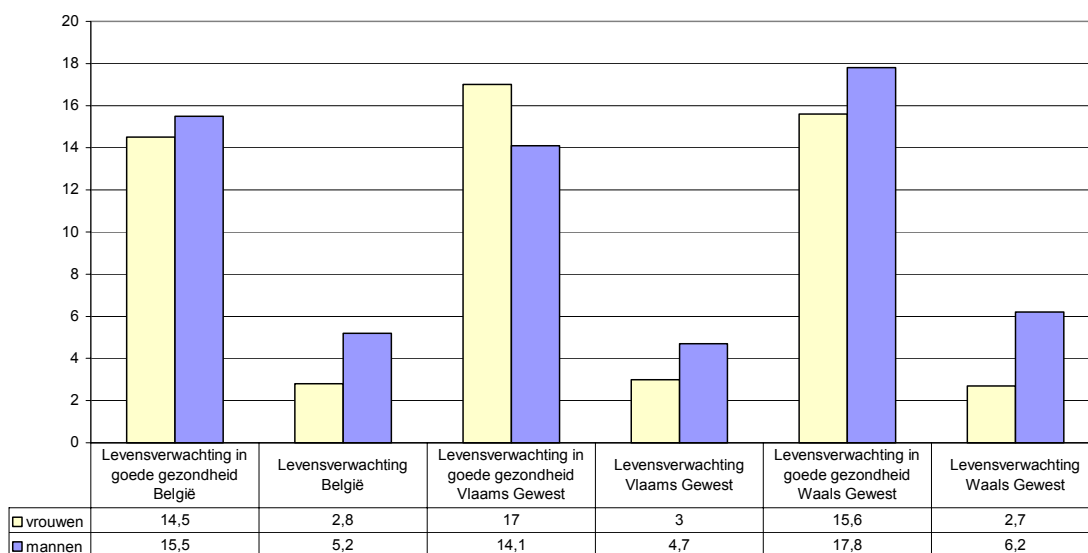
GIV.7

Levensverwachting in goede en slechte gezondheid op 25 jaar naar geslacht en opleidingsniveau, Waals Gewest 1991-1996/1997

GIV.8

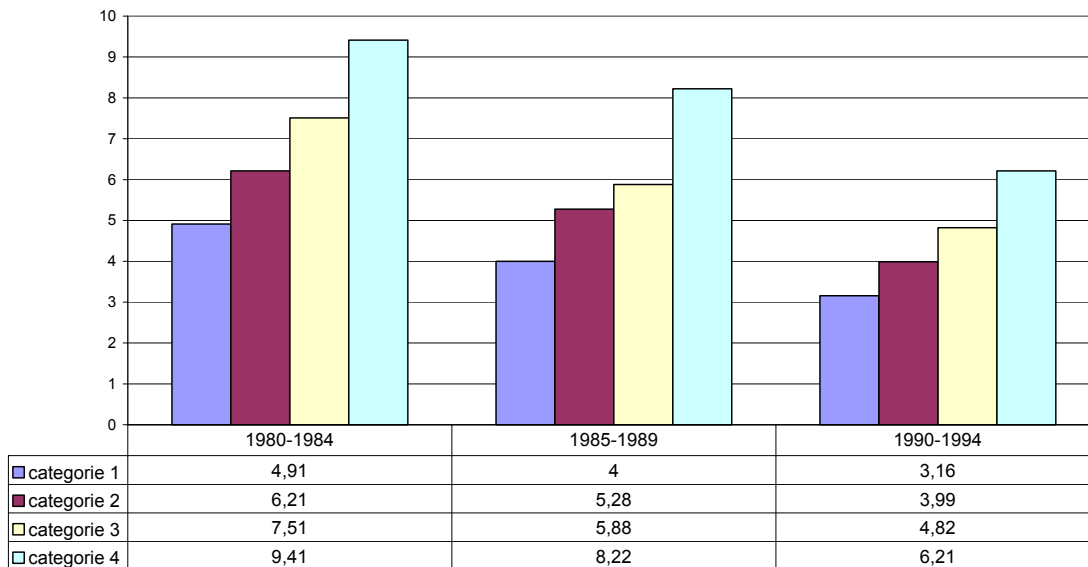
Verskil in levensverwachting en in levensverwachting in goede gezondheid (in jaren) op 25 jaar tussen personen met het laagste en het hoogste opleidingsniveau naar geslacht, België en de gewesten 1991-1996/1997

GIV.9

IV.5 Kindersterfte naar socio-professionele categorie van de vader (gehuwde koppels)
 Statistieken burgerlijke stand - NIS / UCL⁴

**Mortinataliteit naar socio-professionele categorie van de vader (gehuwde koppels -
 per 1000 levend en doodgeborenen), België**

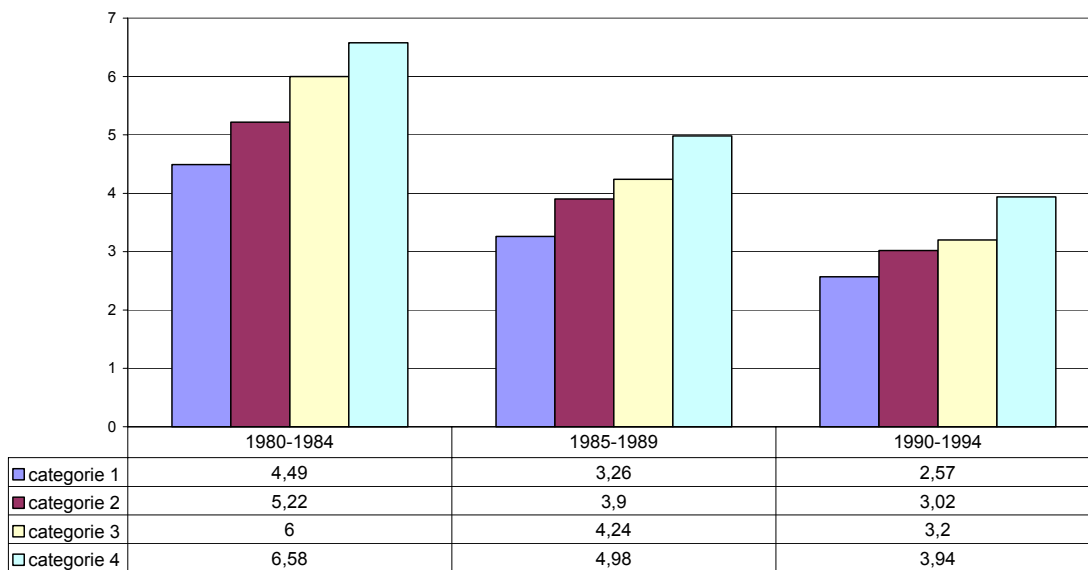

GIV.10

Categorie 1: vrije, medische, paramedische en soortgelijke beroepen
Categorie 2: onderwijzend personeel en administratieve beroepen
Categorie 3: geschoolde arbeiders, handwerkers en handelaars
Categorie 4: gespecialiseerde arbeiders, handlangers e.d.

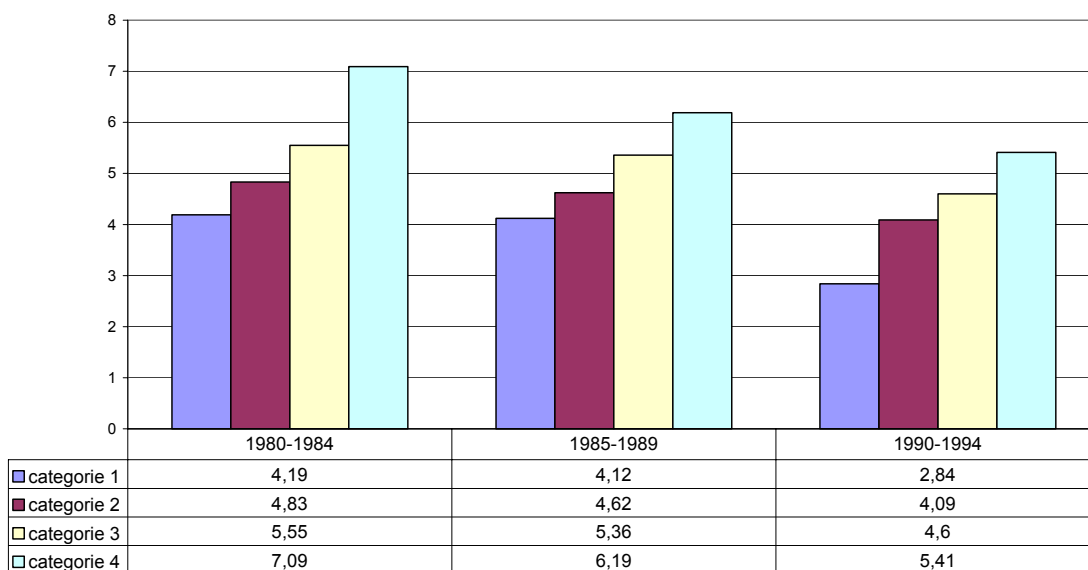
⁴ Godelieve Masuy-Stroobant, Catherine Gourbin, Bernard Masuy Gezondheid, foetale en kindersterfte. Evolutie van de risicofactoren op regionaal niveau van 1980 tot 1994. In Statistische studiën NIS nr. 107, 2001.

Kindersterfte binnen de 0-6 verstreken dagen naar socio-professionele categorie van de vader (gehuwde koppels - per 1000 levend geboren), België

GIV.11

Kindersterfte binnen de 7-364 verstreken dagen naar socio-professionele categorie van de vader (gehuwde koppels - per 1000 levend geboren), België

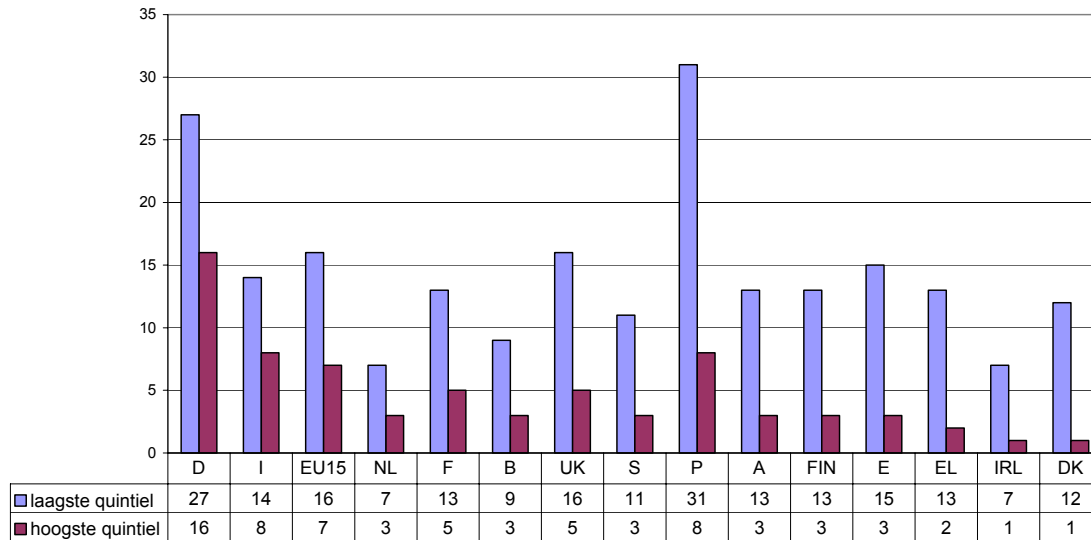

GIV.12

IV.6 Eigen gezondheidsbeleving naar inkomensniveau: percentage van de bevolking van 16 jaar en ouder in het laagste en het hoogste quintiel van de equivalente inkomensverdeling dat zijn gezondheidstoestand als slecht of zeer slecht bestempelt. Naar leeftijd en geslacht.

ECHP - Eurostat

Percentage van de bevolking van 16 jaar en ouder in het laagste en het hoogste inkomensquintiel dat zijn gezondheidstoestand als slecht of zeer slecht bestempelt, Europese Unie 2001

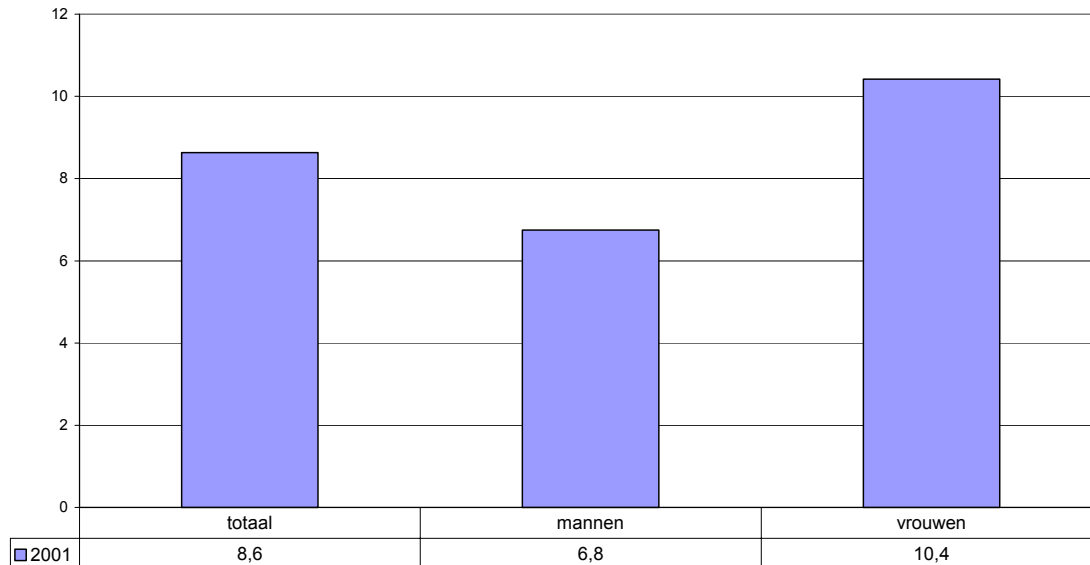
GIV.13

IV.7 Percentage van de bevolking dat als depressief gekwalificeerd wordt op basis van de SCL-90-R subschaal voor depressie (de aanwezigheid van depressie wordt bepaald op basis van de aanwezigheid van een bepaald aantal symptomen, 13 items (zelf verklaard)).
 Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

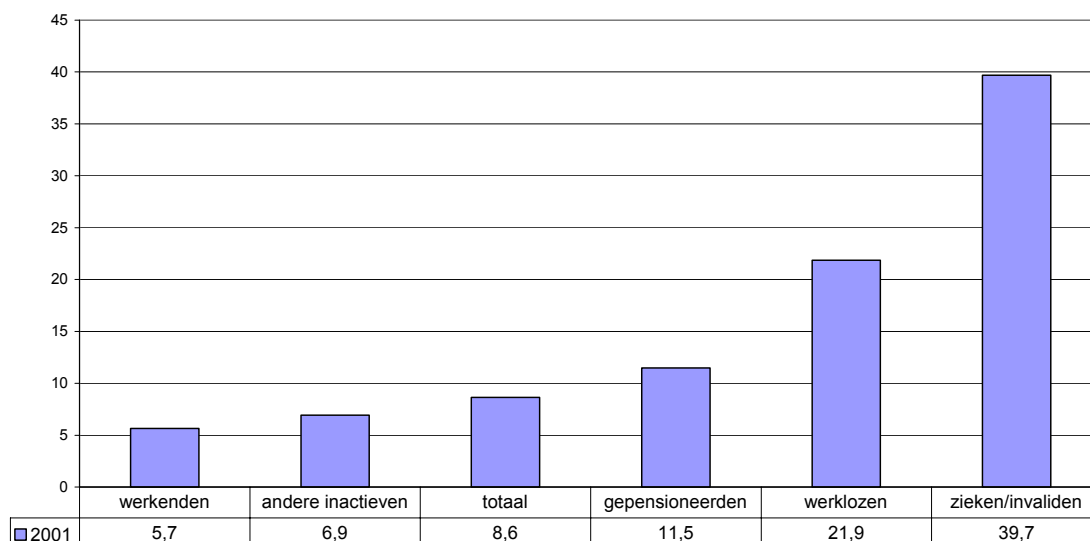
Gezondheidsenquête - OASeS

Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat als depressief gekwalificeerd wordt op basis van de SCL-90-R subschaal voor depressie naar geslacht, België 2001

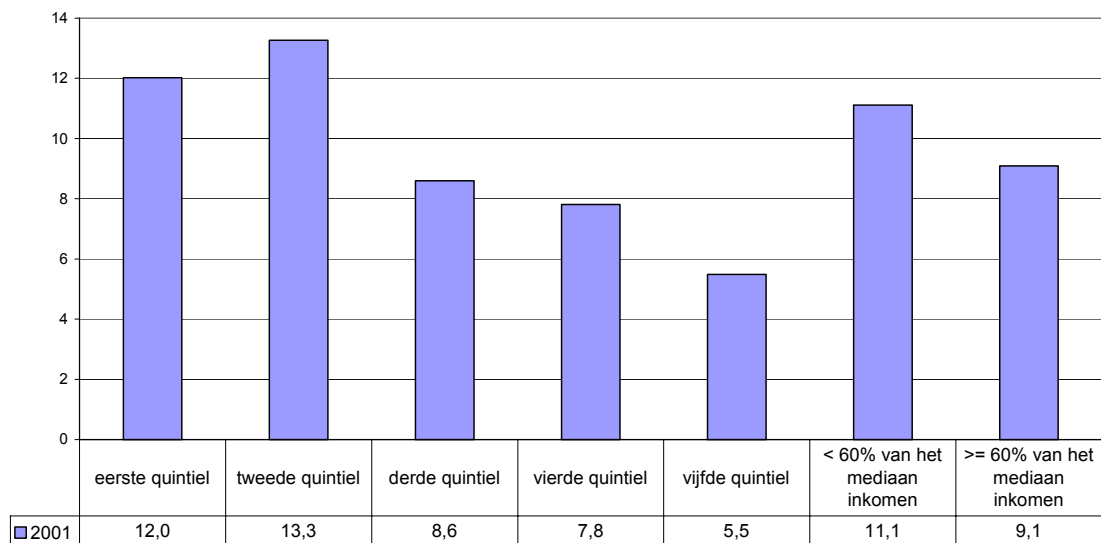
GIV.14

Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat als depressief gekwalificeerd wordt op basis van de SCL-90-R subschaal voor depressie naar activiteitsstatus, België 2001

GIV.15

Percentage van de bevolking van 15 jaar en ouder dat als depressief gekwalificeerd wordt op basis van de SCL-90-R subschaal voor depressie naar inkomensniveau, België 2001

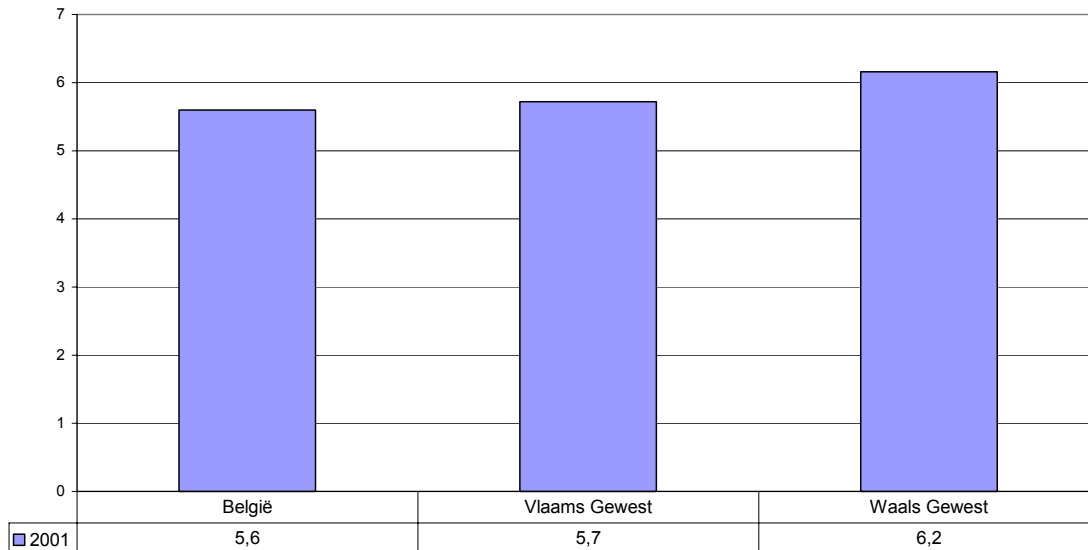
GIV.16

IV.8 Percentage mensen van 16 jaar en ouder die vanwege ziekte, aandoeningen of handicaps belemmerd worden in hun dagelijkse bezigheden.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

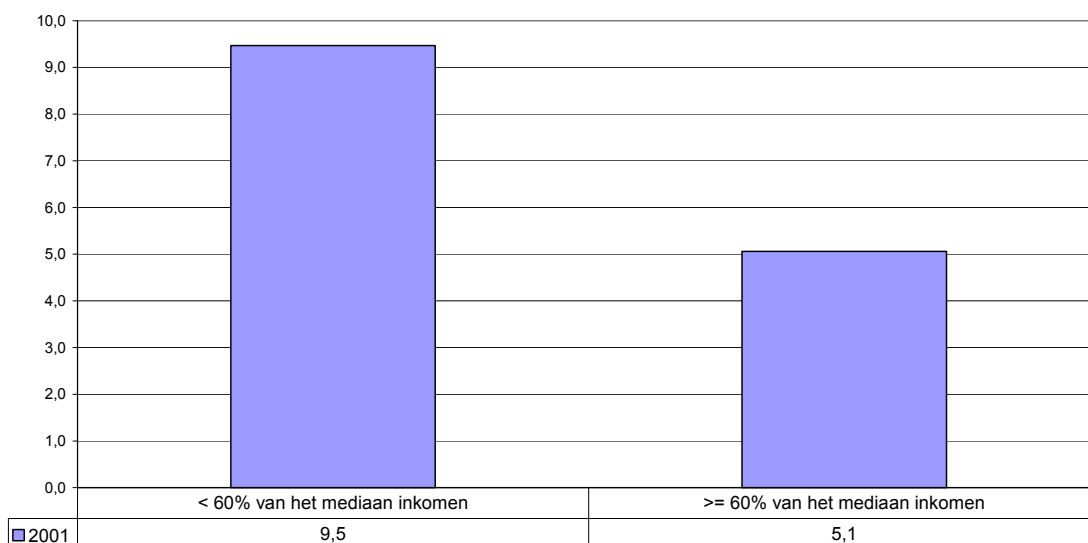
ECHP / PSBH - OASeS

Percentage personen van 16 jaar en ouder die vanwege ziekte, aandoeningen of handicaps belemmerd worden in hun dagelijkse bezigheden, België en de gewesten 2001

GIV.17

Percentage personen van 16 jaar en ouder die vanwege ziekte, aandoeningen of handicaps belemmerd worden in hun dagelijkse bezigheden naar inkomensniveau, België 2001

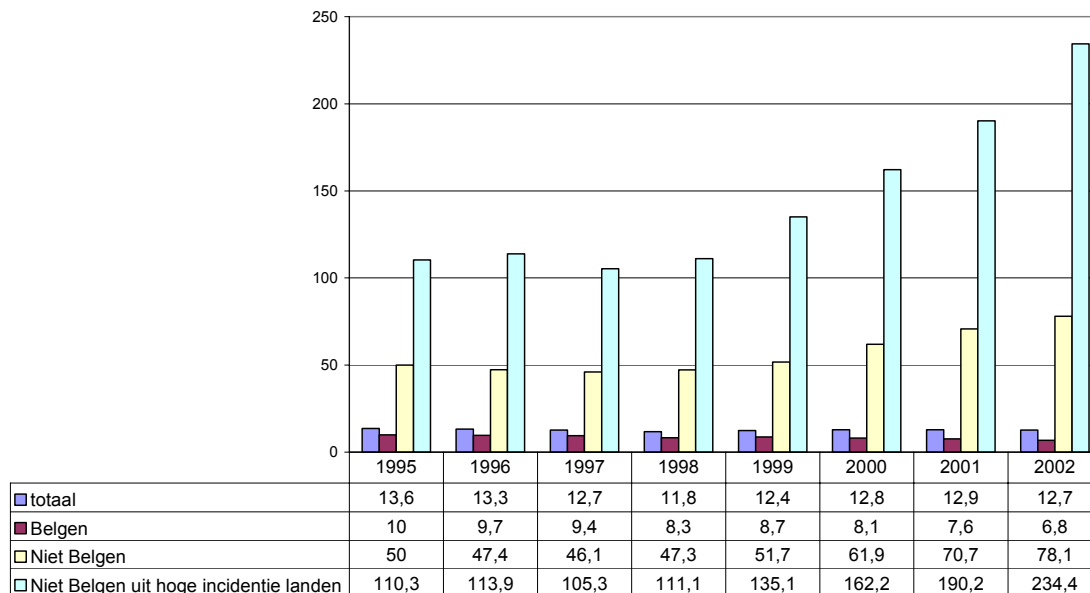
GIV.18

IV.9 Incidentie van tuberculose: het aantal nieuwe gevallen van actieve tuberculose (m.i.v. recidieven) per 100.000 inwoners.

Naar geslacht, nationaliteit, gewest, provincie en naar de grote steden.

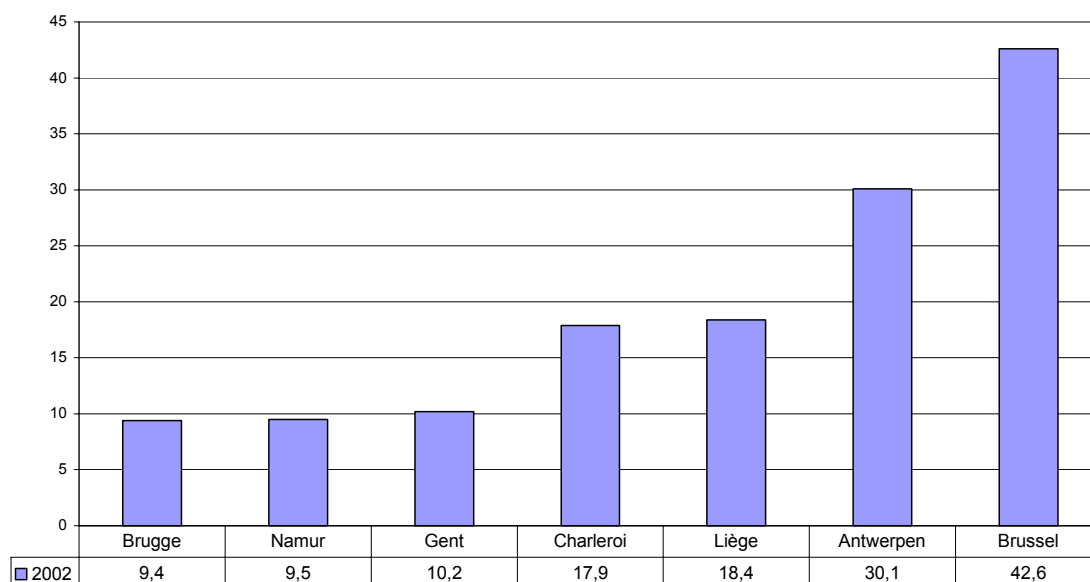
Administratieve data – VRGT / FARES

Nieuwe gevallen van TBC per 100.000 inwoners naar nationaliteit, België

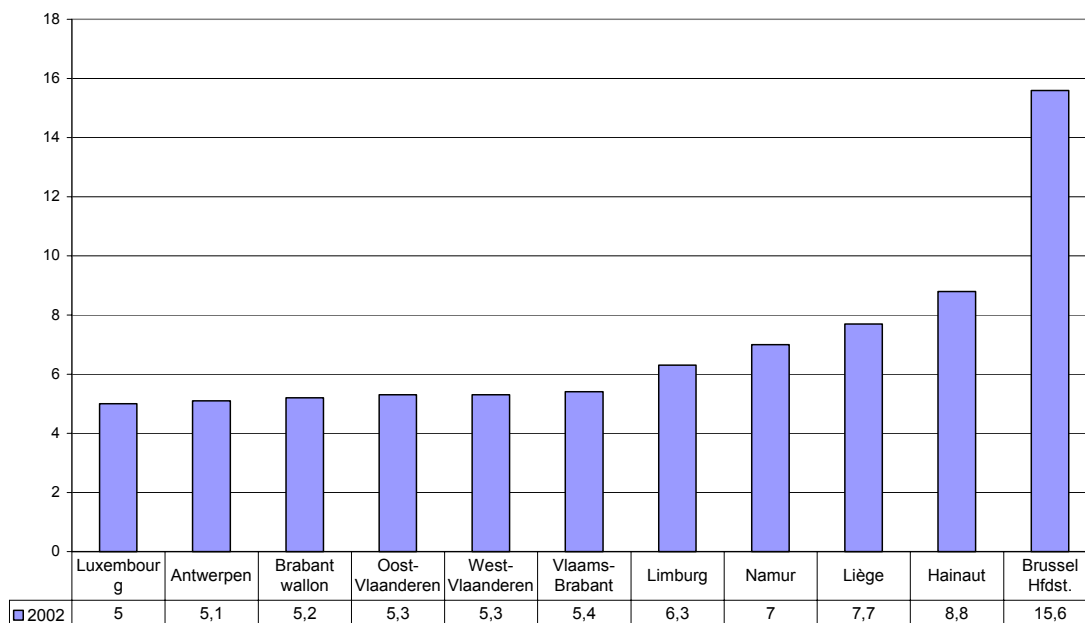
GIV.19

Nieuwe gevallen van TBC per 100.000 inwoners, Belgische steden met meer dan 100.000 inwoners, 2002

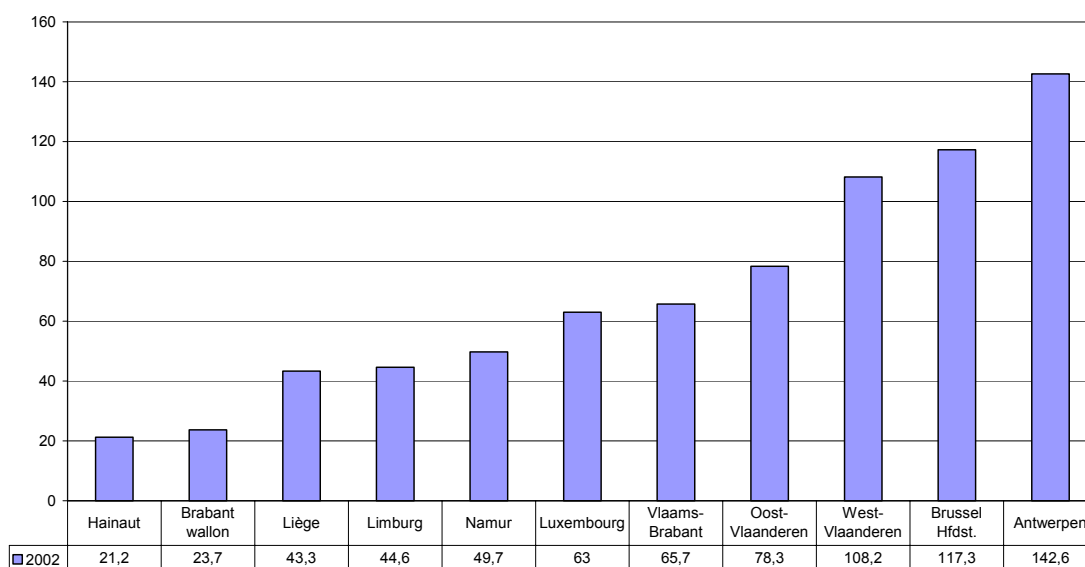
GIV.20

Nieuwe gevallen van TBC per 100.000 Belgische inwoners naar provincie, België 2002

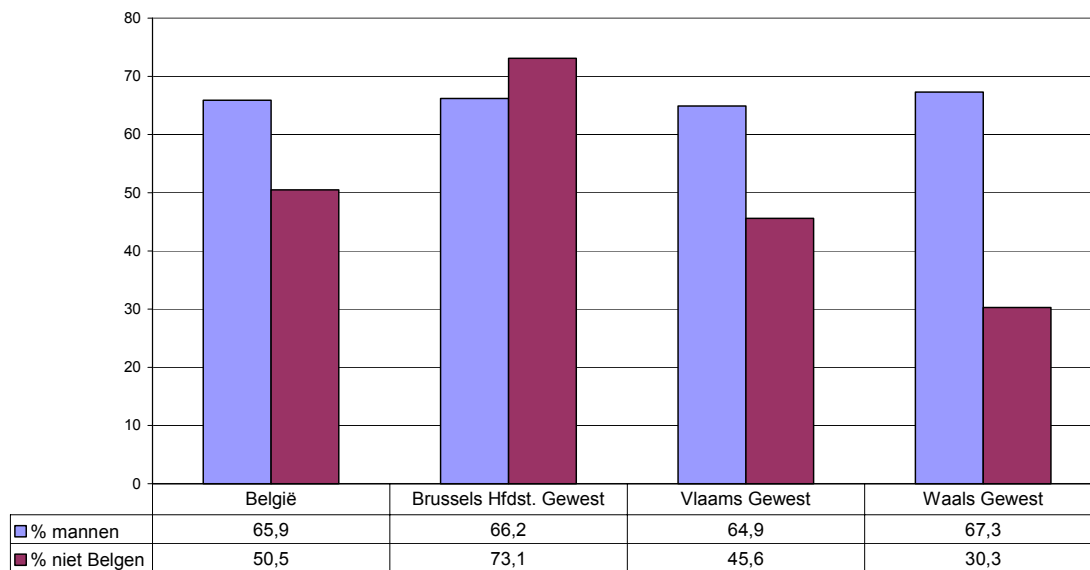
GIV.21

Nieuwe gevallen van TBC per 100.000 niet Belgische inwoners naar provincie, België 2002

GIV.22

Nieuwe gevallen van TBC: percentage mannen en percentage niet Belgen, België en de gewesten 2002

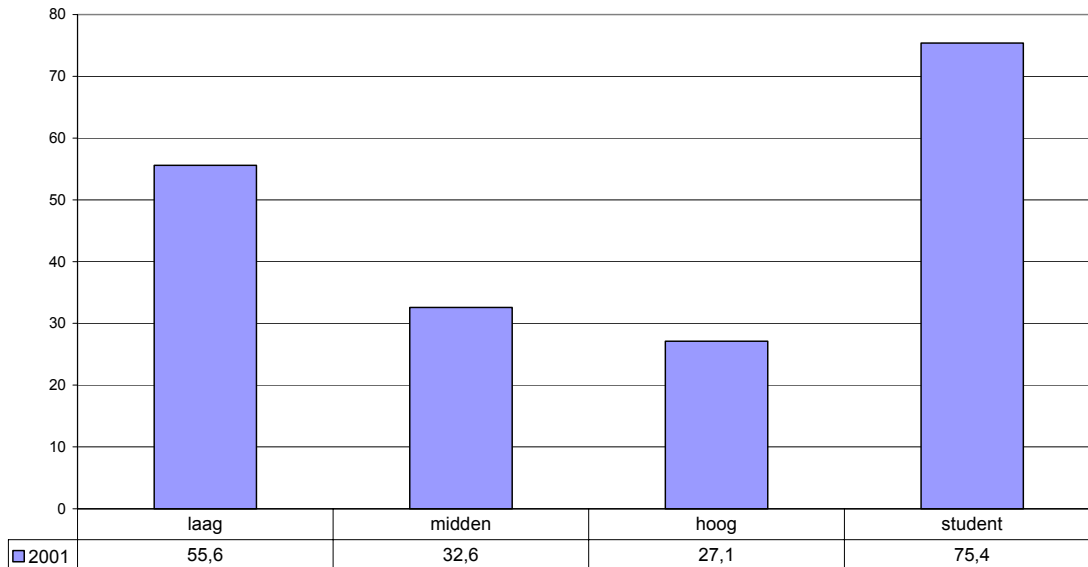
GIV.23

3. Toegang tot gezondheidszorg - socio-economische gevolgen

IV.10 Screening van kanker: percentage van de vrouwelijke bevolking van 15 jaar en ouder dat geen baarmoederhals-uitstrijkje liet uitvoeren in de afgelopen drie jaar.

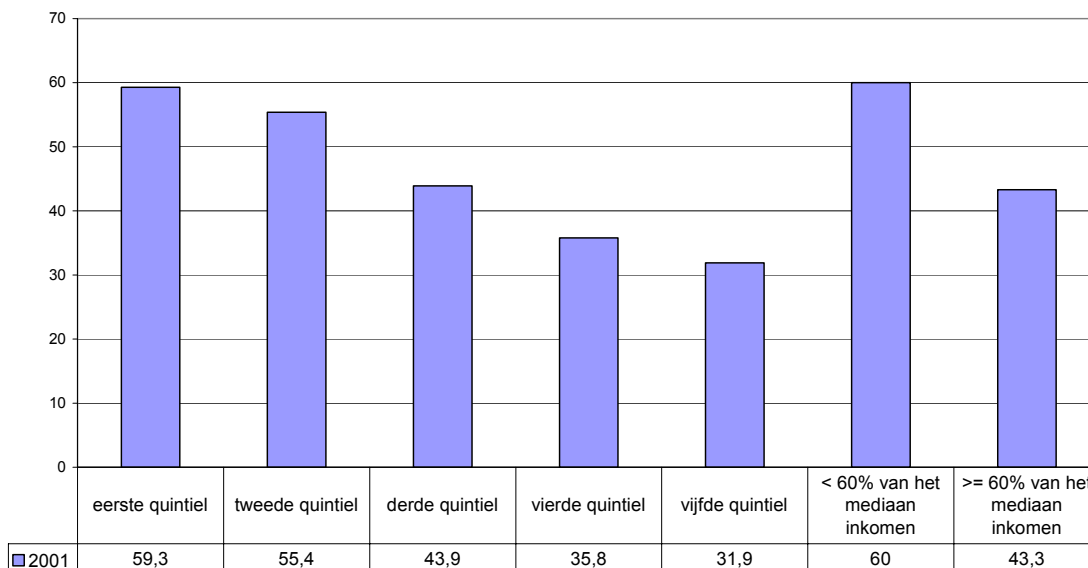
Naar leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.
Gezondheidsenquête - WIV

Percentage vrouwen (15 jaar en ouder) dat in de afgelopen drie jaar geen baarmoederhals-uitstrijkje liet uitvoeren naar opleidingsniveau, België 2001

GIV.24

Percentage vrouwen (15 jaar en ouder) dat in de afgelopen drie jaar geen baarmoederhals-uitstrijkje liet uitvoeren naar inkomensniveau, België 2001

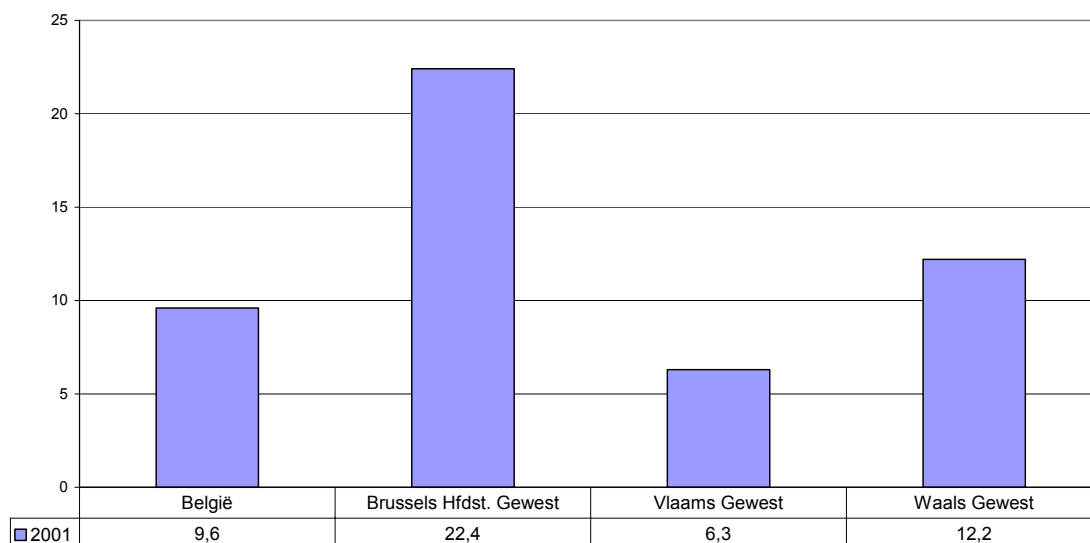
GIV.25

IV.11 Percentage mensen dat leeft in huishoudens waar de referentiepersoon en/of enig ander lid van het huishouden in het voorbije jaar gezondheidszorgen heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

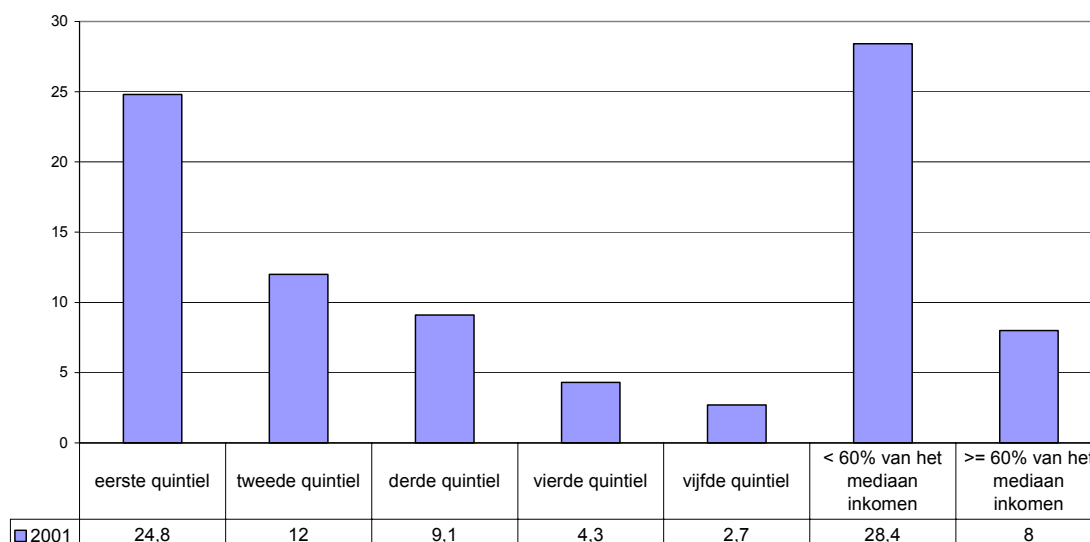
Gezondheidsenquête – WIV

Percentage personen die leven in een huishouden waar de referentiepersoon en/of enig ander lid van het huishouden in het voorbije jaar gezondheidszorgen heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen, België en de gewesten 2001

GIV.26

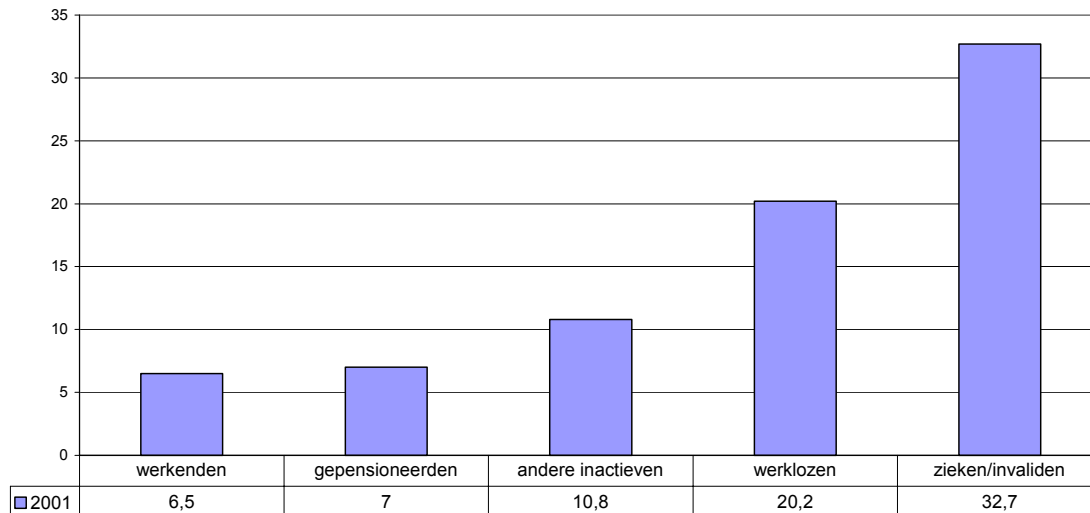
Percentage personen die leven in een huishouden waar de referentiepersoon en/of enig ander lid van het huishouden in het voorbije jaar gezondheidszorgen heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen naar inkomensniveau, België 2001

GIV.27

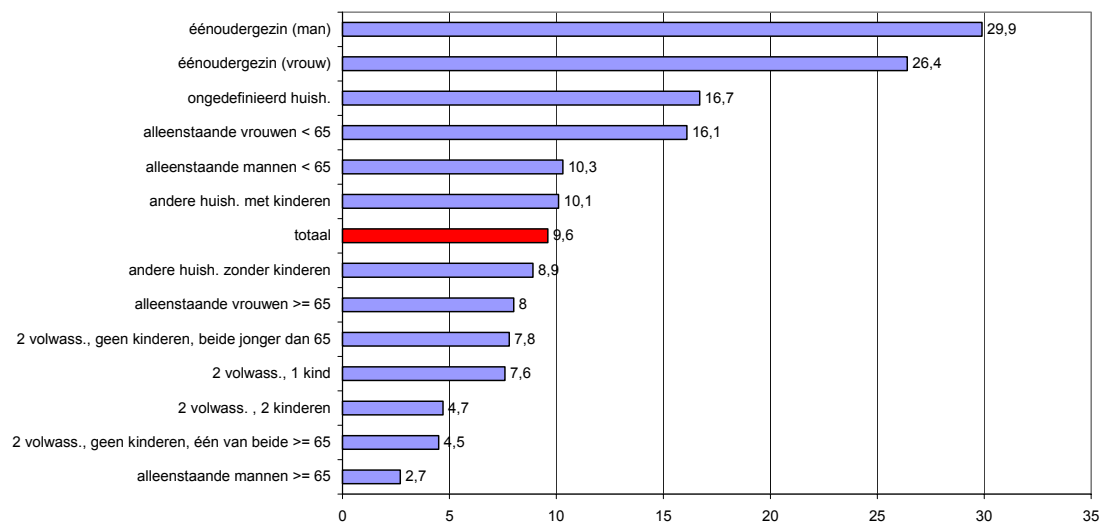

Percentage personen (15 jaar +) die leven in een huishouden waar de referentiepersoon en/of enig ander lid van het huishouden in het voorbije jaar gezondheidszorgen heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen naar activiteitsstatus, België 2001

GIV.28

Percentage personen die leven in een huishouden waar de referentiepersoon en/of enig ander lid van het huishouden in het voorbije jaar gezondheidszorgen heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen naar type huishouden, België 2001

GIV.29

V. ONDERWIJS

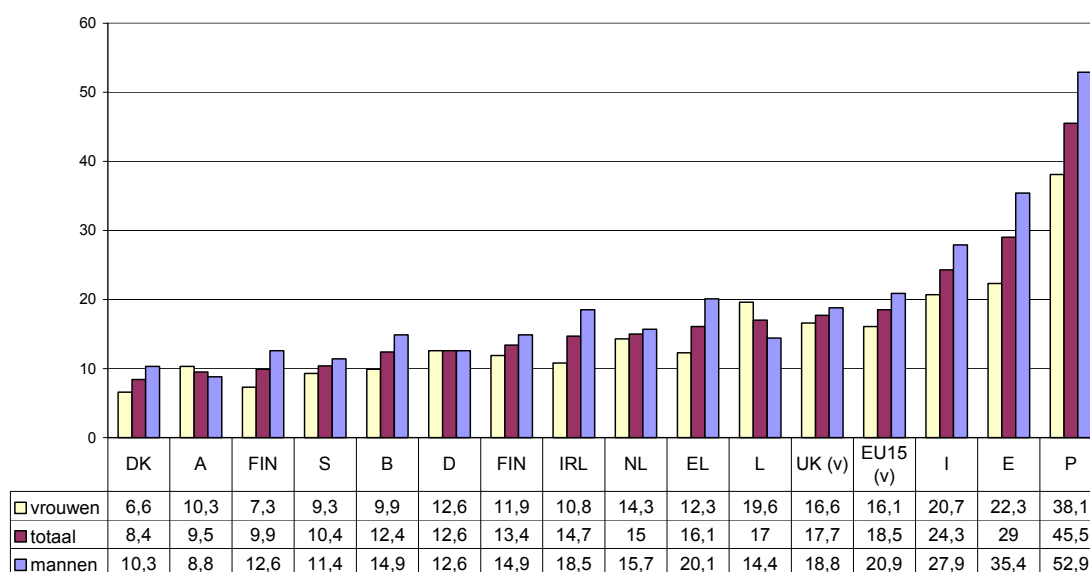
V.1 Vroegtijdige schoolverlaters die geen onderwijs of opleiding volgen: aandeel van de totale bevolking tussen 18 en 24 jaar dat ISCED-niveau 2 (lager secundair onderwijs) of lager heeft bereikt en geen onderwijs of opleiding heeft gevolgd in de vier weken vóór de Arbeidskrachtenenquête.

Naar geslacht.

Naar gewest, activiteitsstatus (ILO), nationaliteit.

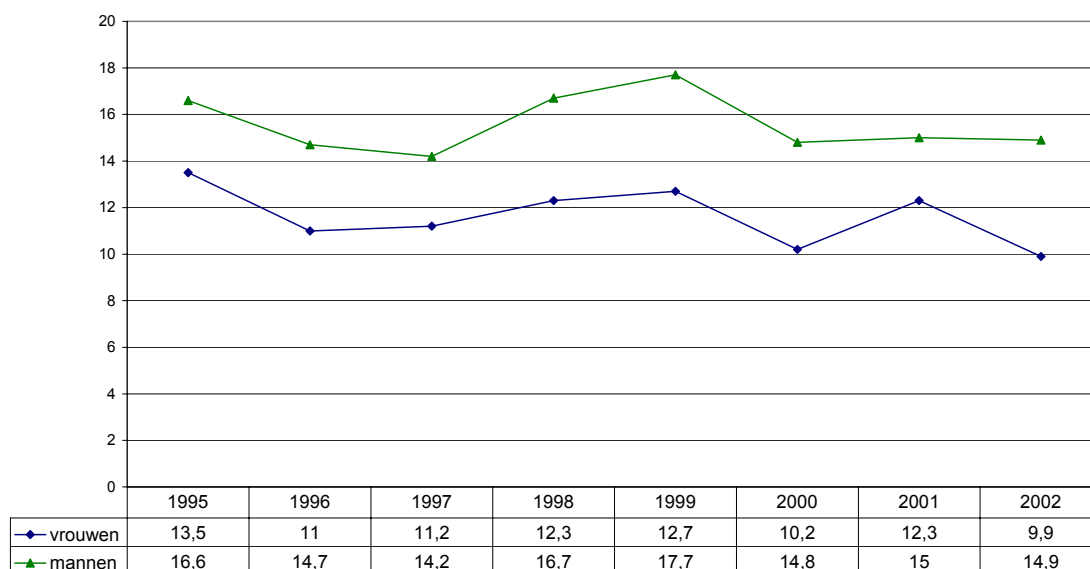
LFS - Eurostat

Percentage vroegtijdige schoolverlaters (bevolking 18-24 jaar oud) naar geslacht, Europese Unie 2002

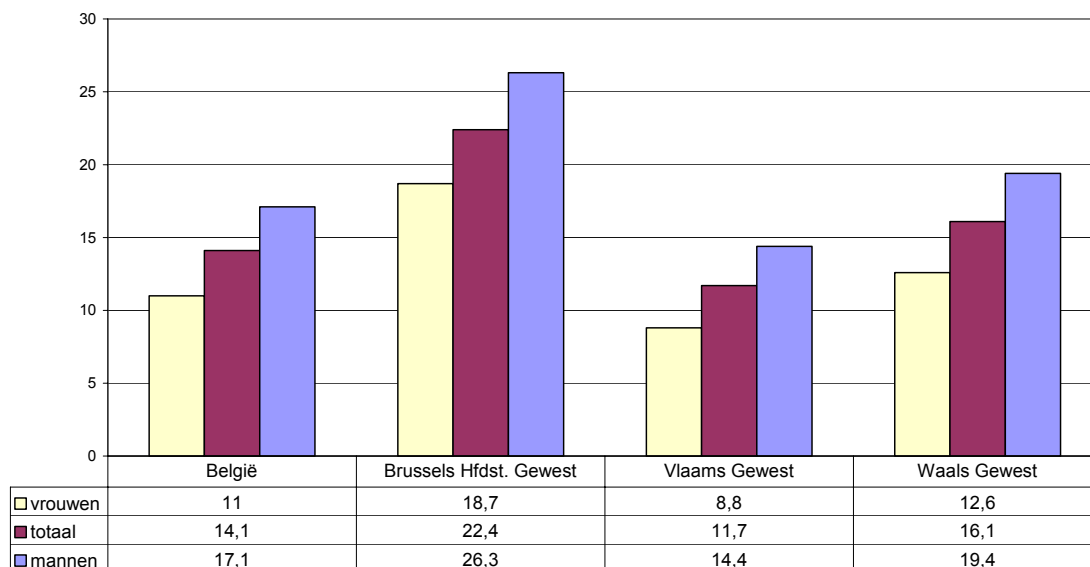
GV.1

Percentage vroegtijdige schoolverlaters (bevolking 18-24 jaar oud) naar geslacht, België

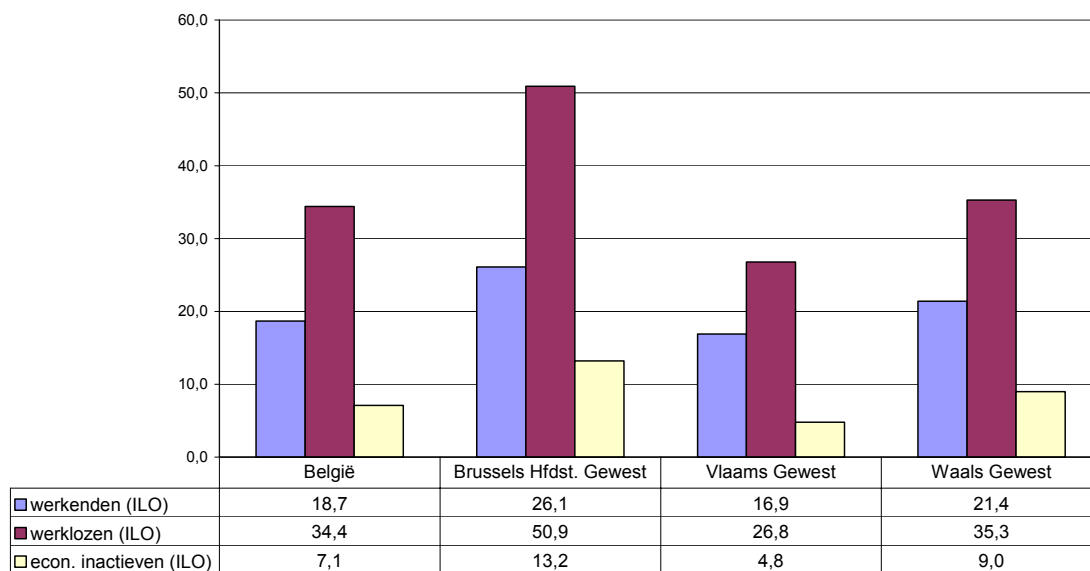
GV.2

Percentage vroegtijdige schoolverlaters (bevolking 18-24 jaar oud) naar geslacht, België en de gewesten 2002

GV.3

Percentage vroegtijdige schoolverlaters (bevolking 18-24 jaar oud) naar activiteitsstatus, België en de gewesten 2002

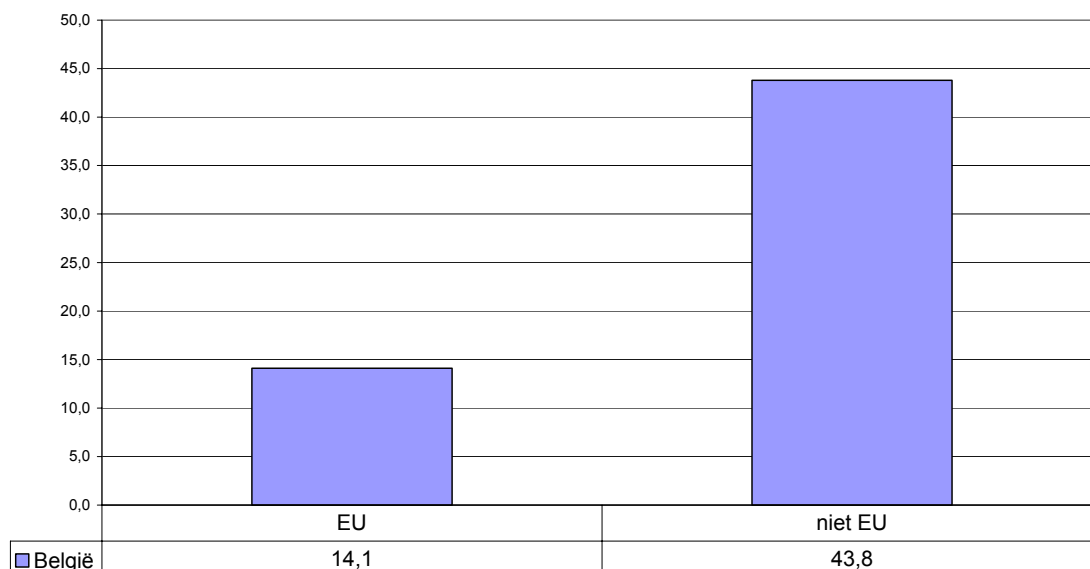

GV.4

Leeswijzer:

18,7% van de werkende 18-24-jarigen in België heeft maximaal een diploma lager secundair onderwijs en volgt geen opleiding

Percentage vroegtijdige schoolverlaters (bevolking 18-24 jaar oud) naar nationaliteit, België 2002

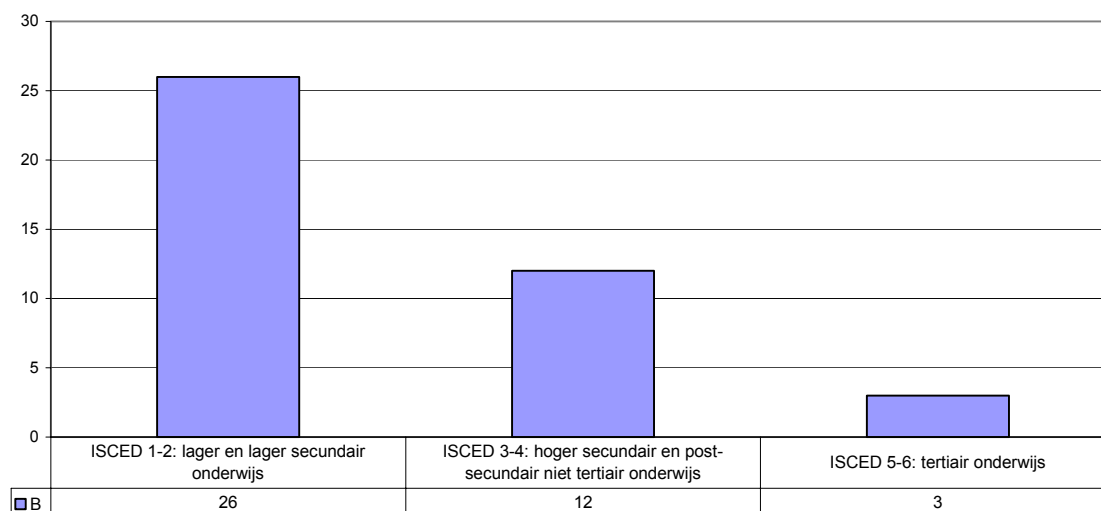

GV.5

V.2 Percentage vroegtijdige schoolverlaters naargelang het hoogst bereikte onderwijsniveau van de ouders en verschil tussen het percentage vroegtijdige schoolverlaters onder de kinderen van hoog opgeleide versus kinderen van laag opgeleide ouders.

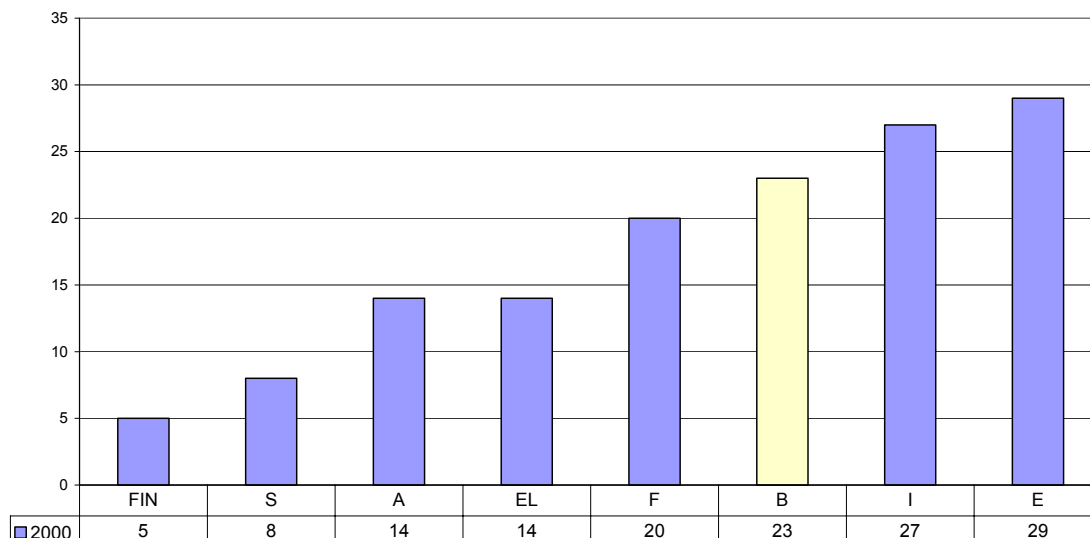
LFS - Eurostat

Percentage vroegtijdige schoolverlaters (18-24) naar het hoogst bereikte onderwijsniveau van de ouders, België 2000

GV.6

Verschil tussen het percentage vroegtijdige schoolverlaters (18-24) onder de kinderen van ouders met een laag (ISCED 1-2) en een hoog (ISCED 5-6) opleidingsniveau, Europese Unie 2000

GV.7

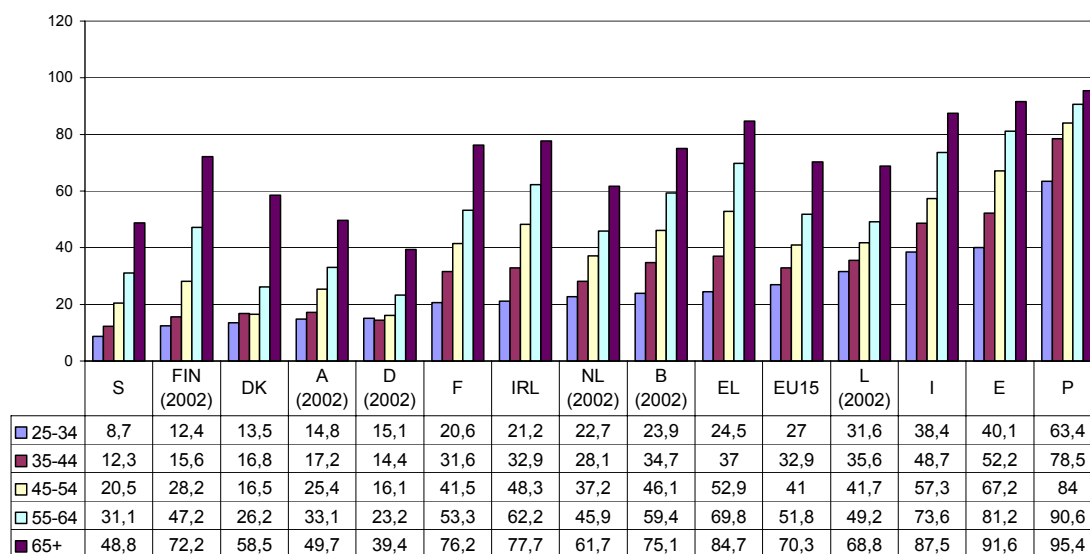
V.3 Percentage personen met een laag opleidingsniveau - ISCED-2 (lager secundair onderwijs) of lager – in de bevolking van 25 jaar en ouder.

Naar leeftijd en geslacht.

Bevolking (20-64) naar geslacht, gewest, activiteitsstatus (ILO), nationaliteit.

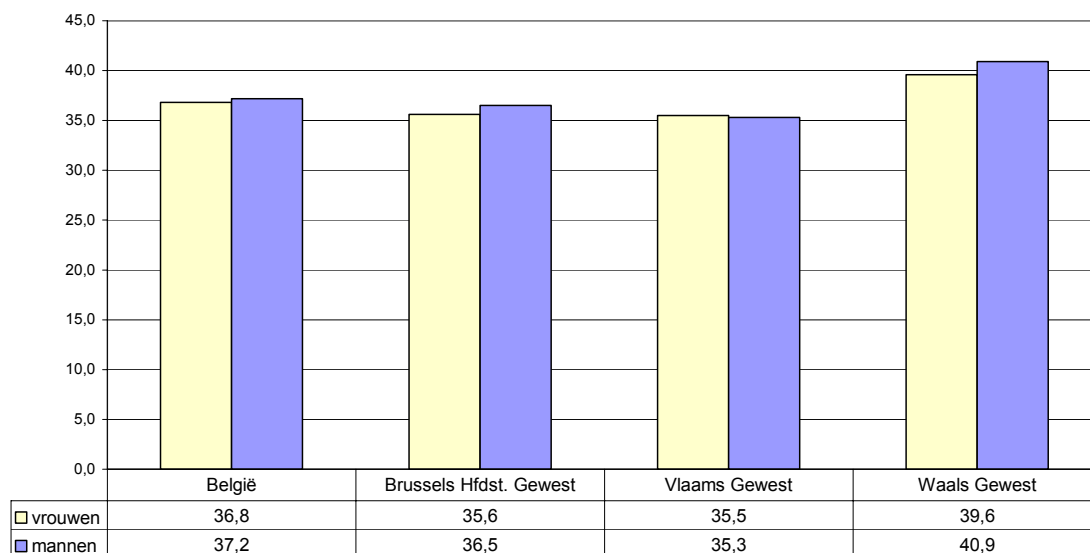
LFS - Eurostat

Percentage personen met een laag opleidingsniveau (ISCED 2 - lager secundair onderwijs of lager) in de volwassen bevolking (25+) naar leeftijd, Europese Unie 2003

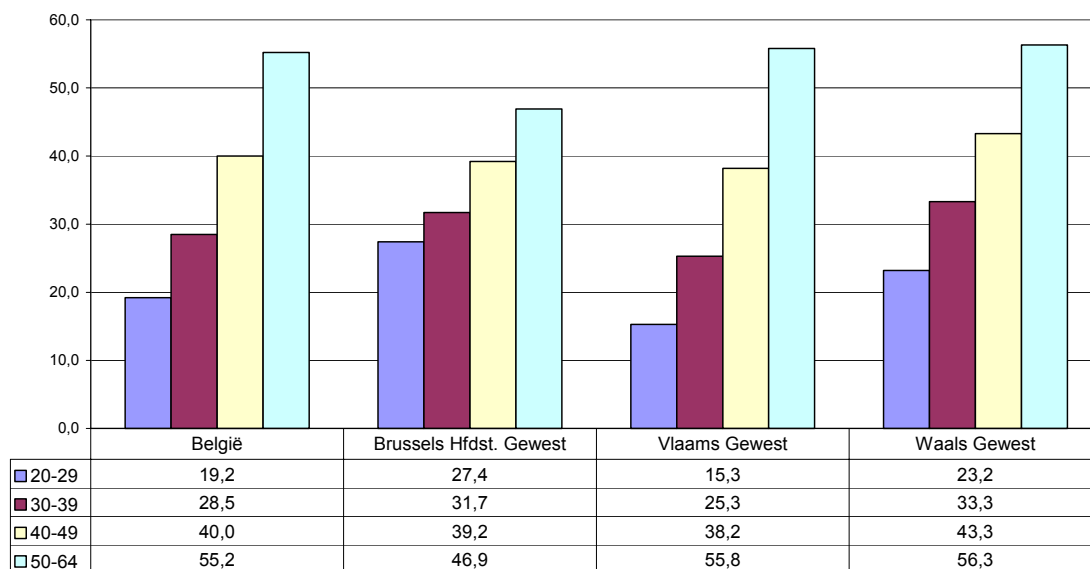
GV.8

Percentage personen met een laag opleidingsniveau (ISCED 2 - lager secundair onderwijs of lager) in de volwassen bevolking (20-64) naar geslacht, België en de gewesten 2002

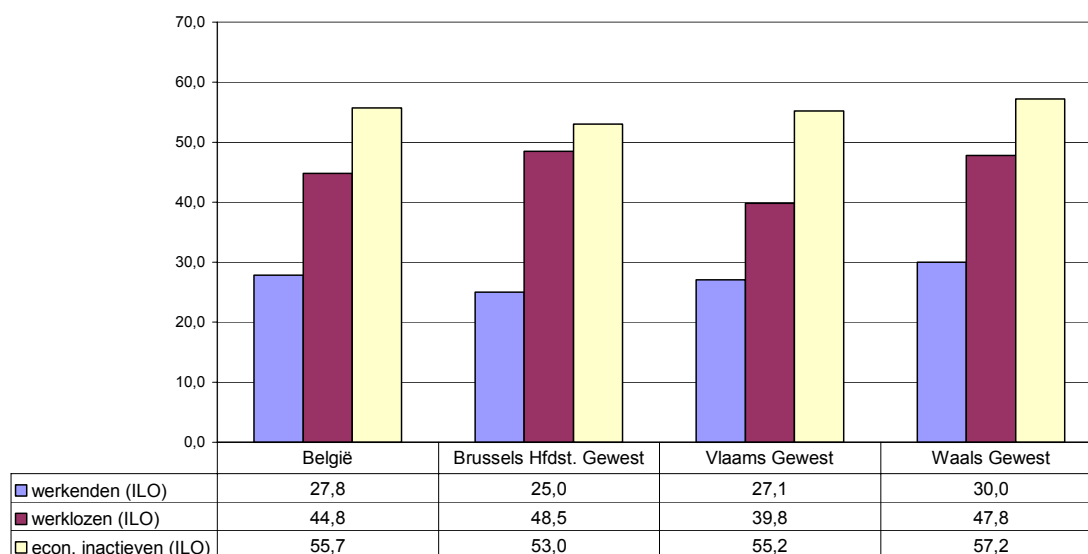
GV.9

Percentage personen met een laag opleidingsniveau (ISCED 2 - lager secundair onderwijs of lager) naar leeftijd, België en de gewesten 2002

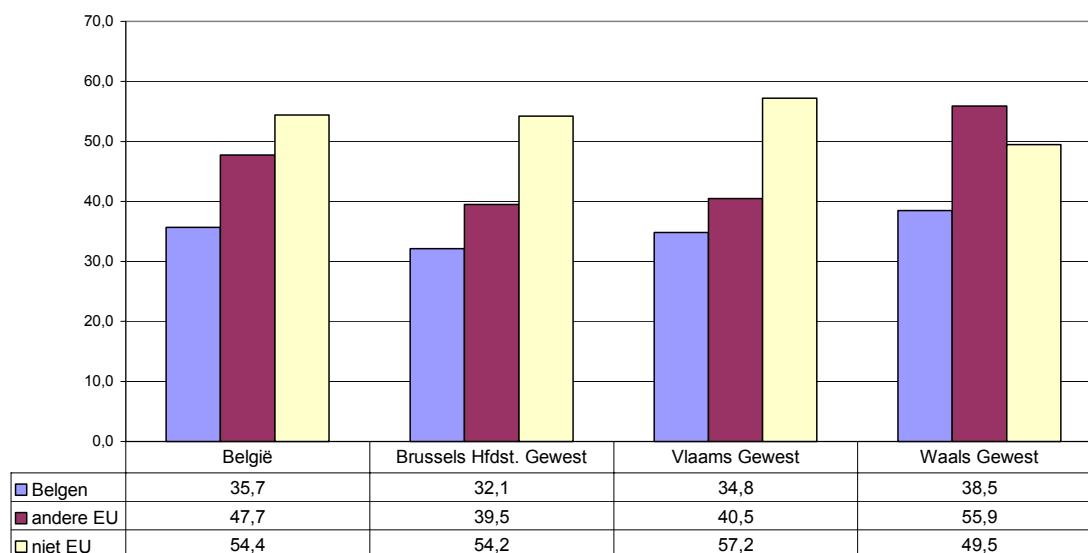
GV.10

Percentage personen met een laag opleidingsniveau (ISCED 2 - lager secundair onderwijs of lager) in de volwassen bevolking (20-64) naar activiteitsstatus, België en de gewesten 2002

GV.11

Percentage personen met een laag opleidingsniveau (ISCED 2 - lager secundair onderwijs of lager) in de volwassen bevolking (20-64) naar nationaliteit, België en de gewesten 2002

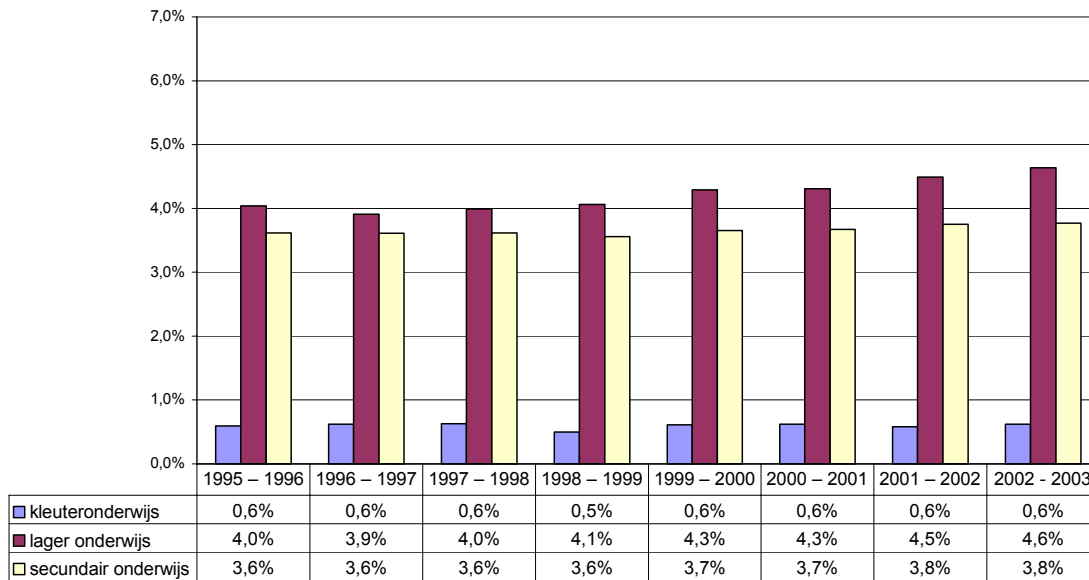
GV.12

V.4 Percentage jongeren in het buitengewoon onderwijs.

Naar gemeenschap, geslacht en onderwijsniveau.

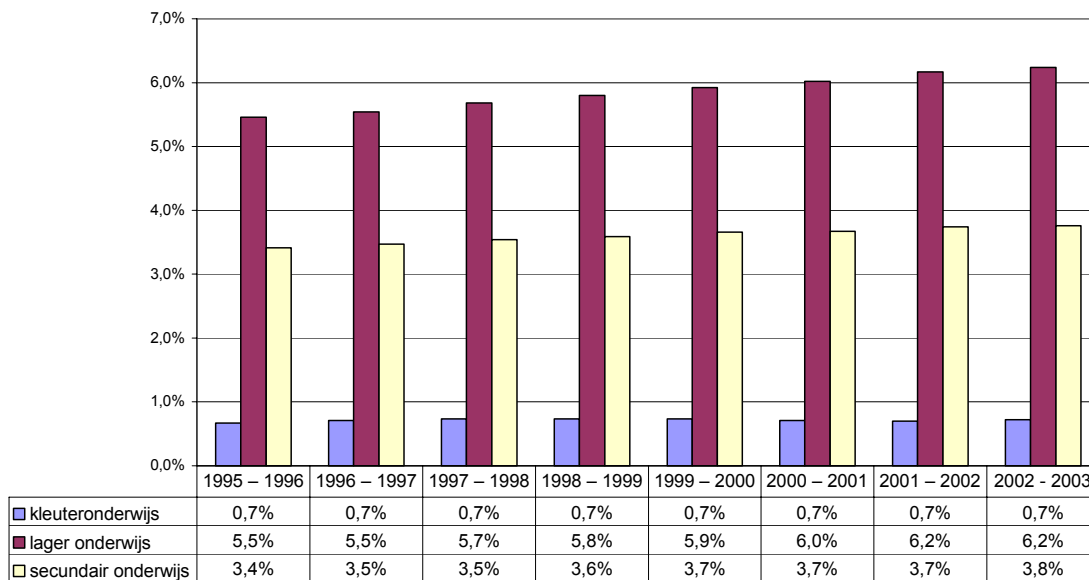
Administratieve data Franse Gemeenschap (Statistiques Rapides) en Vlaamse Gemeenschap (Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs)

Percentage leerlingen in het buitengewoon onderwijs naar onderwijsniveau, Franse Gemeenschap

GV.13

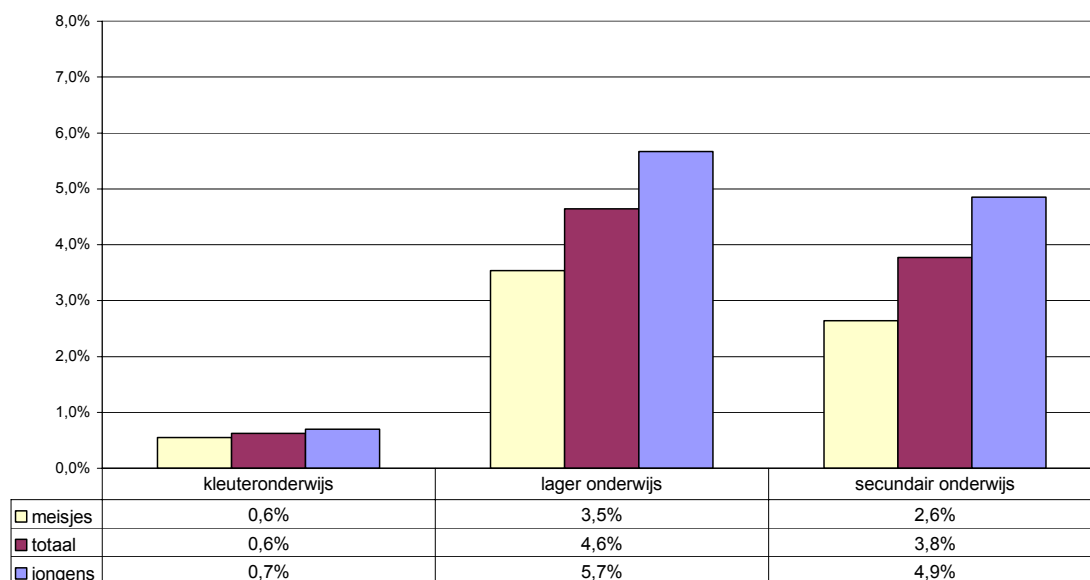
Percentage leerlingen in het buitengewoon onderwijs naar onderwijsniveau, Vlaamse Gemeenschap

GV.14

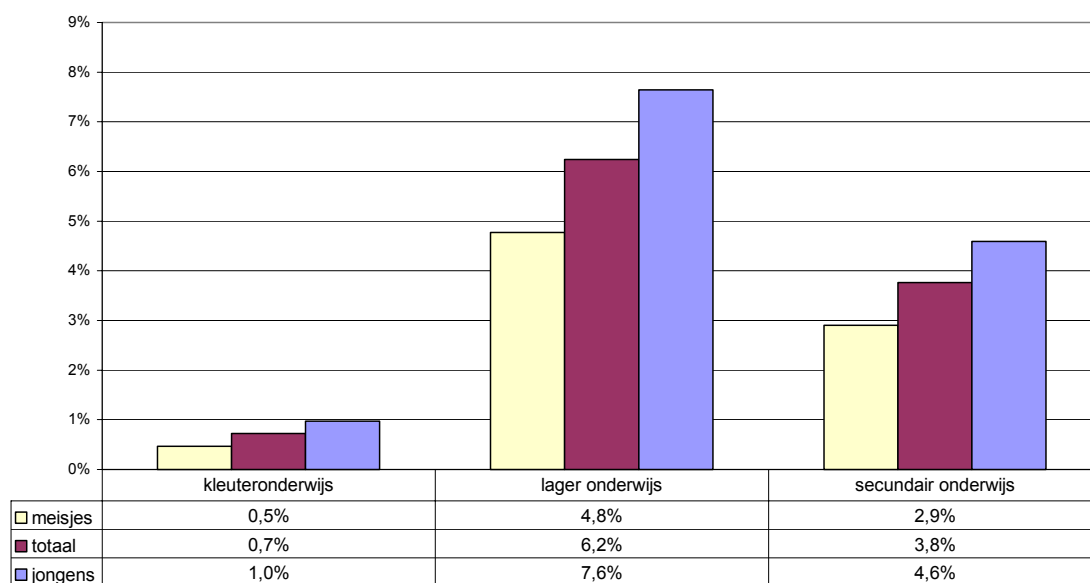

Percentage leerlingen in het buitengewoon onderwijs naar onderwijsniveau en geslacht, Franse Gemeenschap 2002-2003

GV.15

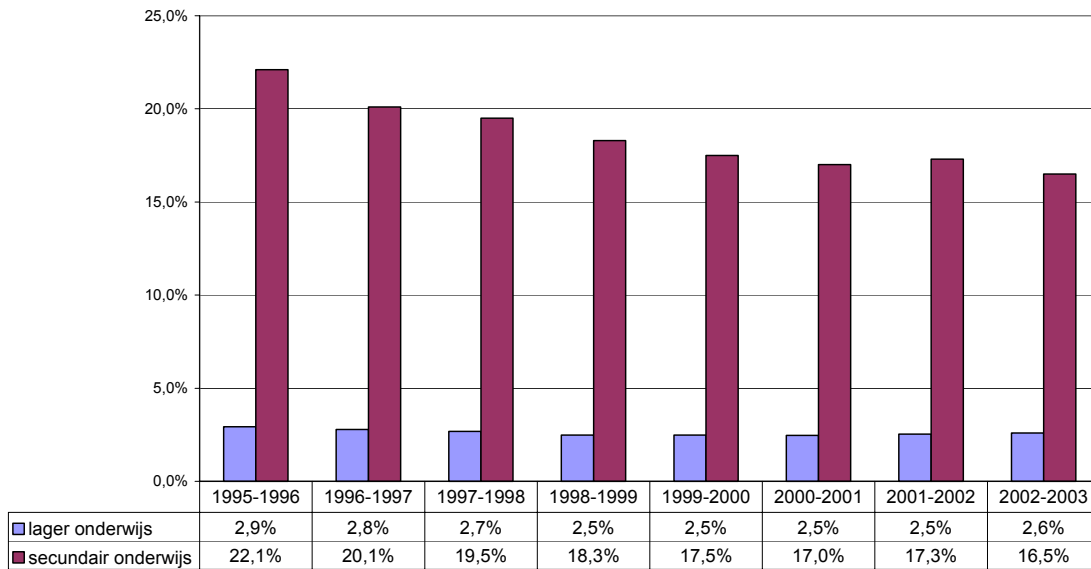
Percentage leerlingen in het buitengewoon onderwijs naar onderwijsniveau en geslacht, Vlaamse Gemeenschap 2002-2003

GV.16

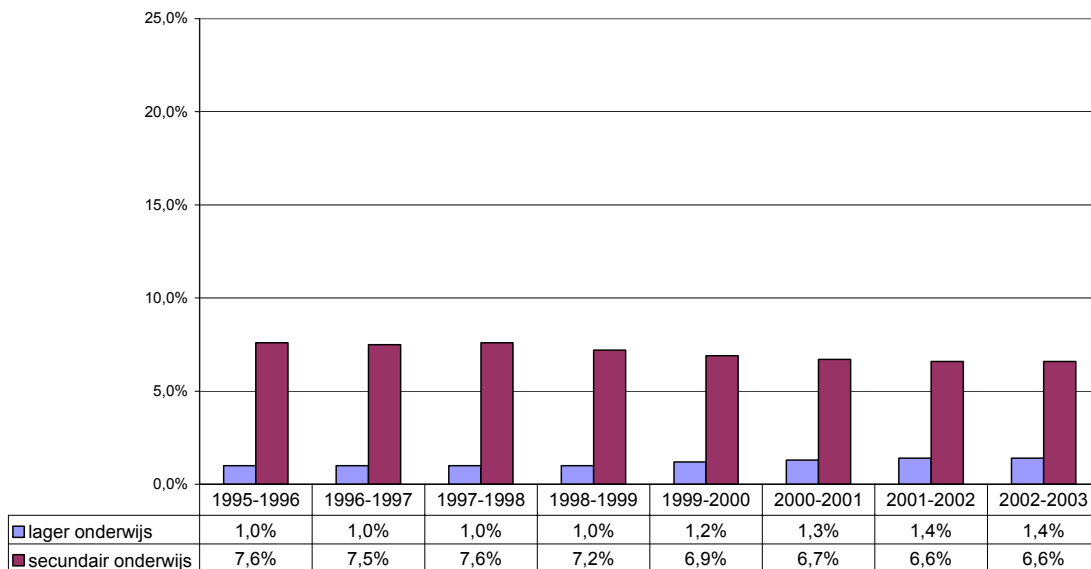
V.5 Percentage jongeren met twee of meer jaar schoolse vertraging.
 Naar gemeenschap, naar onderwijsniveau, naar geslacht, naar nationaliteit.
 Administratieve data Franse Gemeenschap (Statistiques Rapides) en Vlaamse Gemeenschap
 (Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs)

**Percentage jongeren met twee of meer jaar schoolse vertraging naar onderwijsniveau,
 Franse Gemeenschap**

GV.17

**Percentage jongeren met twee of meer jaar schoolse vertraging naar onderwijsniveau,
 Vlaamse Gemeenschap**

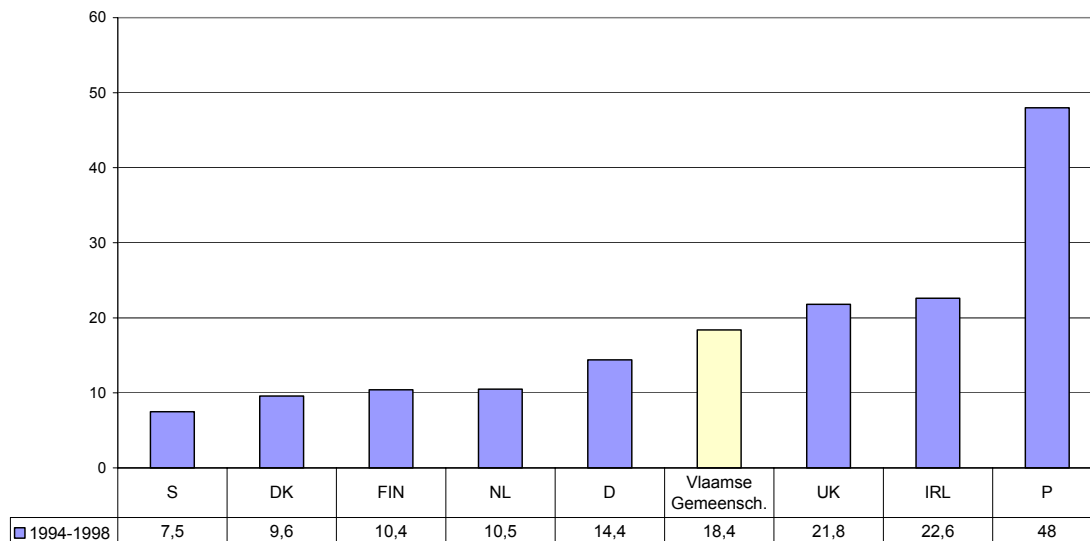

GV.18

V.6 Laaggeletterdheid: percentage functionele analfabeten, d.w.z. mensen die niveau 1 scoren op de 'prose literacy' schaal van de International Adult Literacy Survey in de bevolking van 16 tot 65 jaar.

International adult literacy survey (IALS) - OESO / Statistics Canada

Percentage functionele analfabeten (bevolking 16-65), d.w.z. mensen die niveau 1 scoren op de 'prose literacy' schaal van de International Adult Literacy Survey, EU-landen die deelgenomen hebben 1994-1998

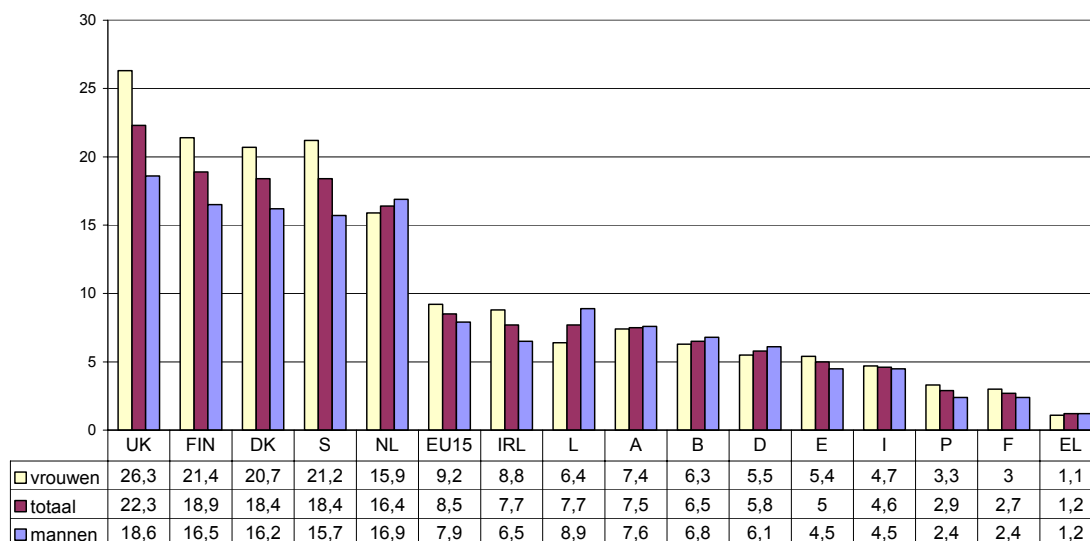
GV.19

V.7 Deelname aan levenslang leren: percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête.

Naar geslacht, gewest, leeftijd, opleidingsniveau, activiteitsstatus (ILO), nationaliteit.

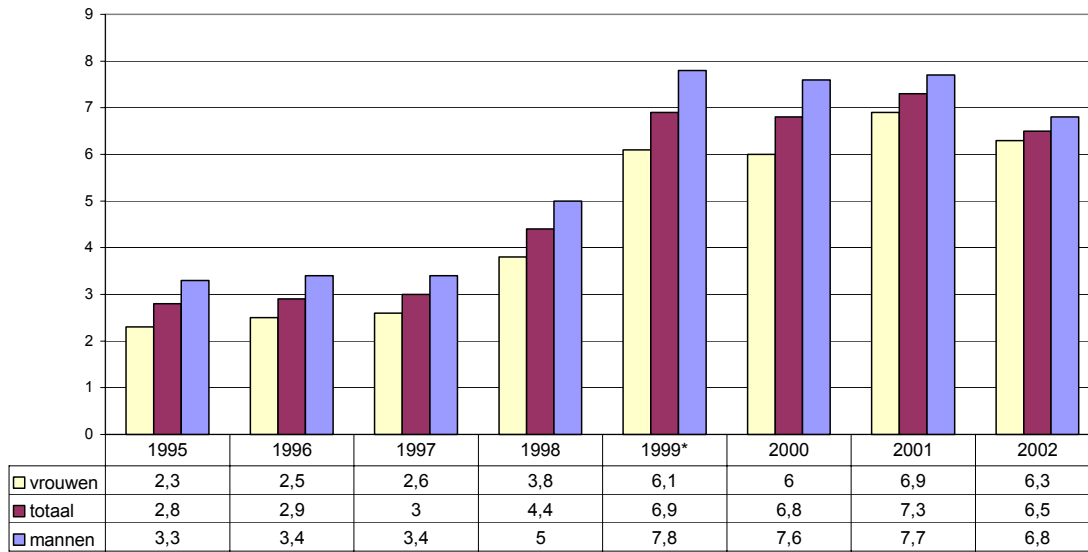
LFS – Eurostat

Percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête naar geslacht, Europese Unie 2002

GV.20

Percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête naar geslacht, België

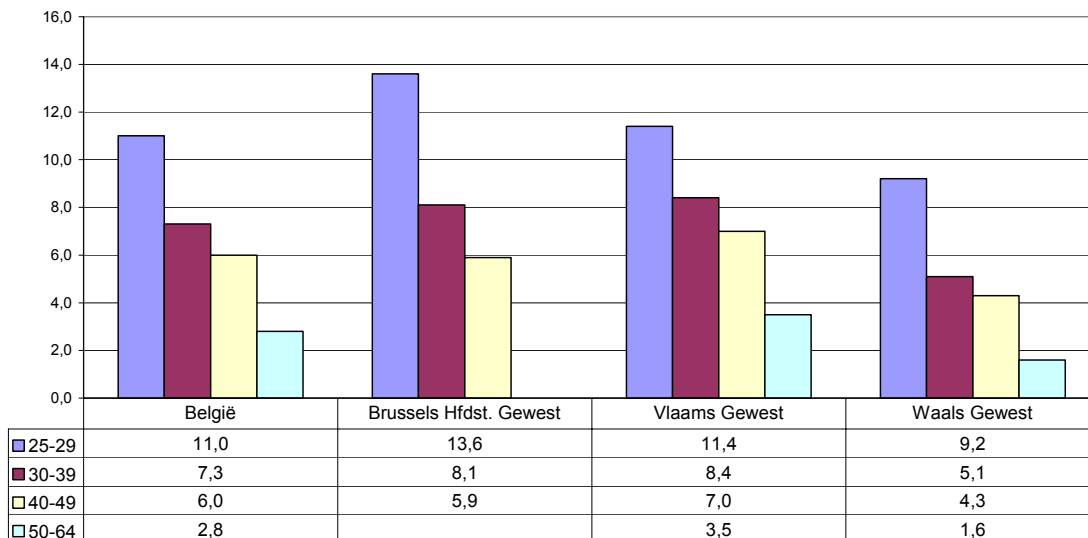

GV.21

(*) Breuk in de serie: Vanaf 1999 wordt de Enquête naar de Arbeidskrachten in België continu georganiseerd. De gegevens zijn bijgevolg niet vergelijkbaar met de voorgaande jaren.

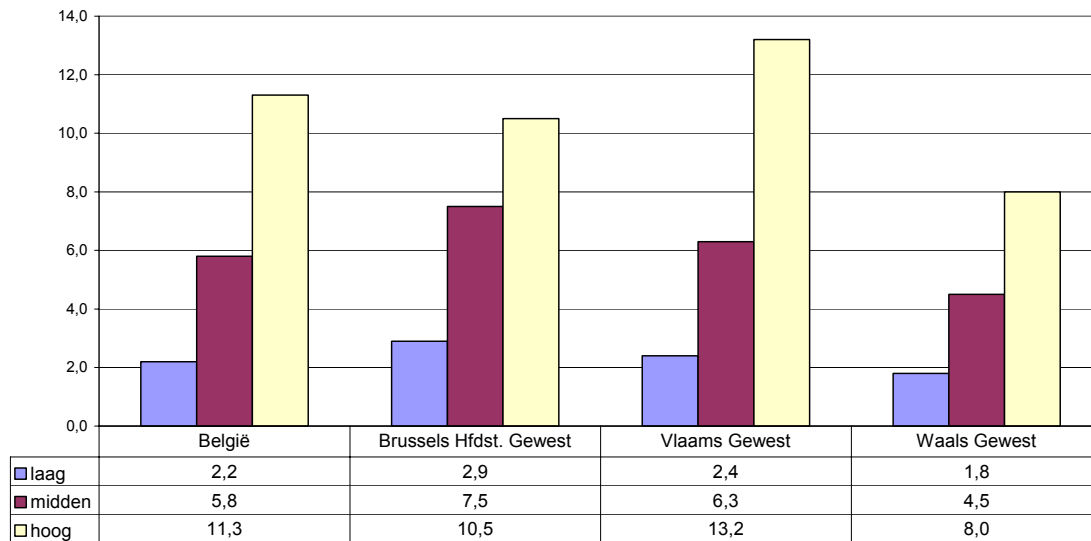
LFS - NIS / Steunpunt WAV

Percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête naar leeftijd, België en de gewesten 2002

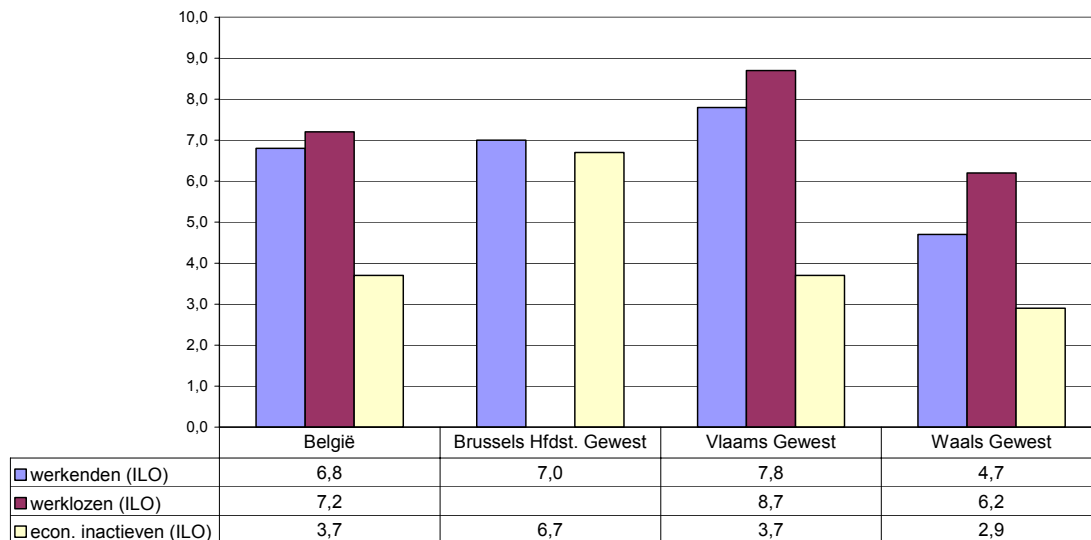
GV.22

Percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête naar opleidingsniveau, België en de gewesten 2002

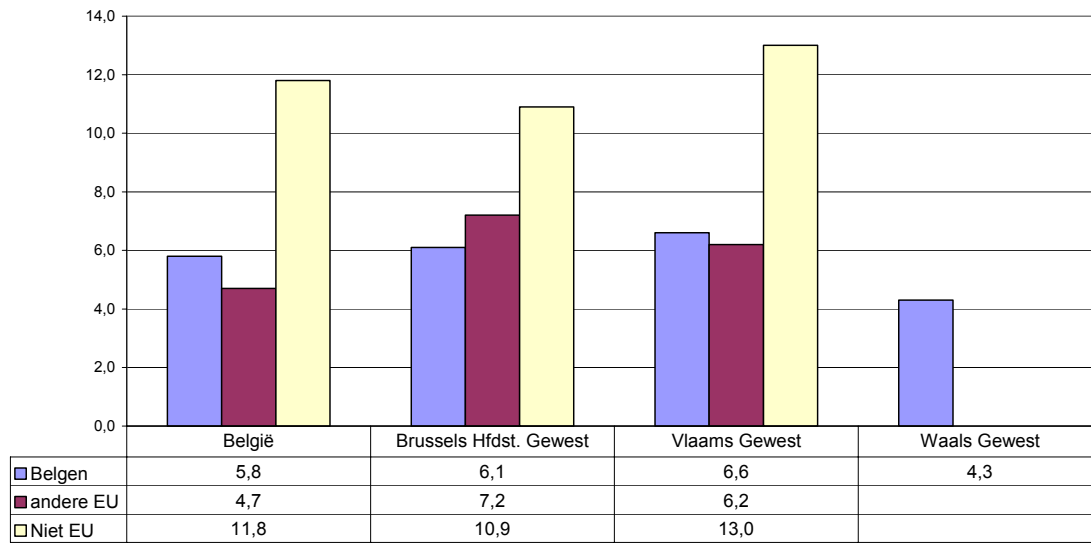
GV.23

Percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête naar activiteitsstatus, België en de gewesten 2002

GV.24

Percentage van de bevolking van 25 tot 64 jaar oud dat deelgenomen heeft aan een opleiding of training gedurende de vier weken die voorafgingen aan de Arbeidskrachtenenquête naar nationaliteit, België en de gewesten 2002

GV.25

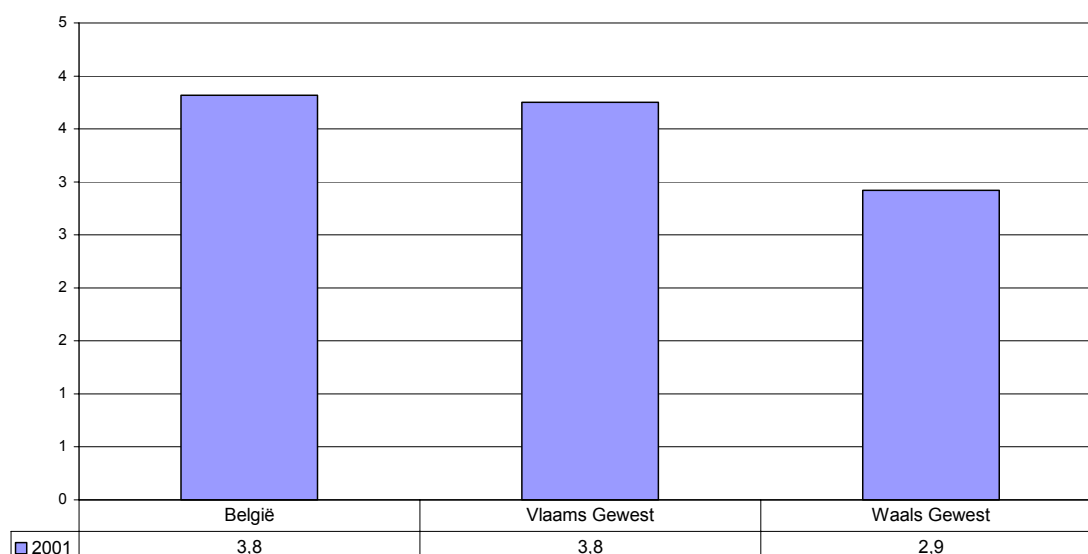
VI. MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN PARTICIPATIE

1. Netwerken van relaties

VI.1 Frequentie van sociale contacten: percentage personen van 16 jaar en ouder die minder dan 1 keer per maand vrienden, kennissen of familieleden die niet bij hen inwonen ontmoeten. Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

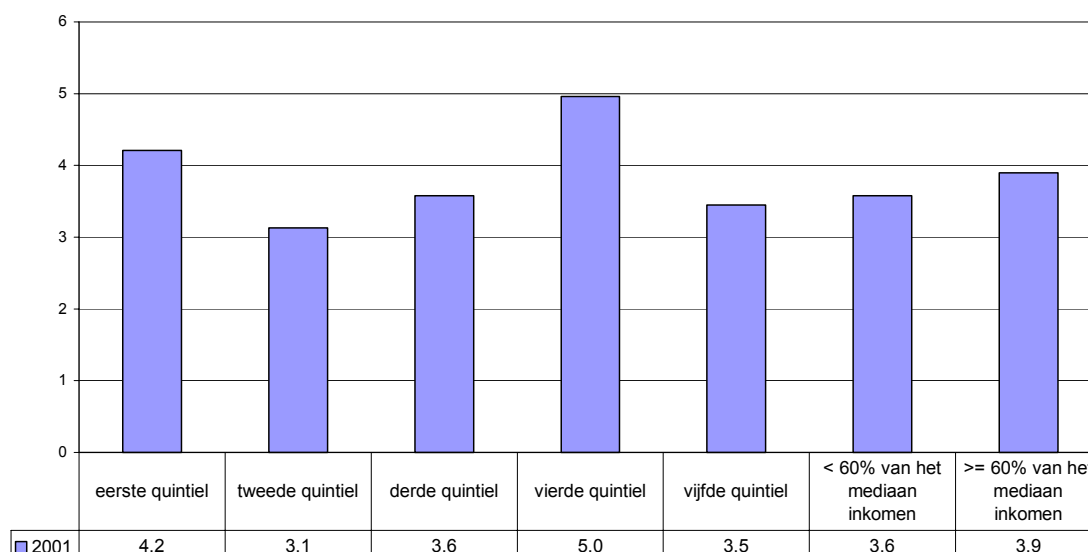
ECHP - OASeS

Percentage personen van 16 jaar en ouder die minder dan 1 keer per maand vrienden, kennissen of familieleden die niet bij hen inwonen ontmoeten, België en de gewesten 2001

GVI.1

Percentage personen van 16 jaar en ouder die minder dan 1 keer per maand vrienden, kennissen of familieleden die niet bij hen inwonen ontmoeten, naar inkomensniveau, België 2001

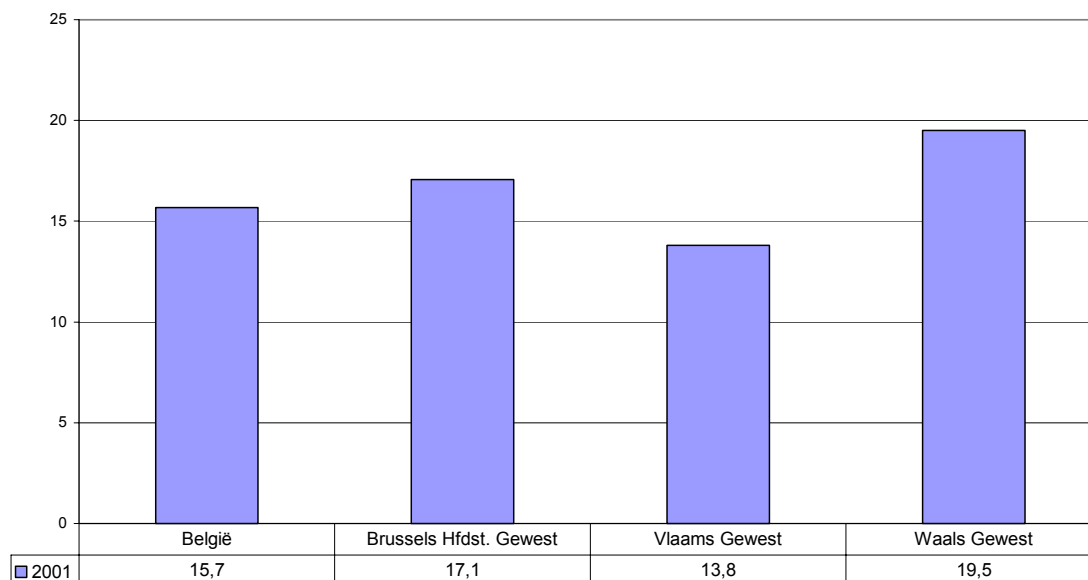
GVI.2

VI.2 Beperkte omvang van het sociaal netwerk: percentage personen van 15 jaar en ouder met minder dan drie vrienden of goede kennissen.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

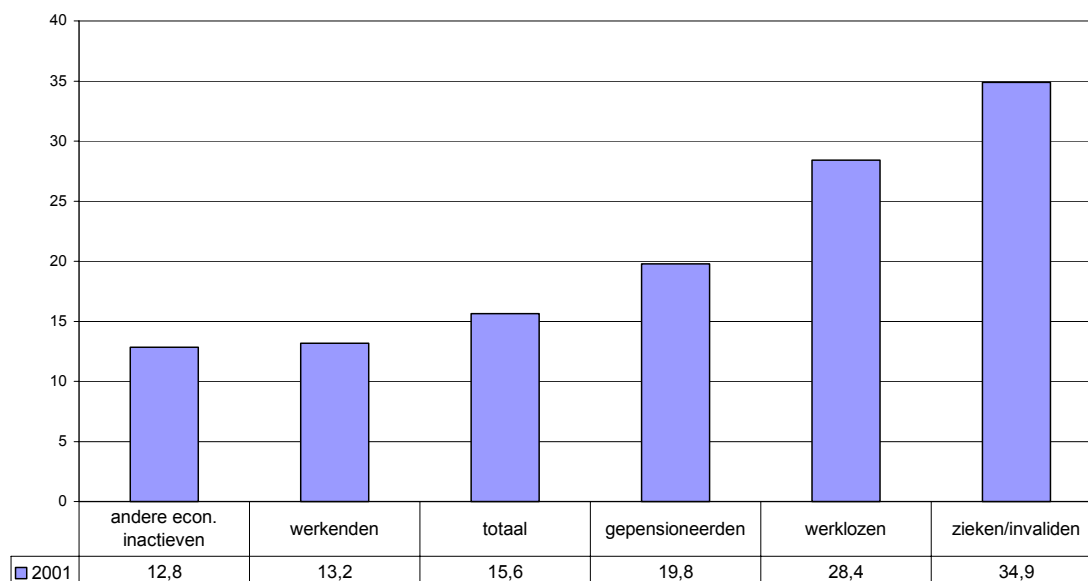
Gezondheidsenquête - WIV

Percentage personen van 15 jaar en ouder die minder dan drie goede vrienden of kennissen hebben, België en de gewesten 2001

GVI.3

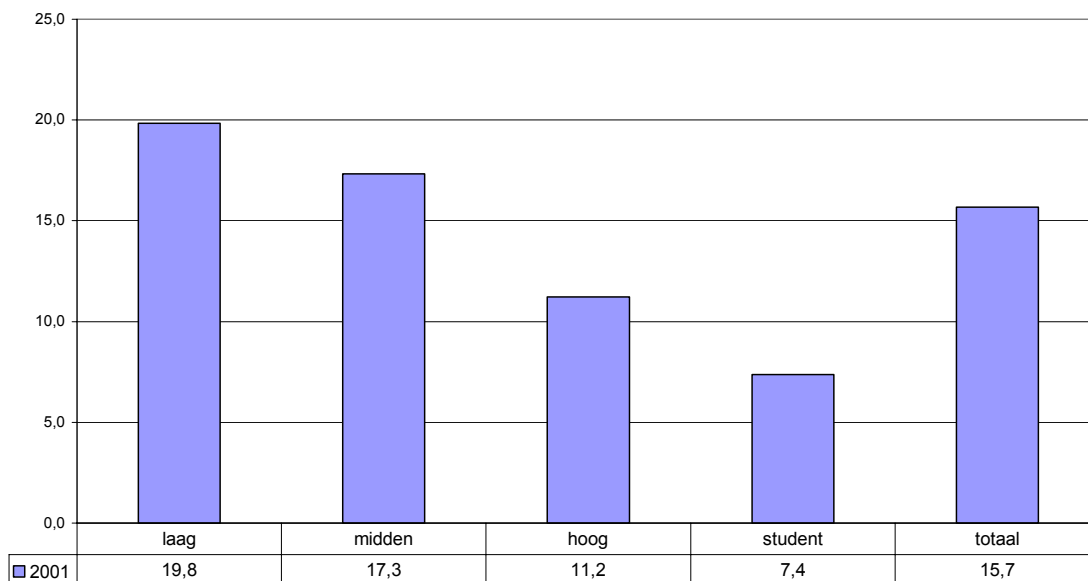
Percentage personen van 15 jaar en ouder die minder dan drie goede vrienden of kennissen hebben naar activiteitsstatus, België 2001

GVI.4

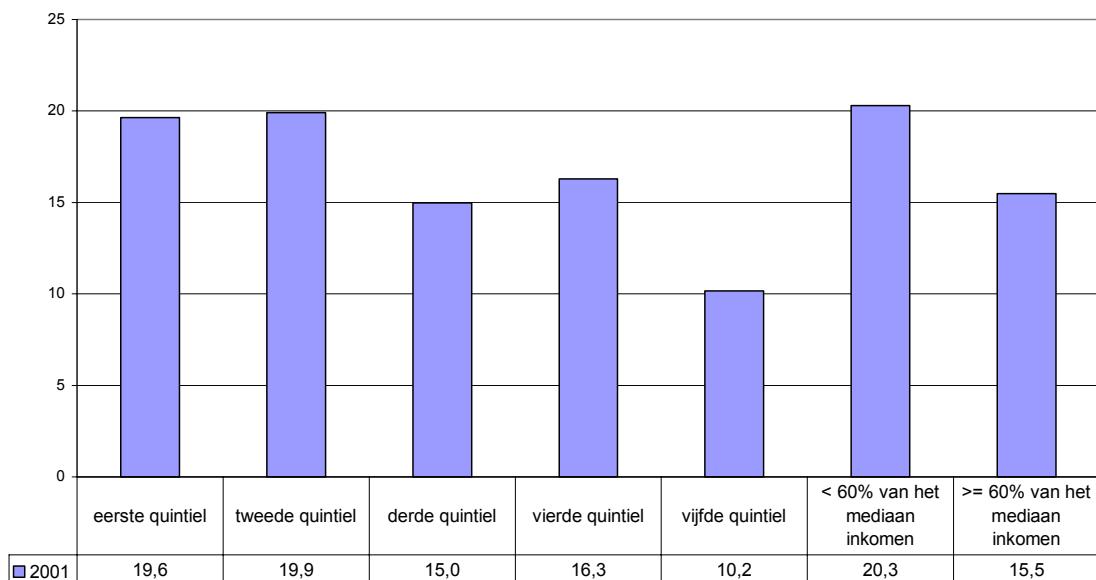

Percentage personen van 15 jaar en ouder die minder dan drie goede vrienden of kennissen hebben naar opleidingsniveau, België 2001

GVI.5

Percentage personen van 15 jaar en ouder die minder dan drie goede vrienden of kennissen hebben naar inkomensniveau, België 2001

GVI.6

VI.3 Zwakke instrumentele sociale ondersteuning: percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen rekenen op buren, familie of vrienden om te helpen in geval van onverwachte nood, om een probleem op te lossen of indien ze nood hebben aan een gesprek. Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

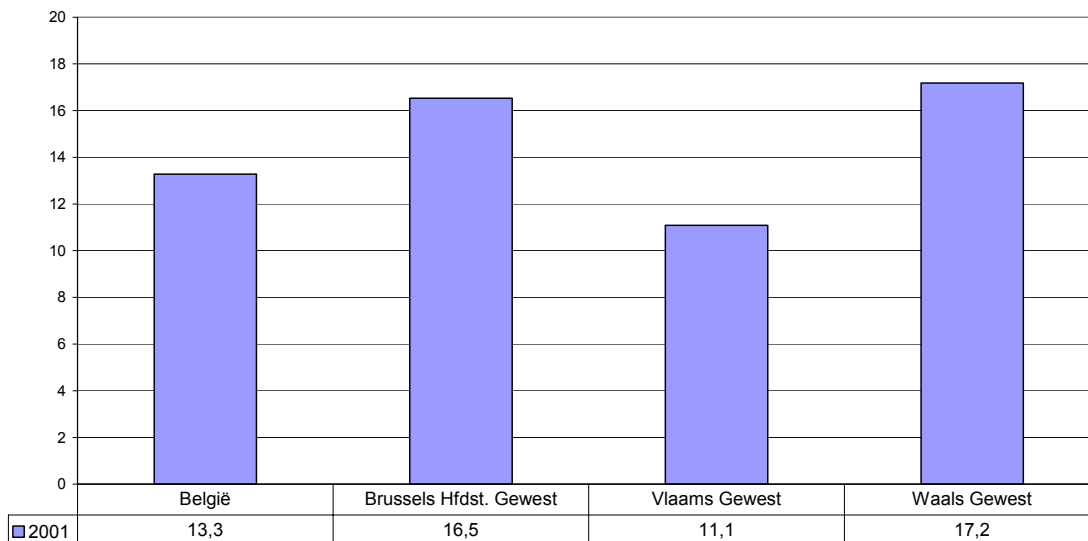
Gezondheidsenquête - WIV

Deze indicator heeft betrekking op de mogelijkheid steun te krijgen van zijn omgeving in geval van nood. Hij is gebaseerd op drie vragen:

- SO.03. Zou u op buren, vrienden, familie kunnen rekenen, als u onverwachts hulp nodig zou hebben?
- SO.04. Is er in uw omgeving of in uw familie iemand die u in vertrouwen kan nemen, met wie u vrijuit over uw problemen kan praten?
- SO.05. Is er in uw omgeving of in uw familie iemand die u kan helpen, als u een probleem heeft?

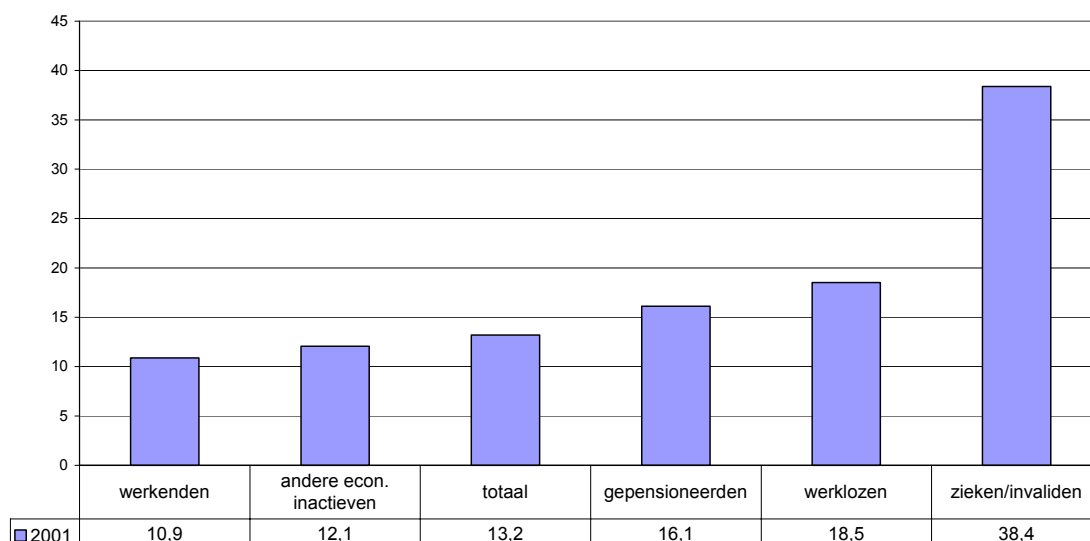
Om de indicator op te bouwen, worden de antwoorden op de drie vragen gecodeerd (1="ja") en (0="neen"), daarna opgeteld en opgesplitst in twee groepen met als grenswaarde 3]: een score van [0, 1, 2] wordt beschouwd als een 'zwakke' ondersteuning, een score van [3] als een 'sterke' ondersteuning.

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen rekenen op buren, familie of vrienden om te helpen in geval van onverwachte nood, om een probleem op te lossen of indien ze nood hebben aan een gesprek, België en de gewesten 2001

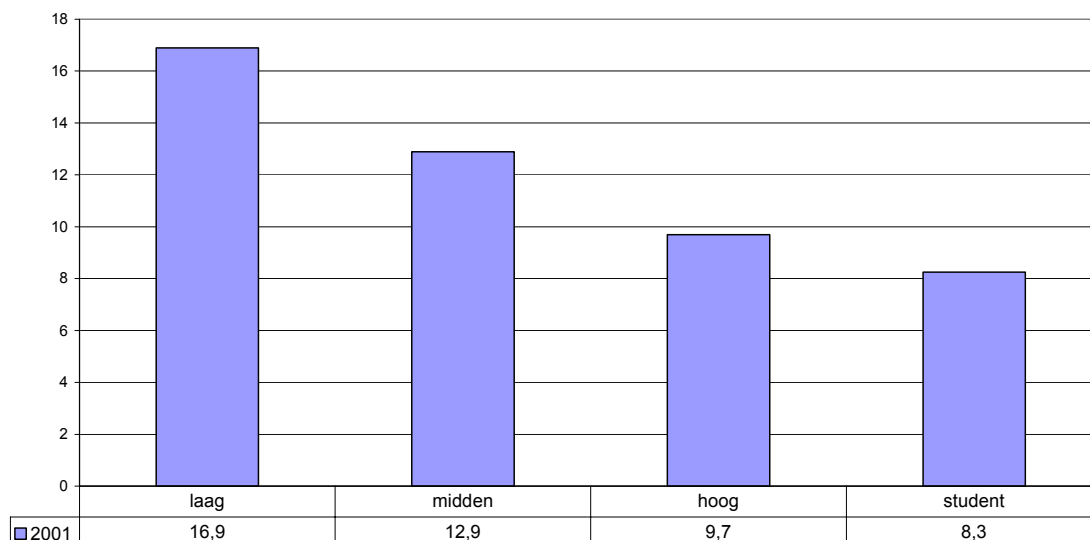
GVI.7

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen rekenen op buren, familie of vrienden om te helpen in geval van onverwachte nood, om een probleem op te lossen of indien ze nood hebben aan een gesprek naar activiteitsstatus, België 2001

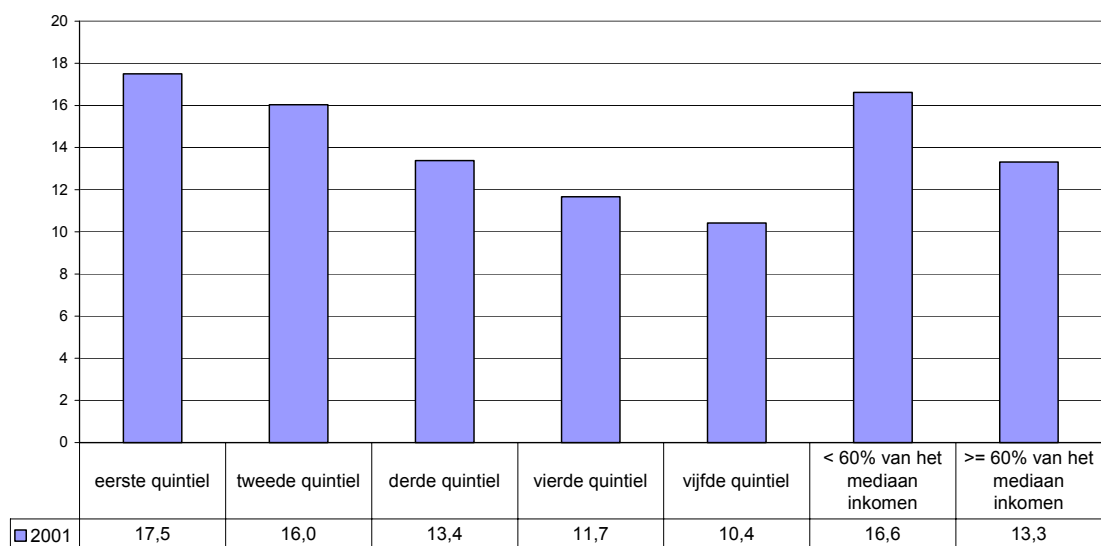
GVI.8

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen rekenen op buren, familie of vrienden om te helpen in geval van onverwachte nood, om een probleem op te lossen of indien ze nood hebben aan een gesprek naar opleidingsniveau, België 2001

GVI.9

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen rekenen op burens, familie of vrienden om te helpen in geval van onverwachte nood, om een probleem op te lossen of indien ze nood hebben aan een gesprek naar inkomensniveau, België 2001

GVI.10

VI.4 Zwakke functionele sociale ondersteuning: percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen genieten van een kwalitatief hoogstaande ondersteuning, d.w.z. een sociale omgeving die een geheel van rollen kan spelen: instrumentele (tastbare hulp), informele (raadgeving), emotionele (een luisterend oor, empathie), recreatieve (ontspannende, verstrooiende activiteiten) en/of affectieve rollen (liefde).
Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau, type huishouden, inkomensniveau, gewest.

Gezondheidsenquête - WIV

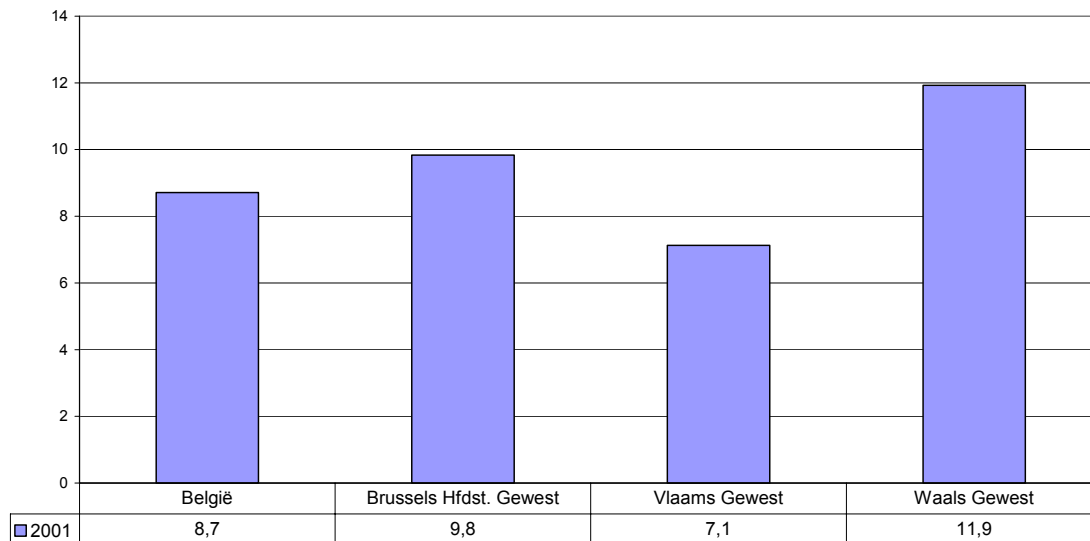
Deze indicator is gebaseerd op een vraag die is opgebouwd rond een schaal over ontvangen functionele steun (MOS: "Medical Outcome Study Social Support Survey") die 19 items omvat die de gepercipieerde beschikbaarheid van 4 functionele categorieën van sociale ondersteuning in kaart brengen: de emotionele ondersteuning, de instrumentele en de affectieve ondersteuning en de positieve interactie.

SO.09. Mensen doen soms een beroep op anderen voor het gezelschap, voor hulp of voor andere vormen van steun. Hoe vaak kan u rekenen op de volgende vormen van steun als u er nood aan heeft?

- 01. Iemand die u helpt indien u het bed moet houden*
- 02. Iemand op wie u kan rekenen wanneer u iemand nodig heeft om tegen te praten*
- 03. Iemand van wie u goede raad kan krijgen rond een probleem*
- 04. Iemand die u naar de dokter kan brengen als u die nodig heeft*
- 05. Iemand die u liefde en affectie geeft*
- 06. Iemand met wie u een fijne tijd kan beleven*
- 07. Iemand van wie u informatie kan krijgen om een situatie te begrijpen*
- 08. Iemand die u kan vertrouwen of waarmee u over uzelf en uw problemen kan praten*
- 09. Iemand die u knuffelt*
- 10. Iemand met wie u zich kan ontspannen*
- 11. Iemand die uw maaltijden klaar maakt, indien u dit zelf niet kan doen*
- 12. Iemand wiens advies u echt wilt*
- 13. Iemand die u kan helpen om uw zinnen te verzetten*
- 14. Iemand die u helpt met het dagelijks werk, indien u ziek bent*
- 15. Iemand met wie u uw meest intieme angsten en problemen kan delen*
- 16. Iemand op wie u een beroep kan doen voor advies omtrent een persoonlijk probleem*
- 17. Iemand met wie u iets aangenaam mee kan doen*
- 18. Iemand die uw problemen begrijpt*
- 19. Iemand die van u houdt en die op u gesteld is*

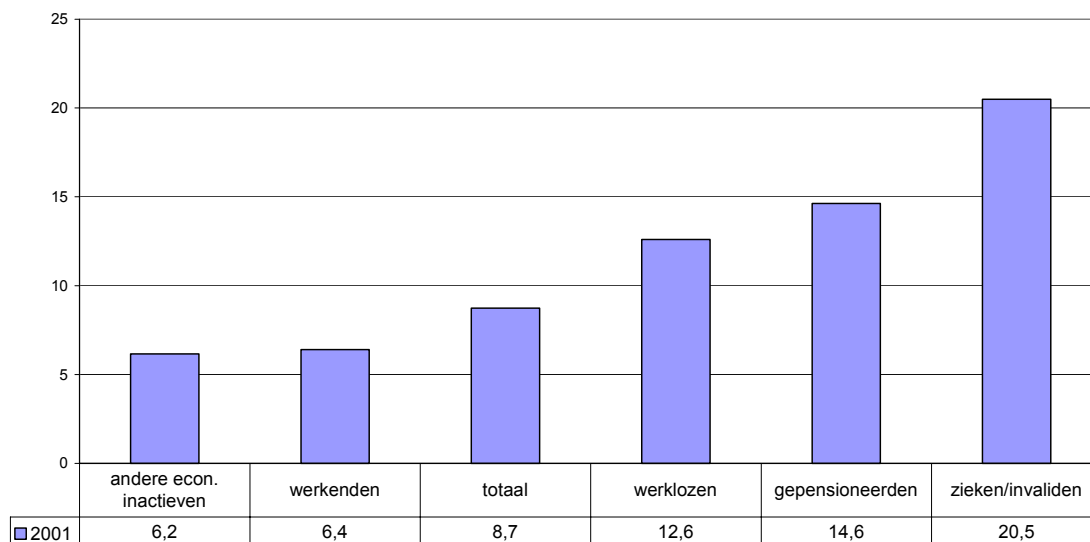
Hierop gebaseerd kan een globale score berekend worden die een indicatie zou zijn voor de kwaliteit van de sociale ondersteuning. Voor ieder item wordt een code toegekend die correspondeert met het gegeven antwoord; van 1= 'nooit' tot 5= 'altijd'. Voor iedere bevroagde persoon wordt het gemiddelde voor de 19 items berekend. Dit gemiddelde – dat varieert tussen 1 en 5 wordt daaropvolgend opgesplitst in twee groepen met [3] als grenswaarde, dat wil zeggen van [1 tot 2,49] – versus – [2,50 tot 5]. Op deze wijze wordt een onderscheid gemaakt tussen mensen die weinig ondersteuning krijgen uit hun omgeving (score van [1 tot 2,49], wat afgerond (1 en 2) overeenkomt met de antwoorden 1= "nooit" en 2= "zelden" ondersteuning) en zij die kunnen rekenen op een 'sociale ondersteuning van een goede kwaliteit' (score van [2,50 tot 5]: waarbij de afgeronde waarden (3, 4, 5) overeenkomen met de antwoorden 3="soms", 4="vaak" of 5="altijd".

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen genieten van een kwalitatief hoogstaande instrumentele, informele, emotionele, recreatieve en/of affectieve steun, België en de gewesten 2001

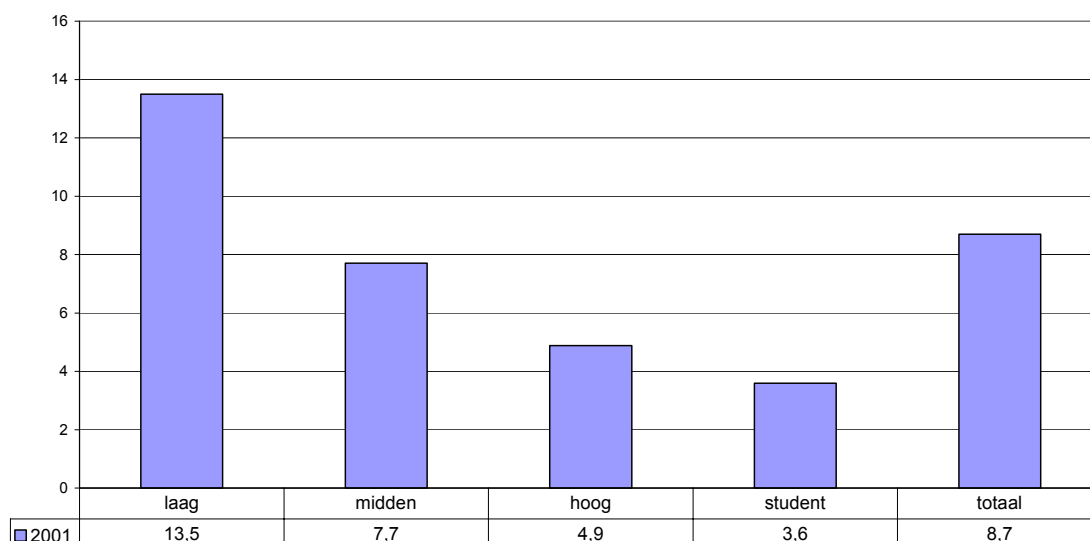
GVI.11

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen genieten van een kwalitatief hoogstaande instrumentele, informele, emotionele, recreatieve en/of affectieve steun naar activiteitsstatus, België 2001

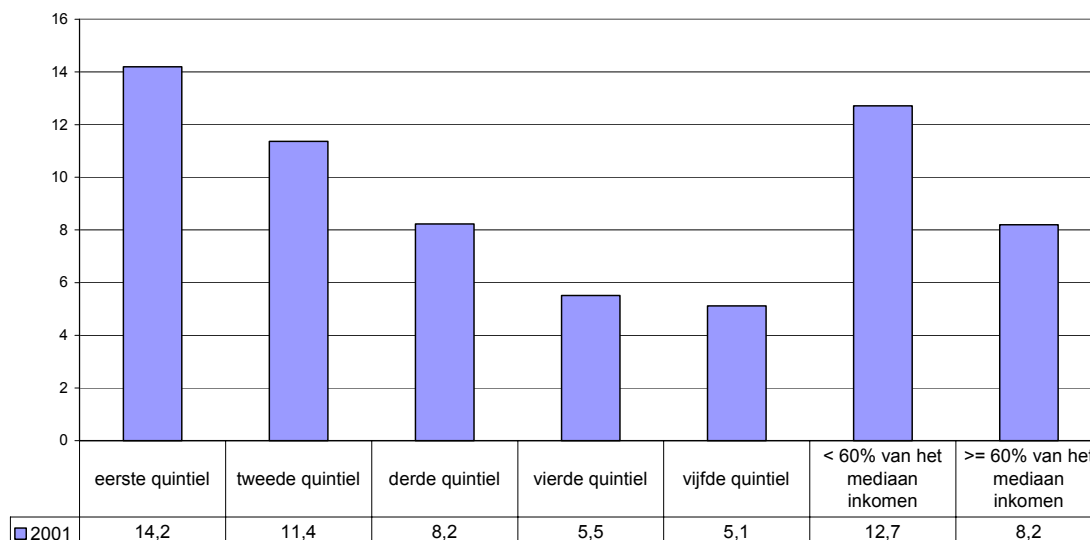
GVI.12

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen genieten van een kwalitatief hoogstaande instrumentele, informele, emotionele, recreatieve en/of affectieve steun naar opleidingsniveau, België 2001

GVI.13

Percentage personen van 15 jaar en ouder die niet kunnen genieten van een kwalitatief hoogstaande instrumentele, informele, emotionele, recreatieve en/of affectieve steun naar inkomensniveau, België 2001

GVI.14

2. Deelname aan het sociale en culturele leven

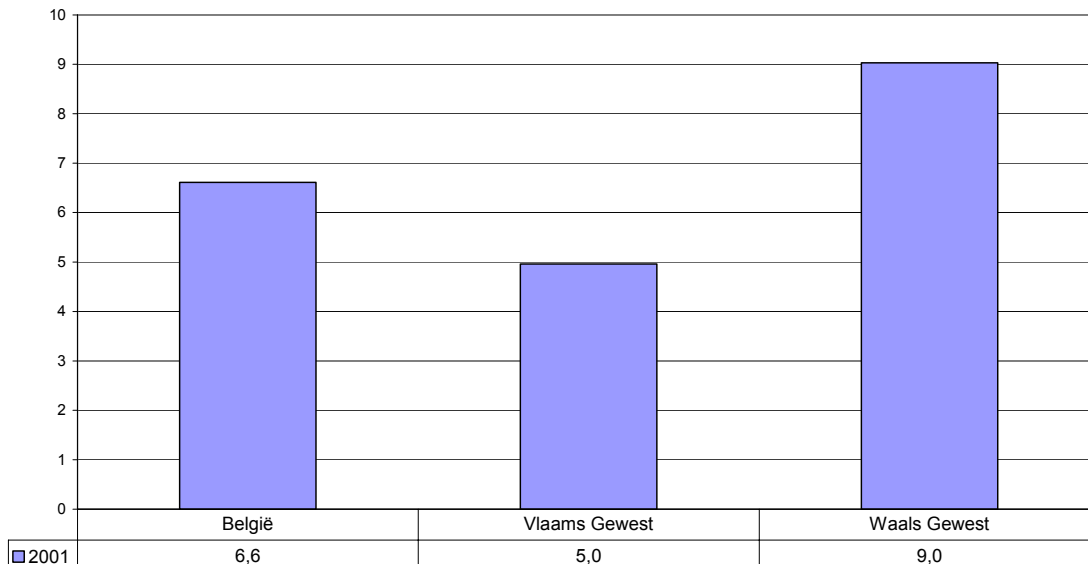
VI.5 Percentage personen van 16 jaar en ouder die in de loop van het vorig jaar geen enkele van volgende vrijetijdsactiviteiten ontpleiden:

- naar de bioscoop gaan;
- naar sportmanifestaties gaan;
- op café gaan;
- op restaurant gaan;
- naar een dancing of discotheek gaan;
- bowling/snooker spelen.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

PSBH - OASeS

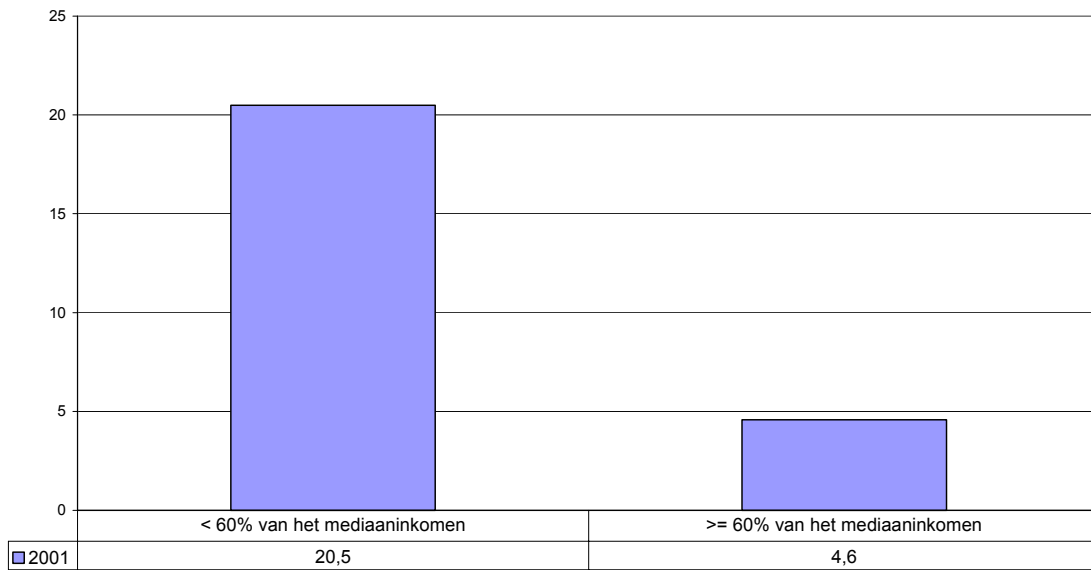
Percentage personen van 16 jaar en ouder die in in het afgelopen jaar aan geen enkele van een lijst van vrijetijdsactiviteiten deelnamen, België en de gewesten 2001

GVI.15

Percentage personen van 16 jaar en ouder die in in het afgelopen jaar aan geen enkele van een lijst van vrijetijdsactiviteiten deelnamen naar inkomensniveau, België 2001

GVI.16

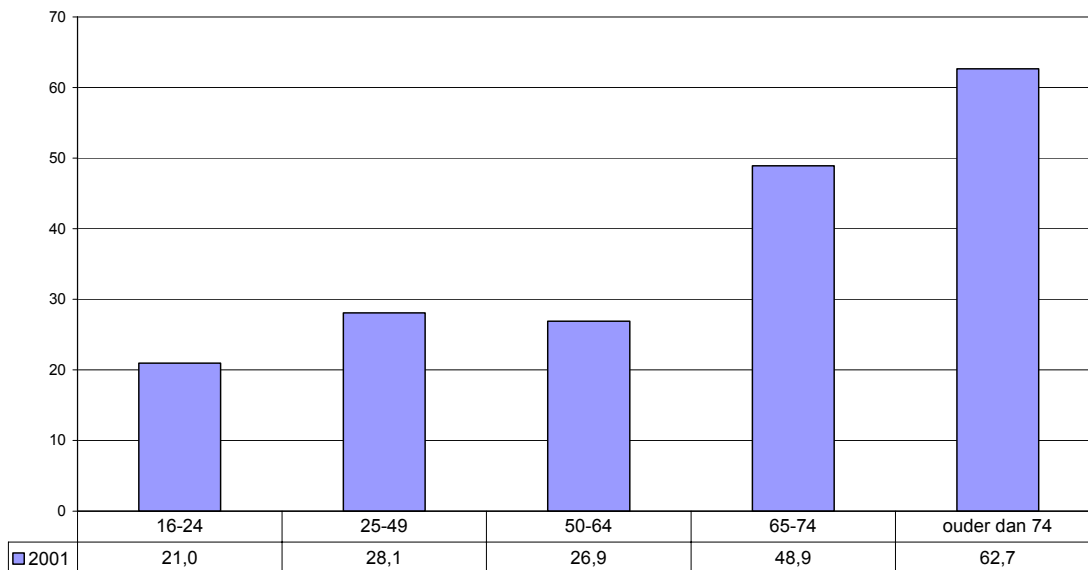
VI.6 Percentage personen van 16 jaar en ouder die in de loop van het vorig jaar geen enkele van volgende culturele activiteiten ontplooiden:

- naar concerten of muziekevenementen gaan;
- naar tentoonstellingen of musea gaan;
- naar lezingen of voordrachten gaan.

Naar geslacht, leeftijd, activiteitsstatus, opleidingsniveau (p.m.), type huishouden, inkomensniveau, gewest.

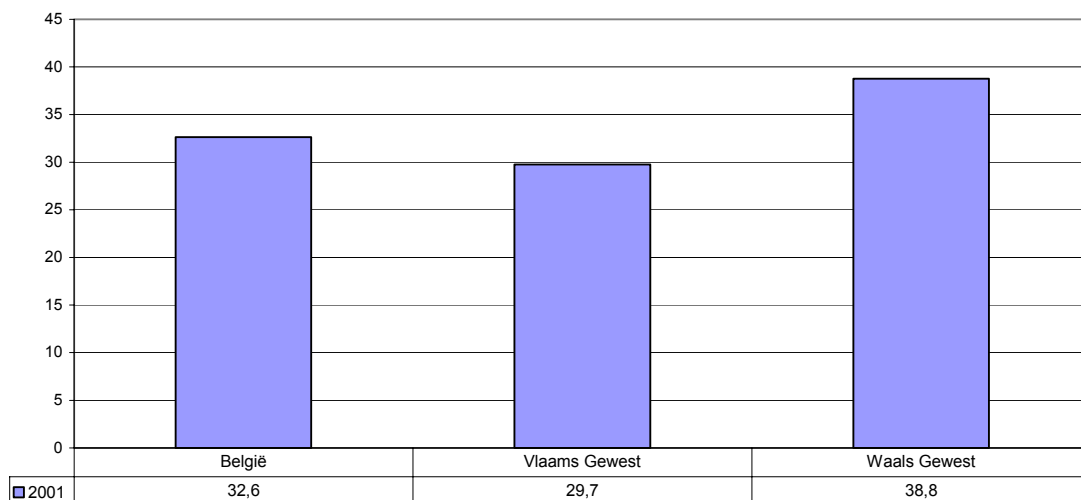
PSBH - OASeS

Percentage personen van 16 jaar en ouder die in het afgelopen jaar aan geen enkele van een lijst van culturele activiteiten deelnamen naar leeftijd, België 2001

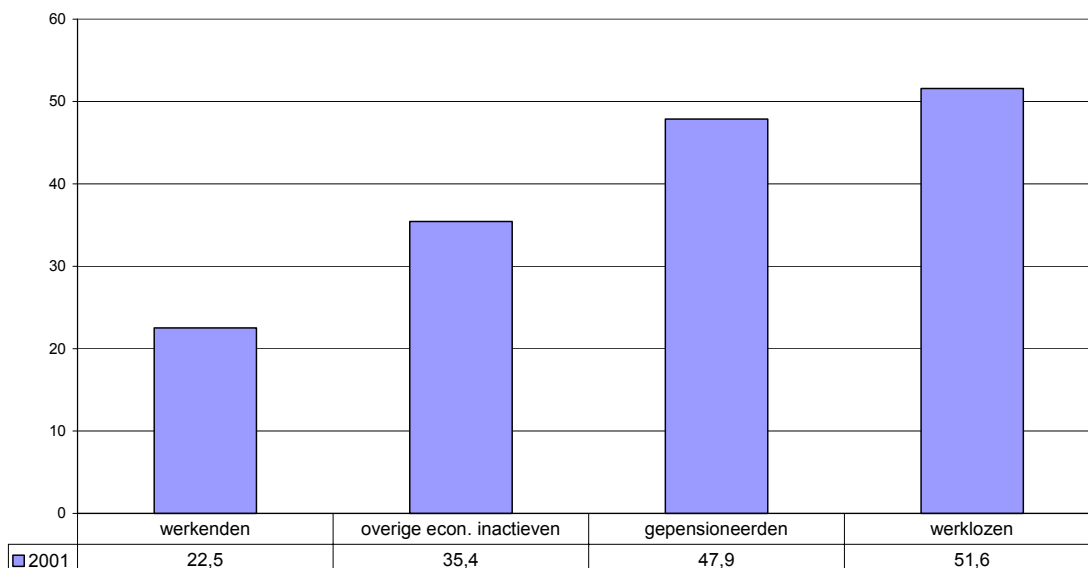
GVI.17

Percentage personen van 16 jaar en ouder die in het afgelopen jaar aan geen enkele van een lijst van culturele activiteiten deelnamen, België en de gewesten 2001

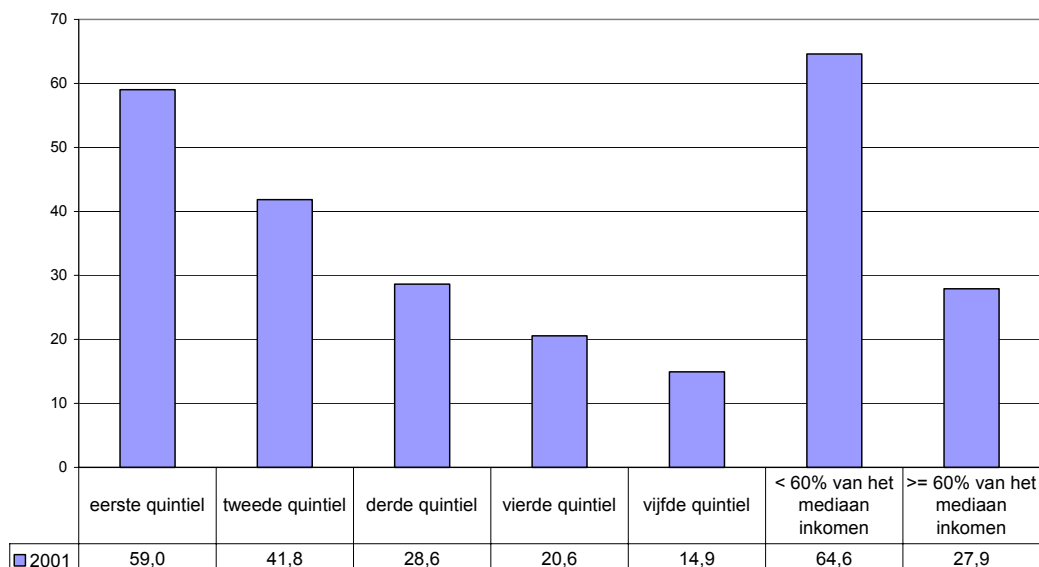
GVI.18

Percentage personen van 16 jaar en ouder die in het afgelopen jaar aan geen enkele van een lijst van culturele activiteiten deelnamen naar activiteitsstatus, België 2001

GVI.19

Percentage personen van 16 jaar en ouder die in het afgelopen jaar aan geen enkele van een lijst van culturele activiteiten deelnamen naar inkomensniveau, België 2001

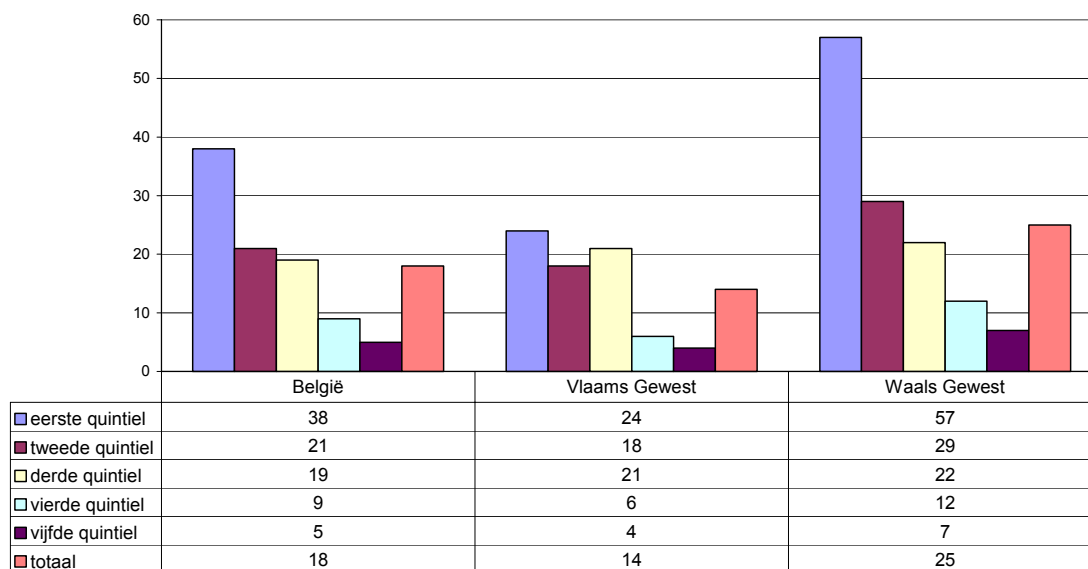
GVI.20

VI.7 Percentage personen in huishoudens die zich niet één week vakantie, weg van thuis kunnen veroorloven.

Naar gewest en naar inkomensniveau.

ECHP - Eurostat / IWEPS

Percentage personen in huishoudens die zich niet één week vakantie, weg van thuis kunnen veroorloven naar inkomensniveau, België en de gewesten 2001 *

GVI.21

(*) Ingevolge een probleem met de Franstalige versie van de vragenlijst zijn de resultaten niet volledig vergelijkbaar op het niveau van het land. Alleen de huishoudens die geantwoord hebben slechts met (veel ... enige) moeite het eind van de maand te kunnen halen hebben in de Franstalige vragenlijst de vraag naar de week vakantie voorgeschoteld gekregen. Alle andere huishoudens (die dus min of meer gemakkelijk het eind van de maand halen) worden geacht zich een week vakantie te kunnen veroorloven.

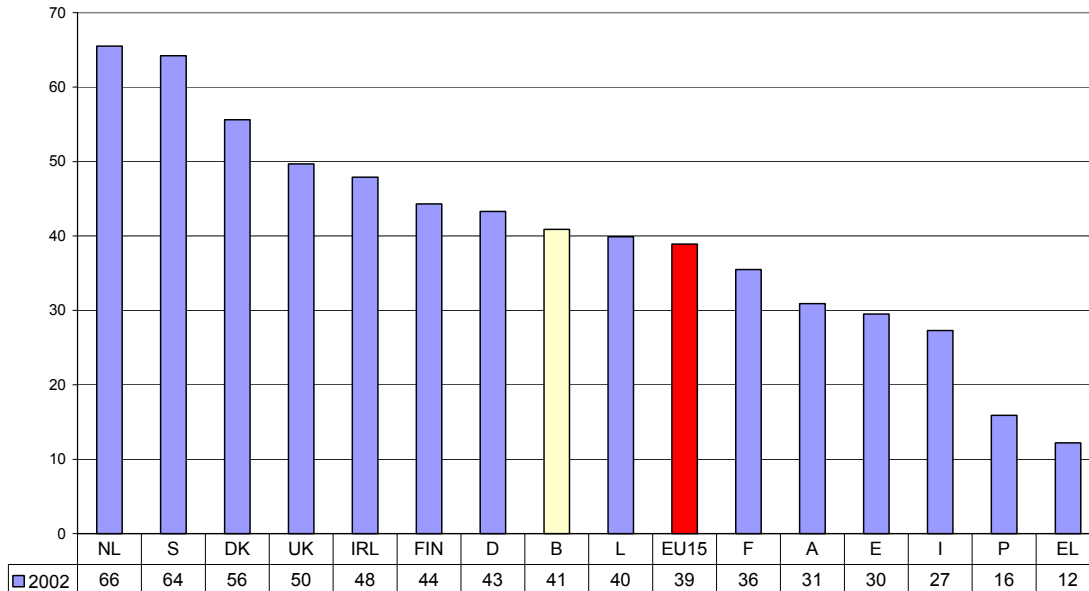
3. Toegang tot nieuwe technologieën

VI.8 Percentage huishoudens met een internetconnectie thuis.

Naar gewest.

Eurobarometer – Eurostat

Percentage huishoudens met een internetconnectie thuis, Europese Unie 2002

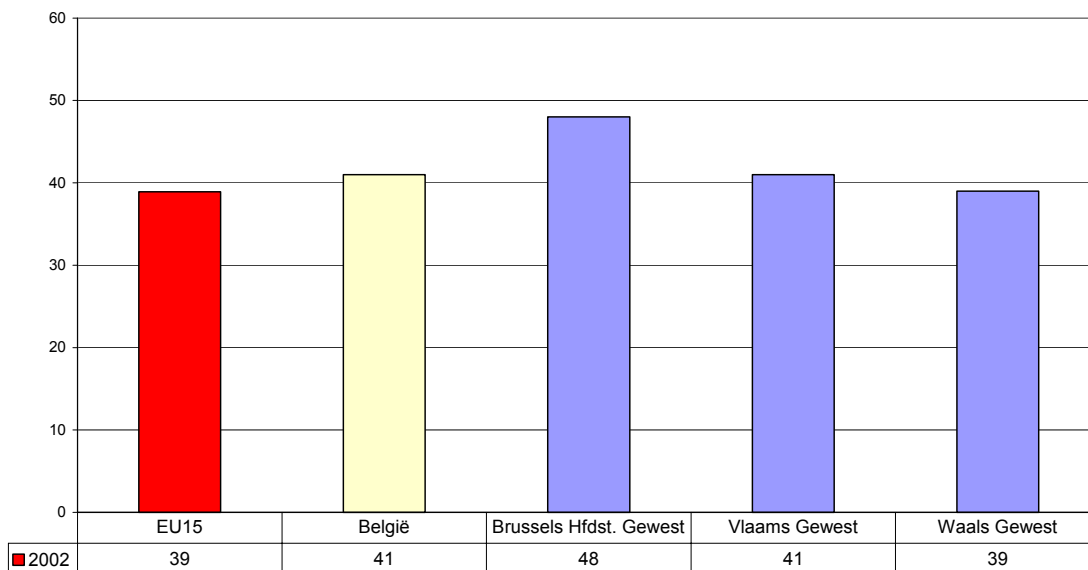
GVI.22

Percentage huishoudens met een internetconnectie thuis, EU15 en België

GVI.23

Percentage huishoudens met een internetconnectie thuis,
EU15, België en de gewesten 2002

GVI.24